

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет

Кафедра статистики, обліку та аудиту

*До захисту допущено
кафедрою статистики, обліку та аудиту, протокол № 5 від 09.12.2025*

завідувач кафедри _____
(підпис)

Тетяна СЛЮНІНА
(ім'я, прізвище)

«___» _____ 2025 р.

Кваліфікаційна робота

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І ПОДАТКОВОГО
КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ
СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ»**

(назва роботи)

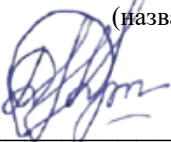
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(код та найменування спеціальності; спеціалізації спеціальності - за наявності)

Освітня програма «Облік і оподаткування»

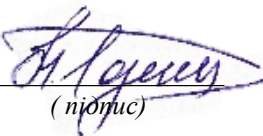
(назва освітньої програми)

Виконавець

(підпис)

Данило ДУБИНА
(ім'я, прізвище)

Науковий керівник

(підпис)

Тетяна РОЗИТ
(ім'я, прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	9
1.1. Економіко-теоретична сутність виробничих витрат на виготовлення продукції	9
1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського та податкового обліку витрат пов'язаних з собівартістю продукції	17
1.3. Макроекономічний аналіз показників діяльності підприємств за даними Державної служби статистики України	24
1.4. Економічна характеристика показників розвитку підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022-2024 роки	30
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	40
2.1. Організація документування виробничих витрат на підприємстві	40
2.2. Сучасні методи обліку виробничих витрат та калькулювання собівартості	46
2.3. Автоматизація облікових процесів за допомогою сучасних інструментів для повного висвітлення фінансової інформації	50
2.4. Система управлінського обліку виробничих витрат та узагальнення звітних даних для прийняття стратегічних рішень	56
РОЗДІЛ 3 ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕДУР НА ПІДПРИЄМСТВІ	59

3.1 Фінансовий аналіз витрат на формування виробничої собівартості продукції підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022-2024 роки	59
3.2. Методики податкових перевірок витрат пов'язаних з формування собівартості продукції	64
3.3. Шляхи удосконалення облікових процесів формування собівартості продукції в контексті впровадження принципів сталого розвитку	68
ВИСНОВОК	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
ДОДАТКИ	84

ВСТУП

Актуальність обраної теми зумовлена зростаючою роллю ефективного управління витратами у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах ринкової економіки. Виробнича собівартість продукції є ключовим показником, що визначає фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання зайнятих у переробній галузі, рівень їх прибутковості, цінову політику та можливість подальшого розвитку.

Насамперед організація та методика обліку, аналізу й податкового контролю витрат на формування собівартості мають важливе значення для підвищення ефективності функціонування підприємства, оптимізації використання ресурсів та забезпечення достовірності фінансової звітності. В умовах нестабільного економічного середовища на території країни, військових дій, значних інфляційних коливань, зростання цін на енергоресурси, сировину, а також значною обмеженістю доступу до енергетичних ресурсів питання точного визначення виробничих витрат набуває особливої актуальності.

Недостовірне або несвоєчасне відображення витрат у бухгалтерському обліку призводить до викривлення собівартості продукції, що, у свою чергу, впливає на формування фінансових результатів і податкових зобов'язань підприємства. Ефективна система обліку витрат є інструментом не лише контролю, а й управління, оскільки на її основі ухвалюються стратегічні рішення щодо ціноутворення, структури виробництва, асортименту продукції та оптимізації витрат.

Важливим аспектом є також забезпечення прозорості й точного відображення даних для податкових органів, бо відповідно до вимог Податкового кодексу України та НП(С)БО або МСФЗ, підприємства повинні вести облік витрат таким чином, щоб він дозволяв обґрунтовано формувати базу оподаткування та запобігати виникненню податкових ризиків.

Сучасні тенденції цифровізації економіки передбачають автоматизацію облікових процесів і впровадження інформаційних систем для збору, обробки й аналізу даних щодо витрат, що підвищує оперативність і точність управлінських рішень. Водночас важливо забезпечити правильну методику аналізу витрат, яка дозволить оцінити їх структуру, динаміку та вплив на фінансові результати діяльності підприємства.

Вітчизняні науковці дедалі частіше розглядають питання використання сучасних технологій у всіх сферах діяльності, а також і у контексті оптимізації витрат пов'язаних з собівартістю продукції. Балан О.С., Тютюнник С.В., Легеза О.В., Тютюнник Ю.М., Салига О.С. підіймають питання оптимізації трансакційних витрат, котрі у подальшому стають частиною собівартості виготовленої продукції. Вони пропонують шляхи їх зниження за допомогою впровадження сучасних цифрових технологій, таких як блокчейн-технології, ІІІ-системи [2].

Достовірно сформовані дані бухгалтерського обліку з елементами застосування управлінського обліку виступають базою для аналізу собівартості продукції, пошуку резервів зниження витрат і підвищення ефективності виробництва. Дослідження організації та методики обліку формування виробничої собівартості продукції має важливе наукове і практичне значення, адже сприяє підвищенню прозорості облікової системи, ефективності управління підприємством і його фінансової стабільності в умовах ринкових трансформацій та інтеграції України у світовий економічний простір.

Кваліфікаційна робота приділяє увагу невирішеним або не в повній мірі розкритих питаннях та популяризації сучасних методів цифрового обліку виробничих витрат, застосування яких має на меті покращення облікового процесу собівартості продукції, що в свою чергу зумовлено зменшення адміністративного тягаря на обліковий процес у той же час зі збільшенням рівня точності та достовірності даних для прийняття зважених стратегічних управлінських рішень.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є розробка рекомендацій по впровадженню сучасних методів обліку, які можуть покращити стан діючої системи обліку виробничих витрат, а також шляхи оптимізації процесу організації бухгалтерського обліку, податкового контролю та аналізу собівартості виробничих витрат.

На шляху до досягнення мети наукового дослідження потрібно розглянути та вирішити наступні завдання:

- дослідити економіко-теоретичну та методологічну сутність обліку витрат на формування виробничої собівартості продукції;
- провести аналіз сучасного стану макроекономічних показників досліджуваної сфери задля формування загальних тенденцій;
- розглянути організаційні питання з приводу формування та документування виробничих витрат на підприємстві;
- проаналізувати питання пов'язані з управлінським обліком, методами калькулювання продукції та впровадженням сучасних цифрових технологій в обліковий процес;
- проаналізувати поточний стан фінансово-економічних показників діяльності досліджуваного підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ»;
- розкрити питання методики проведення податкових перевірок з приводу формування виробничих витрат та їх впливу на податкові зобов'язання підприємства;
- надати практичні рекомендації підприємству щодо можливих напрямів удосконалення процесів обліку пов'язаних з формування виробничої собівартості продукції з урахуванням принципів сталого розвитку та цифрових інновацій.

Перелік завдань надає комплексну систему теоретичних та методологічних знань з питань організації обліку, аналізу та податкового контролю розглянутого об'єкту, а також практичні рекомендації щодо шляхів удосконалення зазначених процесів з метою надання користувачам достовірної та релевантної інформації.

Об'єкт дослідження. Порядок організації та методики бухгалтерського обліку, аналізу й податкового контролю формування виробничої собівартості продукції на підприємстві ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ».

Предметом дослідження виступають теоретико-методологічні та практичні аспекти формування виробничої собівартості на підприємстві переробної промисловості.

Методика досліджень. Теоретичною та методологічною базою досліджень у кваліфікаційній роботі стали основні положення, концепції та розробки вітчизняних і зарубіжних вчених з питань обліку і аналізу виробничих витрат на формування виробничої собівартості продукції, а також положення національного законодавства. Авторами використано загальнонаукові методи дослідження, такі як: синтез, аналіз, узагальнення, а також логічне моделювання, групування, табличний метод та спостереження.

Практична значущість. Результати проведеного дослідження мають значну практичну цінність для підприємств переробної промисловості, які мають на меті покращити процес організації та обліку виробничих витрат з метою прийняття ґрунтовних управлінських рішень.

Інформаційною базою дослідження є чинні нормативно-правові акти України, НП(С)БО, План рахунків та Інструкція про його застосування, методичні рекомендації міністерств, інші нормативні акти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, опубліковані дослідження вітчизняних науковців з теми формування виробничої собівартості, методики обліку виробничих витрат, а також сучасних інформаційних інструментів. Були використані також монографії, учбові посібники, статті з електронних журналів та інша економічна література з організації обліку, податкового контролю та аналізу. У роботі були використані основні економічні показники діяльності суб'єкта господарювання, дані фінансової звітності, джерела публічної статистики.

Апробація результатів дослідження. Матеріал викладений в кваліфікаційній роботі магістра пройшов апробацію результатів у III

Міжнародній науково-практичній конференції «Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід» (14 листопада 2025 року, м. Харків).

Публікації. Статтю за тематикою пов'язаною з дослідженнями на тему: «Вплив вектору розвитку енергоефективності та впровадження ESG-факторів на розвиток підприємств України» у електронному журналі «Економіка та суспільство». Випуск №80 (2025).

Структура кваліфікаційної роботи. Основний зміст роботи викладений на 75 сторінках друкованого тексту, в тому числі 8 таблиць і 10 рисунки. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновка та списку використаної літератури, що налічує 63 джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Економіко-теоретична сутність виробничих витрат на виготовлення продукції

Категорія «витрати» є однією з базових у системі економічних відносин, оскільки через неї відображається процес використання ресурсів для досягнення певного результату. Певний результат діяльності суб'єкта господарювання є кількість виготовленої продукції, об'єм виконаних робіт або наданих послуг, що в свою чергу прийнято вимірювати у єдиному грошовому вимірнику. Еволюція змісту зазначеного питання нерозривно пов'язана з розвитком економічної думки, що починалась від класичної політичної економії до сучасних концепцій фінансового та управлінського обліку.

Термін «витрати» переважно пов'язаний з використанням праці робітників, грошового капіталу та землі в процесі виробництва, про що зазначають класики економічної теорії у своїх фундаментальних наукових працях. Адам Сміт розглядав витрати як сукупність авансованих ресурсів, що беруть участь у створенні «багатства народів». Він підкреслював роль поділу праці й продуктивності як чинників, що мають прямий вплив на зменшення витрат ресурсів на одиницю продукції [54]. Видатний економіст Давид Рікардо розвивав трудову теорію вартості й розглядав витрати з іншої точки зору, як уособлення витраченої праці, що лежить в основі цінності товару [49].

Обидві викладені економічні теорії, що мають прямий зв'язок з категорією «витрати» тісно пов'язують поняття вартості з кількістю витрачених матеріальних та трудових ресурсів з їх майбутньою цінністю.

Карл Маркс поглиблює розуміння про витрати виробництва, спираючись на праці класиків, та розділяє вартість товару на вартість спожитих засобів виробництва, тобто постійного капіталу, вартість робочої сили – оплату праці осіб задіяних у виробництві продукції, а також додаткову вартість [29]. Теорія Маркс визначає витрати виробництва як авансований капітал власником, що повертається у грошовій формі після реалізації товару. Марксистський підхід акцентує увагу на соціальному аспекті витрат, зокрема на суперечності між витратами капіталіста і суспільно необхідними витратами праці.

Перехід до неокласичної парадигми приніс у трактування витрат функціональний та аналітичний підхід. Альфред Маршалл увів в обіг поняття граничних (marginal) та середніх (average) витрат, пов'язавши їх з обсягами виробництва та ціноутворенням [30]. Новий підхід ввів застосування математичних методів для опису витрат виробництва шляхом опису їх поведінки за допомогою функціональних залежностей. Математичні методи в описі витрат допомагають моделювати ймовірну поведінку підприємств на ринку.

Подальший розвиток теорія витрат отримала відображення в роботах вчених неокейнсіанської течії, так Пол Семюельсон розглядає витрати як ключовий елемент теорії фірми, роблячи поділ витрат на постійні та змінні, а також підкреслюючи їхній зв'язок з виробничою функцією та ефектом масштабу [52]. У рамках неокласичної течії категорія витрат розглядається для обґрунтування оптимального обсягу випуску, коли граничні витрати дорівнюють граничному доходу, що в свою чергу є фундаментом для прийняття управлінських рішень пов'язаних з виробничими процесами.

Економісти класичної школи економіки переважно визначають витрати як економічну складову вартості товару в цілому, а неокласики мали погляд на витрати як інструмент для аналізу поведінки фірми і ціноутворення за умов конкуренції на ринку.

З розвитком індустріального виробництва постала визначна потреба у практично орієнтованому трактуванні витрат для цілей калькулювання собівартості продукції, процесі розрахунку та затвердження бюджетів витрат, а також виконанні контрольної функції. У 20 столітті починає своє формування галузь знання, що приділяє увагу процесу обліку витрат та калькулюванню собівартості (cost accounting).

Сучасне трактування витрат прийшло у загальне використання завдяки працям провідних дослідників у сфері бухгалтерського та управлінського обліку. Їх концепції мають значний вплив на те яким чином зараз підприємства класифікують, групують та контролюють понесені витрати. Американський вчений в області бухгалтерського обліку, Чарльз Хорнгрен, наголошує, що витрати слід розуміти не просто як арифметичні величини, а як грошову оцінку ресурсів, які підприємство фактично споживає для виробництва продукції чи надання послуг. Вчений наголошує, що якість прийнятих управлінських рішень залежить від правильної класифікації витрат з метою віднесення їх на конкретні центри відповідальності або вироблену продукцію [1].

У життєвому циклі будь-якого підприємства витрати відіграють ключову роль. Вони не просто супроводжують виробничий процес продукції, а формують базу для управлінських рішень, виконання контрольної функції, планування діяльності та аналізу отриманих результатів. Класифікація витрат є доволі важливим аспектом наукових досліджень вчених, бо в залежності від їх класифікації - інформація про понесені витрати має значне стратегічне значення для управління бізнес процесами.

Підприємство повинно мати чітке розуміння, які витрати виникають у виробничому процесі, коли вони виникають та де, визначати причину виникнення, а також доволі важливим є об'єкт до якого витрати мають бути віднесені. Автори пропонують розглянути класифікацію витрат, що представлена у статті вітчизняного вченого Франца Бутинця у табл. 1.1. Кожна з ознак класифікації має власне значення для різних потреб у даних для

прийняття рішень у виробничих процесах, загально управлінських або інших процесах для яких інформація з групування витрат може мати значення.

Таблиця 1.1 - Групування витрат за класифікаційними ознаками

Ознака класифікації	Групування витрат
За способом перенесення вартості на продукцію	Прямі витрати Непрямі витрати
За видами продукції (робіт, послуг)	Витрати на вироби Витрати на групи виробів Витрати на замовлення
За статтями калькуляції	Сировина і матеріали Куповані напівфабрикати і комплектуючі вироби Паливо і енергія на технологічні цілі Заробітна плата виробничих працівників Відрахування на соціальні заходи Загальновиробничі витрати
За економічним змістом (елементами витрат)	Матеріальні витрати Витрати на оплату Відрахування на соціальні заходи Амортизація Інші витрати
За місцем виникнення витрат	Витрати виробництва Витрати цеху Витрати дільниці
За календарними періодами	Поточні витрати Одноразові витрати
За функціями управління	Виробничі витрати Невиробничі витрати
В залежності від доцільності їх здійснення	Продуктивні витрати Непродуктивні витрати

Джерело: узагальнено автором [8]

Загально прийнятим у науковій спільноті виділяти 5 видів діяльності будь-якого суб'єкта господарювання: основна операційна, інша операційна, фінансова діяльність, інвестиційна діяльність та надзвичайна діяльність [6].

Витрати пов'язані з виготовленням продукції відповідно за методологічних принципів прийнято відносити до основної операційної діяльності за для якої в принципів суб'єкт господарювання розпочав діяти як економічний гравець за вільних ринкових умов.

Національні стандарти визначають дві класифікації витрат за елементами та функціональну, якщо ми кажемо про функціональну класифікацію, то виробничі витрати на виготовлення продукції будуть віднесені до собівартості продукції. Класифікація за елементами витрат [40] має відношення до операційної діяльності та поділяє всі витрати на декілька великих груп:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація необоротних активів;
- інші витрати операційної діяльності .

Перша за все основними витратами, що починають формувати собівартість виробленою продукції є прямі витрати, які характеризуються чітким віднесенням на конкретний об'єкт калькулювання. Автори пропонують розглянути найбільш поширені статті прямих витрат, котрі підприємств визначають для формування собівартості [15].

Витрати на заробітну плату та відрахування на соціальні заходи можна прямо віднести на об'єкти калькулювання у випадку безпосереднього виготовлення окремої одиниці або випуску продукції одним працівником, що на виробничих підприємств у зв'язку з автоматизацію процесу виготовлення стає все менш розповсюдженим, тому їх як правило відносять до загальновиробничих витрат. Амортизація обладнання також має загальновиробничий характер, але використання виробничого методу амортизації, що представлений НП(С)БО 7 «Основні засоби» [38], як раз може

бути використаний у якості прямих амортизаційний відрахувань на кожен окремий об'єкт калькулювання.

Розглянемо яким чином класифікують матеріали у відповідності до плану рахунків та субрахунків бухгалтерського обліку та інструкції з його застосування, що затверджена наказом МФУ № 291 від 30.11.1999 року [23].

Виробничі запаси розподіляють за наступними субрахунками:

201 "Сировина й матеріали"

202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби"

203 "Паливо"

204 "Тара й тарні матеріали"

205 "Будівельні матеріали"

206 "Матеріали, передані в переробку"

207 "Запасні частини"

208 "Матеріали сільськогосподарського призначення"

209 "Інші матеріали"

У той же час до прямих матеріальних витрат можна віднести малоцінні та швидкозношувані предмети, товари, котрі були використані під час виробничого процесу.

Ми розглянули та надали загальну класифікацію витратам, а також розкрили основні статті прямих витрат, але левову частку виробничих витрат беруть на себе загальновиробничі витрати, які як правило важко віднести до певного об'єкту калькулювання. Загальновиробничі витрати поділяють постійні та змінні [25]. Постійні характеризуються низьким рівнем реагування на обсяг виробництва, але сукупно зменшується їх частку під впливом ефекту масштабу виробництва. Змінні витрати навпаки мають пряму або майже пряму залежність від обсягу виробництва.

Автори навели у кваліфікаційній роботі (рис.1.1) класифікацію витрат за функціями у розгалуженому вигляді, щоб можна було детальніше розглянути та описати витрати, що мають відношення до собівартості продукції.

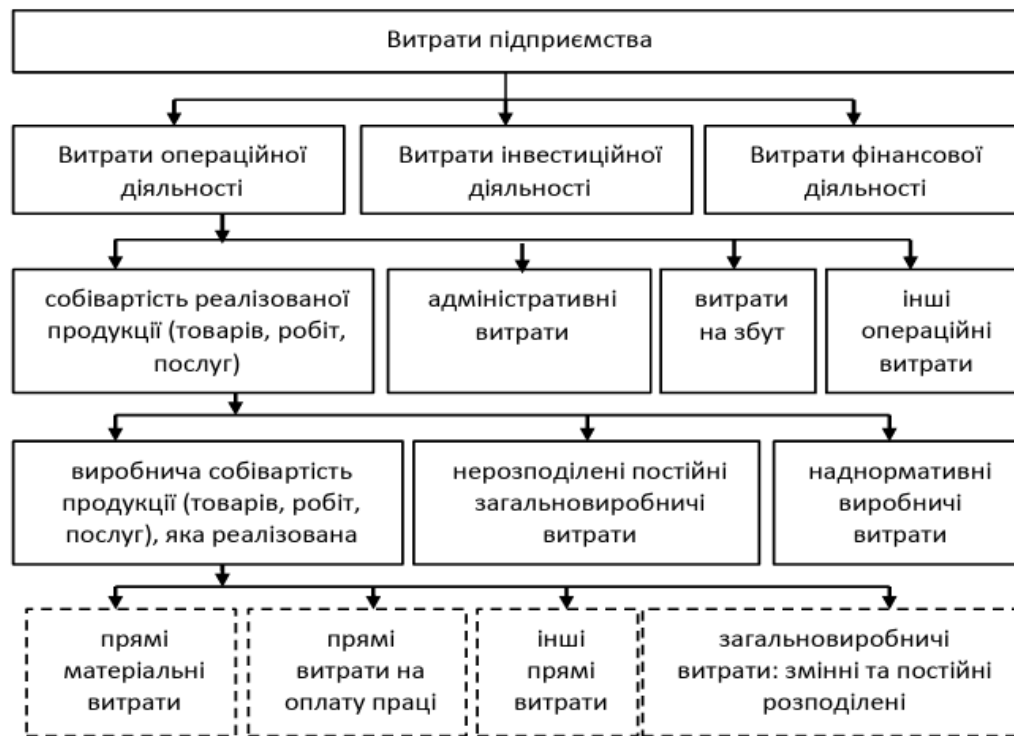

Рисунок 1.1 - Класифікація витрат

Джерело: узагальнено автором [36]

У бухгалтерському обліку на вітчизняних підприємствах всі виробничі витрати на виготовлення продукції накопичують як правило за дебетом 23 рахунку «Виробництво» та дебетом 91 рахунку «Загально виробничі витрати». Прямі виробничі витрати відразу потрапляють на Д23 рахунку у розрізі відповідних калькуляційних одиниць, у той же час впродовж певного періоду, як правило це календарний місяць всі понесені витрати, пов'язані з виробництвом продукції, що не можна віднести до певного об'єкта калькулювання накопичують на Д91 рахунку.

Розподіл загальновиробничих витрат впливає з їх класифікації, тому підприємств мають відповідально підійти до визначення статей змінних та постійних загальновиробничих витрат [45]. Змінні витрати у кінці місяця розподіляються на окремі об'єкти калькулювання відповідно до обраної бази. Наведемо приклади найбільш розповсюджених баз розподілу ЗВВ:

1. Прямі матеріальні витрати;
2. Прямі витрати на оплату праці;

3. Прямі витрати (загальні);
4. Обсяг виробленої продукції (у натуральних одиницях);
5. Трудомісткість (людино-години / машино-години).

Постійні загальновиробничі витрати мають певну специфіку, бо відносяться до виробничої собівартості лише розподілені загальновиробничі витрати, що впливає уже з їх назви, а нерозподілені витрати відносяться відразу на собівартість реалізації, тобто у дебет 90 рахунку.

Тепер ми розглянемо питання нормальної потужності, бо воно має вплив на визначення яка частка постійних загальновиробничих витрат буде розподілена у собівартість виробництва, а яка у собівартість реалізації. Нормальна потужність підприємства розглядається як середній очікуваний обсяг діяльності за декілька операційних періодів, що враховує заплановані і допустимі простої, технічне обслуговування обладнання, сезонні коливання попиту та інші зовнішні і внутрішні фактори. Вона не обов'язково відповідає максимально можливому або фактичному обсягу виробництва, проте відображає економічно обґрунтований рівень використання ресурсів за умов раціональної експлуатації виробничих потужностей.

У контексті обліку загальновиробничих витрат, нормальна потужність відіграє ключову роль при розподілі постійної частини ЗВВ, постійні загальновиробничі витрати підлягають розподілу на кожну одиницю продукції, виходячи саме з нормального рівня виробничої потужності, незалежно від фактичного обсягу виробництва. Такий підхід запобігає необґрунтованому завищенню собівартості продукції в періоди недозавантаження підприємства. Нерозподілена частина ЗВВ у разі недосягнення нормальної потужності визнається витратами звітного періоду, що сприяє більш точному відображенню фінансових результатів діяльності підприємства [3].

Отже, ми розглянули яким чином відбувалась еволюція науки про витрати, прослідкували яких змін вона зазнала та який вигляд має на зараз. Надали невичерпну класифікації витрат в залежності від багатьох факторів,

тому можемо сказати, що тільки професійно обґрунтований підхід до визначення витрат надасть нам достовірні показники фінансових звітів в цілому.

1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського та податкового обліку витрат пов'язаних з собівартістю продукції

Ефективна організація обліку витрат на виробництво та формування достовірної собівартості продукції неможлива без чіткого визначення нормативно-правових засад, що регулюють порядок їх визначення, оцінки, класифікації та відображення у бухгалтерському обліку та співставлення даних для податкового обліку. Розуміння державного регулювання сфери обліку є важливим аспектом для коректного заповнення звітних даних та подачі їх до виконавчих органів влади, що займаються сферою регулювання відносин у бухгалтерському та податковому обліку. Витрати є однією з найважливіших економічних категорій, адже вони формують собівартість продукції, робіт та послуг, яка має доволі значну питому вагу у складі всіх витрат підприємств. Законодавче забезпечення облікових процесів повинно бути комплексним та узгодженим з міжнародними нормативно-правовими актами задля досягнення гармонізації бізнес процесів.

Головним документом, що регулює сферу бухгалтерського обліку в Україні є Закон № 996 -XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» прийнятий 16 липня 1999 року. Він визначає основні засади та принципи бухгалтерського обліку в Україні, надає визначення основних термінів, що використовуються в обліковій сфері таких як активи, зобов'язання, господарська операція, бухгалтерський та управлінський облік, первинний документ, облікова політика та багато інших термінів [48].

Вище розглянутий закон поділяє підприємства за їх розміром на наступні категорії: мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства, що має вплив на порядок організації бухгалтерського обліку, методичні засади ведення (НП(С)БО чи МСФЗ), порядок подачі фінансової звітності та інше.

Закон визначає наступні критерії для малих підприємства:

- балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро включно;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро включно;
- середня кількість працівників - до 50 осіб включно.

Закон визначає наступні критерії для середніх підприємства:

- балансова вартість активів - до 20 мільйонів євро включно;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 40 мільйонів євро включно;
- середня кількість працівників - до 250 осіб включно.

Закон визначає наступні критерії для великих підприємства:

- балансова вартість активів - понад 20 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - понад 40 мільйонів євро;
- середня кількість працівників - понад 250 осіб [9].

Пропонуємо розглянути яким критеріям мають відповідати середні підприємства, бо з огляду на показники фінансової звітності за останні три роки обране нами підприємство, ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» відповідає саме цим критеріям. Середні підприємства мають не відповідати критеріям для малих підприємств та відповідати хоча б двом з трьох перелічених вище ознак.

Для цілей нормування критеріїв була розроблена табл. 1.2, у якій законодавче закріплені критерії у євро були обчислені у гривнях по курсу Національного банку України на відповідні дати балансу та для показника чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг був застосований середній курс євро до гривні за відповідний звітний період.

Таблиця 1.2 - Критерії визначення розміру підприємства на 2024 рік

Розмір	Балансова вартість активів, тис.грн	Чистий дохід від реалізації, тис.грн	Середня кількість працівників, осіб
Мікропідприємство	до 15 374	до 30 415	до 10
Мале підприємство	до 175 706	до 347 603	до 50
Середнє підприємство	до 878 532	до 1 738 016	до 250
Велике підприємство	понад 878 532	понад 1 738 016	понад 250

Джерело: розраховано автором [48, 42]

З огляду на те, що ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» є середнім підприємством законодавство визначає, що воно має право складати фінансову звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України – Товариство відповідно до облікової політики обрало НПСБО для ведення обліку господарських операцій, активів, зобов'язань та власного капітал. Розмір Товариства визначає обов'язок складати фінансову звітність також за проміжними періодами – квартал, півріччя, дев'ять місяців та рік, у складі двох форм – балансу та звіту про фінансові результати та зобов'язує за результатами року подавати всі п'ять форм звітності затверджених відповідно до НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [33].

Також підприємство має подавати звіт про управління, що містить в собі фінансову та нефінансову інформацію, що відображає стан підприємства та його потенціал до розвитку, а також показує головні ризики і невизначеності його діяльності, але середні підприємства мають право не відображати у ньому інформацію щодо нефінансових показників діяльності підприємства [9].

Автори пропонують розглянути чинне законодавство України, яке регулює питання ведення обліку та поглянути на те, кого законодавець зобов'язує вести

облік за міжнародними стандартами фінансової звітності представлено на рис. 1.2. Міжнародні стандарти фінансової звітності були розроблені Радою МСБО і перші прийняті стандарти ще називались міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, але з часом фахівці зрозуміли, що стандартизація обліку є не такою ефективною як розробка єдиних підходів до формування звітних даних про здійснені господарські операції. Таким чином фінансова звітність за МСФЗ подається та формується відповідно до затвердженої таксономії, яка є складом статей і показників звітності та її елементів, що підприємства мають відобразити [9].

Рисунок 1.2 – МСФЗ зобов’язані категорії підприємств

Джерело: складено автором [48, 47]

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві - це не просто технічна робота з цифрами, а цілісна система управління інформацією, яка має одночасно відповідати вимогам законодавства й реальним потребам бізнесу. Українське підприємство не може вибудовувати облік довільно: рамки задає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», але всередині цих рамок власник має право обирати форму організації обліку,

виходячи з бізнес-моделі, масштабу діяльності, ресурсів і структури управління.

Йдеться не лише про техніку ведення реєстрів, а й про визначення переліку фінансової, податкової та статистичної звітності, побудову внутрішніх інформаційних потоків, розподіл функцій і відповідальності між працівниками. Від ступеня продуманості організації облікової служби залежить безперервність і достовірність відображення господарських операцій, тобто якості фінансової звітності.

Автори пропонують розглянути основні підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють сферу обліку виробничих витрат прямо чи опосередковано. Перша за все НП(С)БО 16 «Витрати» відіграє ключову роль у регламентації формування та обліку виробничих витрат на підприємствах різних галузей економіки. Зазначений стандарт визначає склад та порядок визнання виробничих витрат, включаючи прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати. Особливу увагу приділено класифікації ЗВВ на змінні та постійні, а також механізму їх розподілу залежно від рівня нормальної потужності. Крім того, стандарт встановлює принципи обліку витрат майбутніх періодів, непрямих витрат та витрат, що не включаються до собівартості продукції. У цілому, дотримання вимог стандарту забезпечує прозорість, порівнюваність та економічну обґрунтованість показників у системі управлінського та фінансового обліку [19].

НП(С)БО 9 «Запаси» встановлює порядок визнання, оцінки та вибуття запасів, що прямо впливає на облік матеріальних виробничих витрат. Запаси визнаються активами, якщо існує ймовірність отримання економічних вигод від їх використання, а вартість може бути достовірно визначена. Одним із ключових аспектів стандарту є визначення методу оцінки вибуття запасів, серед яких передбачено: ідентифіковану собівартість відповідної одиниці, середньозважену собівартість, метод FIFO. Кожен з цих методів по-різному впливає на величину виробничих витрат і, відповідно, на фінансовий

результат. Наприклад, метод FIFO за умов зростання цін веде до зменшення собівартості у короткостроковому періоді, бо витрати потраплять у фінансовий результат пізніше, тоді як середньозважений метод рівномірно розподіляє зміну ціни на ресурси у собівартості продукції. Правильний вибір методу вибуття запасів визначає коректність відображення звітних даних та впливає на кінцеву собівартість продукції [39].

НП(С)БО 7 «Основні засоби» визначає правила визнання, оцінки, амортизації та вибуття основних засобів, що безпосередньо впливає на формування виробничої собівартості. Витрати на амортизацію основних засобів, які використовуються у виробництві, включаються до складу загальновиробничих витрат. Обраний метод амортизації (прямолінійний, виробничий, зменшення залишкової вартості, кумулятивний) впливає на розмір щомісячних витрат. Прискорені методи ведуть до більших витрат на початку експлуатації, тоді як прямолінійний забезпечує рівномірне навантаження на собівартість, а виробничий має прямий зв'язок з віднесенням витрат до собівартості, тому підприємства мають обирати метод таким чином, щоб як чіткіше описував отримання економічних вигід від використання необоротного активу - це важливо для планування та аналізу витрат [16].

Взаємозв'язок між витратами та доходом є фундаментальним для визначення фінансового результату підприємства, а НП(С)БО 15 «Дохід» встановлює критерії визнання доходу, що безпосередньо пов'язані з обліком витрат і собівартості. Дохід визнається в момент переходу ризиків і вигід від постачальника до покупця, коли сума доходу може бути достовірно оцінена. Водночас із визнанням доходу від реалізації продукції, підприємство зобов'язане відобразити відповідні витрати, пов'язані з її виробництвом, зокрема собівартість реалізованої продукції. Такий паралельний підхід забезпечує правильне визначення прибутку звітної періоду та відповідає принципу відповідності доходів і витрат. Стандарт тісно пов'язаний із принципами формування собівартості продукції, оскільки правильне визнання доходу неможливе без точного відображення пов'язаних із ним витрат [35].

На думку авторів, термін зобов'язання не має прямого відношення до собівартості продукції, але теж опосередковано впливає на її формування. НП(С)БО «Зобов'язання» вимагає від підприємств, що використовують працю найманих працівників створювати забезпечення під оплату відпусток на регулярній основі, а як ми раніше розглянули витрати на оплату праці працівників задіяних у виробництві продукції формують її виробничу собівартість [34]. Виключення є лише для мікропідприємств та непадприємницьких товариств, вони мають право не створювати щомісячні забезпечення під оплату відпусток, а відображати нараховані витрати на відпустку у місяці їх фактичного понесення [37].

Норми Податкового кодексу України відіграють значну роль у регулюванні порядку формування собівартості продукції та виробничих витрат, особливо в контексті визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств. Витрати підприємства поділяються на операційні, фінансові та інші, і до складу операційних витрат включаються, зокрема, витрати на виробництво продукції, які визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були понесені, незалежно від дати оплати. ПКУ встановлює критерії визнання витрат, які повинні бути економічно обґрунтованими, документально підтвердженими та пов'язаними з господарською діяльністю платника податків. Це стосується як прямих, так і непрямих виробничих витрат, у тому числі витрат на матеріали, оплату праці, амортизацію основних засобів, енергоносії, послуги сторонніх організацій. Не менш важливим є питання правильності визначення податкових зобов'язань по податкам, які мають вплив на собівартість, бо за своєї суттю є витратами пов'язаними з виробництвом [44].

Автори виокремили основні нормативно-правові акти, що здійснюють регулювання сфери бухгалтерського обліку пов'язаної з формування виробничих витрат та собівартості продукції. Перелік не може бути вичерпним, бо величезна кількість норм має бути дотримана у процесі відображення витрат. Кожен з перелічених регуляторних документів здійснює

вплив на правильність та точність звітних даних, тому їх розуміння та влучне використання має бути метою кожного фахівця, що працює у сфері обліку виробничих витрат.

1.3. Макроекономічний аналіз показників діяльності підприємств за даними Державної служби статистики України

Жоден економічний суб'єкт не може існувати без взаємодії з іншими учасниками ринкових відносин. Підприємств знаходяться в постійних відносинах з покупцями, постачальниками, інвесторами, кредиторами та державою. Науковці багато років назад почали вивчати як працює зазначений процес та сформували розділ економічних знань який назвали макроекономікою [28].

Автори пропонують виділити три галузі економіки для проведення аналізу показників діяльності підприємств в Україні:

- переробна промисловість;
- сільське, лісо та рибне господарство;
- професійна, технічна та наукова діяльність.

Зазначені види економічної діяльності були обрані для наглядного наведення показників економічної діяльності загалом по галузі, у якій працює підприємство ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ», тобто переробна галузь, а також галузь у якій є значна частина застосування матеріальних ресурсів у процесі виробництва - сільське, лісове та рибне господарство та галузь, що має незначну частку матеріальних витрат у загальній питомій вазі всіх виробничих витрат - професійна, технічна та наукова діяльність.

Виробничі витрати підприємств переробної галузі у 2024 році, як можна побачити з рис.1.3, складають 34% питомої ваги всіх витрат на виробництво

понесених підприємствами в економіці України, 10 % припадають на сільське господарство та всього 2% на професійну, наукову та технічну діяльність. З огляду наведених даних можна прийти до висновку, що підприємства переробної промисловості займають значну роль у складі галузей економіки України.

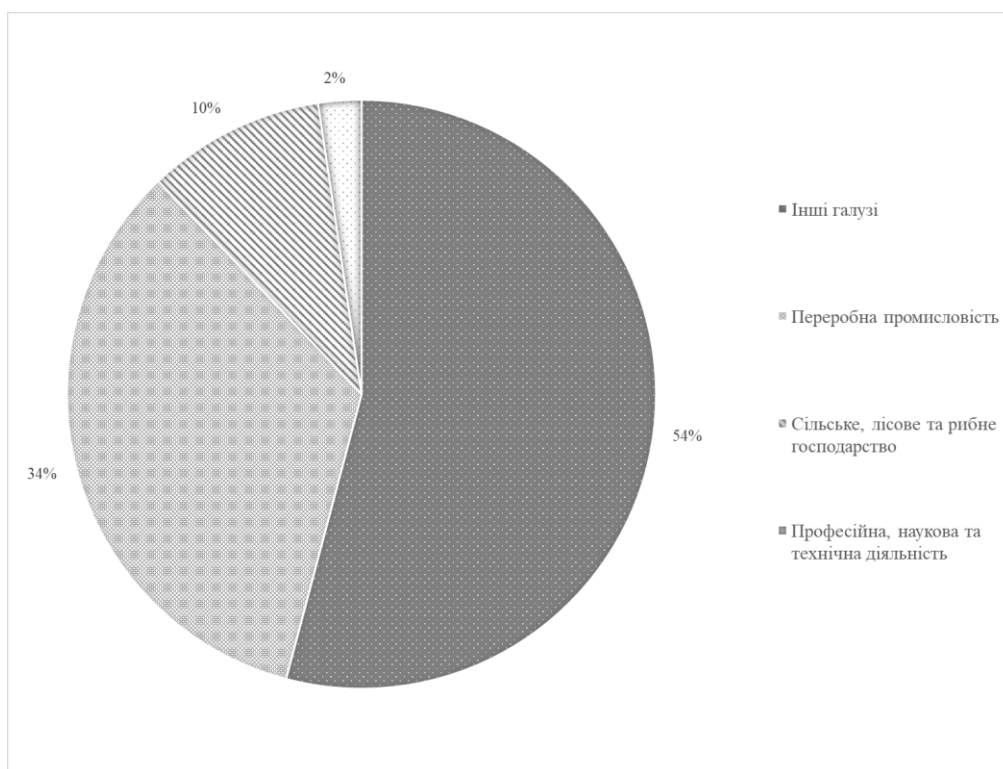

Рисунок 1.3 - Витрати на виробництво продукції (товарів, робіт, послуг) на вітчизняних підприємствах за 2024 р.

Джерело: складено автором [41]

Як можна побачити (рис.1.4 та рис.1.5) питома вага витрат на виробництво продукції у переробній галузі має певну сталу тенденцію за період 2022 - 2023 років та знаходиться приблизно на одному рівні з 2024 роком, займаючи третину всіх виробничих витрат економіки загалом.

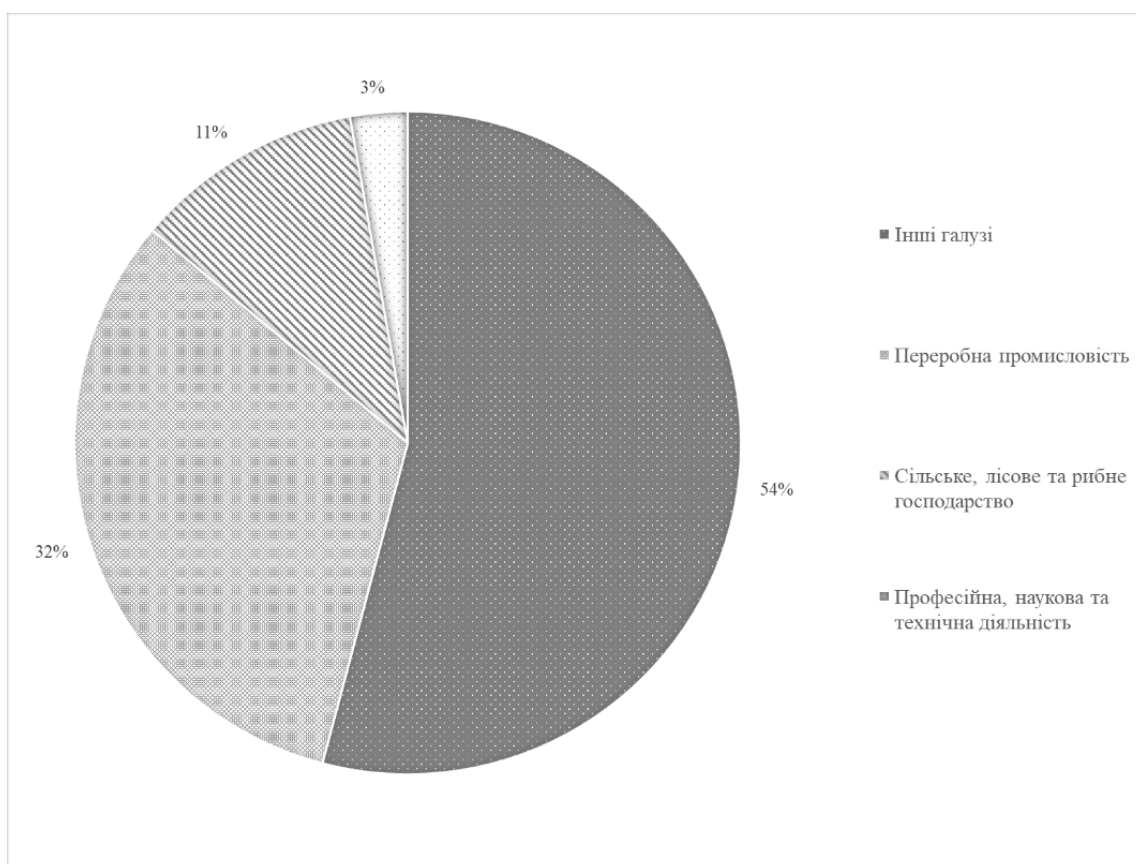

Рисунок 1.4 - Витрати на виробництво продукції (товарів, робіт, послуг) на вітчизняних підприємства за 2023 р.

Джерело: складено автором [41]

Однак як притаманно всім сферам, що які доволі вдало працюють на економічному просторі частка витрат на виробництво має тенденцію до зростання, тому питома вага виробничих витрат переробної галузі збільшилась на 4% у порівнянні 2022 року до 2023 року та на 2% у порівнянні показників 2023 року до 2024 року. Інші дві галузі розглянуті в процесі макроекономічного аналізу теж зазнають структурних змін. Наприклад галузь економіка - професійна, наукова та технічна діяльність зменшують частку виробничих витрат у складі загальних витрат в економіці. Така тенденція може свідчити про зниження активності підприємств у цій сфері за період 2022-2024 роки. Сільське господарство займає доволі стійку позицію та має значних змін у частці виробничих витрат.

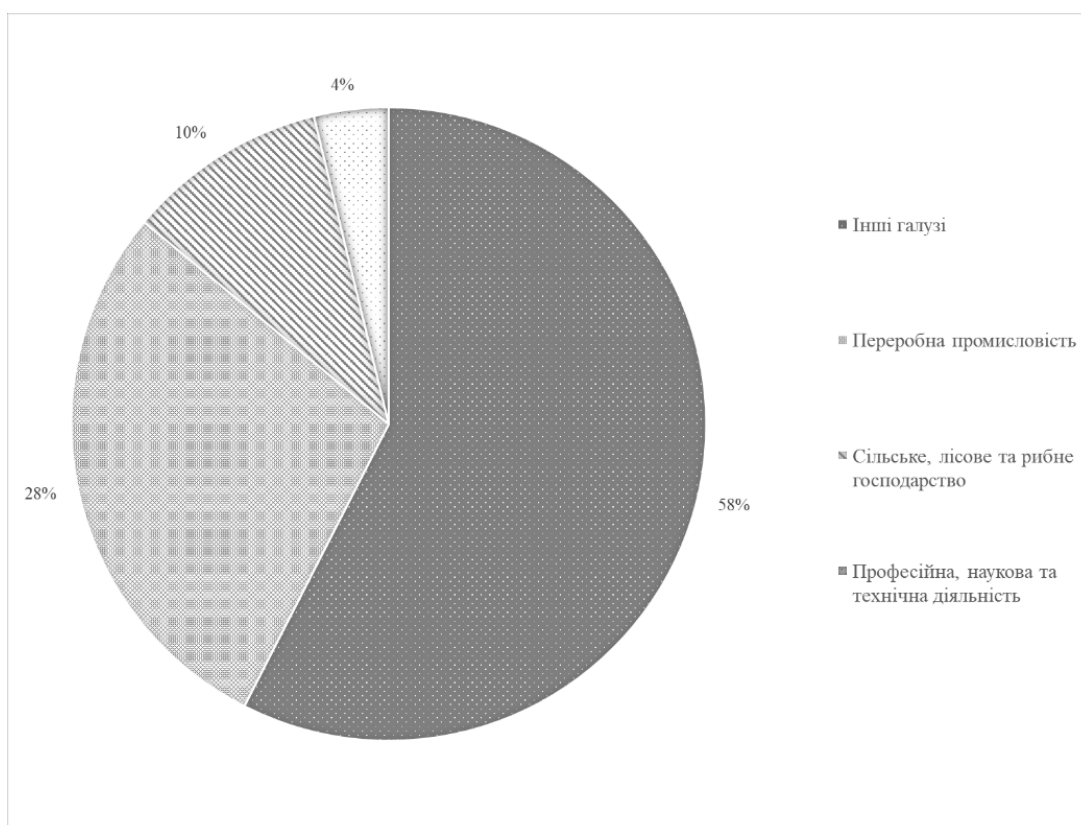

Рисунок 1.5 - Витрати на виробництво продукції (товарів, робіт, послуг) на вітчизняних підприємства за 2022 р.

Джерело: складено автором [41]

Як ми розглянули у попередньому підрозділі, що був присвячений теоретичним питанням обліку виробничих витрат, то є дві класифікації витрат, що визначають національні стандарти, за їх функцією та елементами витрат. Саме тому доцільно буде наглядно показати яким чином загалом в економіці розподілена структура виробничих витрат за елементами. Рис.1.6 демонструє структуру виробничих витрат в економіці України за їх елементами, такими як: матеріали, амортизація, оплата праці, соціальні заходи та інші витрати. Найбільшу питому вагу у структурі виробничих витрат в економіці загалом займають матеріальні витрати, як питома вага за останні три роки було трохи більша ніж 70%, друге місце займають витрати на оплату праці, що мають тенденцію до зростання у період з 2022 року по 2024 вони збільшились з 14,7% до 16,2% у структурі загальних витрат на виробництво. Найменшу питому вагу

займають інші витрати та мають тенденцію до зниження, тому у 2024 році їх питома вага уже займає менше 1% всіх виробничих витрат.

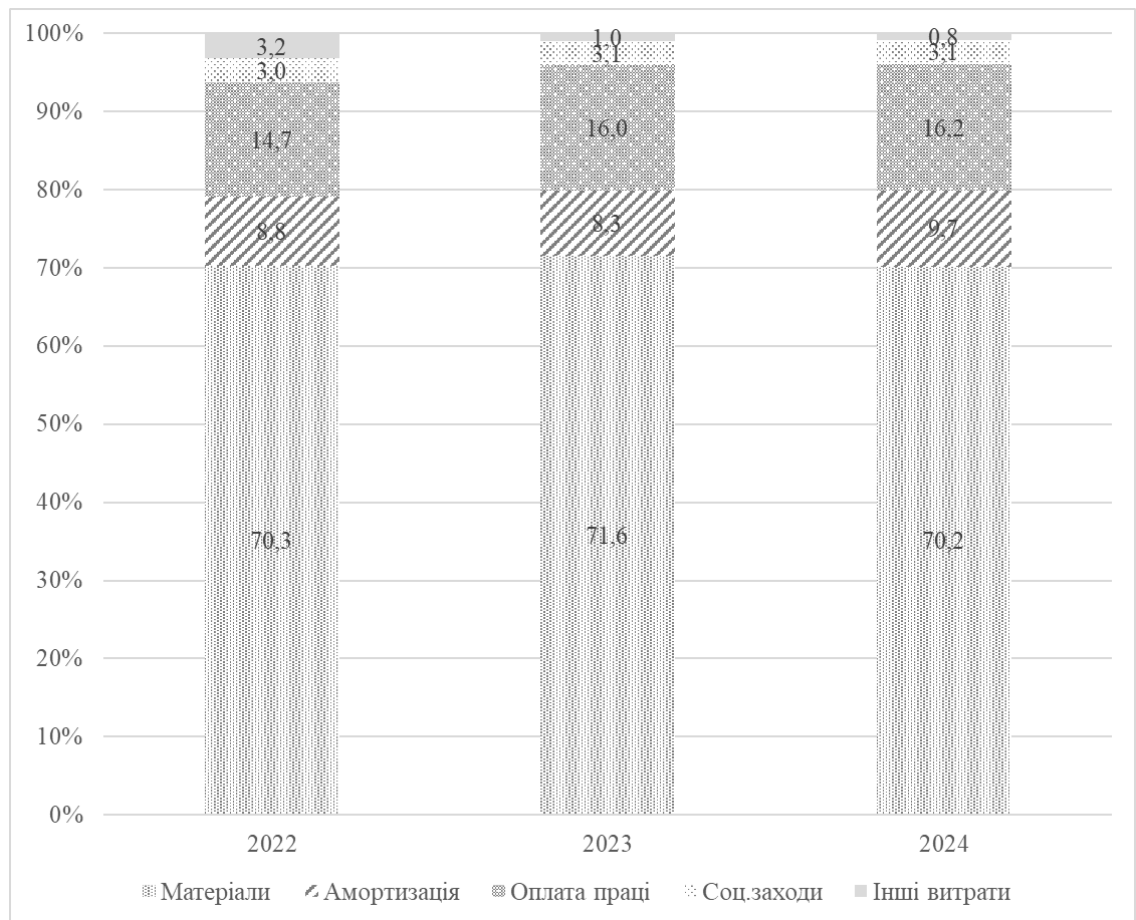

Рисунок 1.6 - Структура елементів витрат на виробництво продукції (товарів, робіт, послуг) на вітчизняних підприємства за 2022-2024 рр.

Джерело: складено автором [41]

Всі підприємства під час їх створення умовно ставлять одну найголовнішу мету - це отримання прибутку від ведення підприємницької діяльності. Кожне підприємство формує глобальні цілі в залежності від сфери діяльності якою воно займаються, але якраз отримання прибутку є метою, що об'єднує кожного суб'єкта господарювання в економіці.

Автори пропонують розглянути дані представлені на рис.1.7, щоб прослідкувати, які результати діяльності отримали суб'єкти господарювання за 2022-2024 роки у розглянутих нами галузях економіки. Переробна

промисловість доволі чутлива до значних змін в макроекономічному середовищі, що можна побачити через отримання значних збитків у 2022 році представниками зазначеної галузі. Зумовлено такий різкий спад показників діяльності економічним середовищем, що мало місце через початок військових дій на території України у 2022 році. Галузь сільського господарства не зазнала стрімкого занепаду у 2022 році, але він відбувся з часом уже 2023 році, що пов'язано з сезонністю робіт підприємств галузі. Професійна, наукова та технічна діяльність теж мала місце до зменшення рівня активності, але він відбувся доволі плавно.

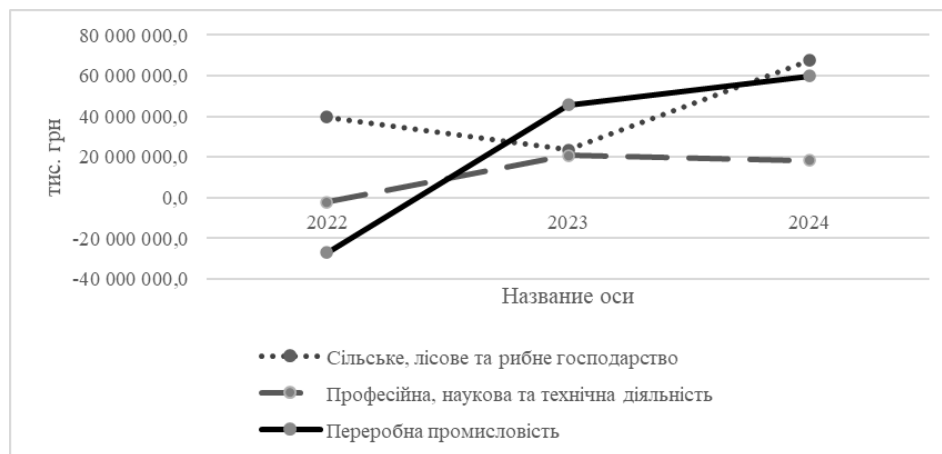

Рисунок 1.7 - Показники прибутковості вітчизняних підприємства за 2022-2024 рр.

Джерело: складено автором [41]

У підсумку криза не може тривати нескінченно, тому підприємства підлаштовуються під нові реалії ведення бізнес процесів і уже за 2024 рік підприємства показують значний рівень збільшення прибутковості кожної з розглянутих галузей економіки.

1.4. Економічна характеристика показників розвитку підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022-2024 роки

Велика кількість суб'єктів господарювання провадить підприємницьку діяльність у різних сферах економіки. Підприємства можуть бути задіяні у видобувній промисловості, у виробництві різноманітної продукції, дистрибуції товарів широкого спектру як оптовій торгівлі так і у роздрібній, у сфері будівництва, вирощування рослинних культур, тваринництві та наданні професійних послуг. Оцінити результати ведення господарської діяльності кожної з цих сфер економіки доволі складно, але суспільство домовилось та врегулювало це питання шлях введення певних узагальнених показників, які б могли звести результати діяльності всіх галузей до єдиного знаменника, яким є фінансово-майновий стан підприємства, що має відображення у формах фінансової звітності.

Фінансова звітність, яка складається з певних форм, що містять у собі дані щодо стану підприємства, його фінансових результатів, руху грошових коштів, змін у власному капіталі, а також примітки, які надають більш об'ємне представлення про стан та зміни всіх показників, що були відображені у вище згаданих звітних формах. Однак лише перегляд статичних даних не може надати повну картину про стан суб'єкта господарювання, тому для цілей отримання певних тенденцій, прогнозування та планування діяльності застосовують методи аналізу показників, що містяться у формах фінансової звітності.

Активи підприємства відображають загальну вартість майна, яким воно володіє та розпоряджається для забезпечення виробничої діяльності. До складу активів входять необоротні та оборотні ресурси, що мають різний ступінь ліквідності й призначення у господарському процесі. Метою аналізу є визначення змін у структурі активів підприємства, оцінка

ефективності використання майна та встановлення тенденцій його розвитку у динаміці за період з 2022 по 2024 роки.

Розглянемо та проаналізуємо склад та зміну у структурі активів Підприємства за останні три роки (2022-20224 рр.) на підставі даних наведених у табл. 1.4.

Як ми можемо побачити найбільшу питому вагу у структурі активів у перших двох розглянутих роках займають оборотні активи з часткою у балансі Товариства 83,24 % та 78,01 % у 2022 році та 2023 році відповідно.

Така тенденція зумовлена тим фактором, що виробництво та продаж готової продукції потребує значного запасу сировини для провадження безперервного виробничого процесу у відповідних підрозділах Підприємства, а також певний її запас, щоб мати змогу вчасно виконувати відповідні поставки продукції для контрагентів.

Таблиця 1.4 - Вертикальний аналіз активу балансів за 2022-2024 рр.

Актив	2022, тис. грн	Питома вага, %	2023, тис. грн	Питома вага, %	2024, тис. грн	Питома вага, %
Необоротні активи						
Нематеріальні активи	29	0,01%	29	0,01%	29	0,00%
Первісна вартість	30		30		30	
Накопичена амортизація	1		1		1	
Основні засоби	84 799	16,76%	112 676	21,99%	246 859	37,07%
Первісна вартість	109 807		157 670		325 816	
Знос	25 008		44 994		78 957	
Необоротні активи	84 828	16,76%	112 705	21,99%	246 888	37,08%
Оборотні активи						
Запаси	202 773		139 164		204 931	
Виробничі запаси	195 264	38,58%	94 565	18,45%	125 907	18,91%
Готова продукція	6 426	1,27%	43 562	8,50%	77 967	11,71%
Товари	1 060	0,21%	1 014	0,20%	1 036	0,16%

Продовження таблиці 1.4.

Актив	2022, тис. грн	Питома вага, %	2023, тис. грн	Питома вага, %	2024, тис. грн	Питома вага, %
Дебіторська заборгованість за П, Т, Р, П	41 474	8,19%	60 362	11,78%	61 464	9,23%
За виданими авансами	56 778	11,22%	103 101	20,12%	27 522	4,13%
З бюджетом	7 770	1,54%	1 747	0,34%	2 158	0,32%
Інша поточна дебіторська заборгованість	45 582	9,01%	48 587	9,48%	46 914	7,05%
Рахунки в банках	53 585	10,59%	31 596	6,17%	13 114	1,97%
Витрати майбутніх періодів	1 115	0,22%	415	0,08%	946	0,14%
Інші оборотні активи	12 201	2,41%	14 771	2,88%	61 904	9,30%
Оборотні активи	421 278	83,24%	399 743	78,01%	418 953	62,92%
Баланс	506 106	100,00%	512 448	100,00 %	665 841	100,00 %

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2024 рр.

Однак ситуація у розподілі питомої ваги оборотних активів підприємства у складі загальних активів змінилася у бік зменшення та склала у 2024 році частку у розмірі 62,92 %, що на 20,32 % та 15,09 % менше ніж у раніше проаналізовані роки відповідно. Така значна зміна виникла не у наслідок зміни абсолютних розмірів статей оборотних активів підприємства, а через значне збільшення основних засобів у 2024 році. Підприємство у складі необоротних активів немає земельних ділянок, нерухомого майна чи транспортних засобів, основну частку основних засобів складає виробниче обладнання та машини, інструменти, прилади та меблі.

Нерухоме майно підприємства та частина обладнання знаходяться в операційній оренді у інших підприємств.

Необоротні активи Товариства майже в абсолютній вазі складаються з основних засобів. Частка основних засобів у валюті балансу складає 16,76 %, 21,99 % та 37,08 % за 2022, 2023 та 2024 роки відповідно. У підприємства на обліку наявні нематеріальні активи, які складають дуже малу частку у розмірі 0,01 % і це транспортна ліцензія. Так як зазначена ліцензія видана на необмежений строк дії, тобто немає певного строку корисного використання, то відповідно до НПСБО № 8 «Нематеріальні активи», вона не може амортизуватись та буде відображатись у складі активів без зміни її первісної вартості.

Відповідно до даних з табл. 1.5, у 2022 році загальна вартість активів становила 506 106 тис. грн, у 2023 році - 512 448 тис. грн, а у 2024 році - 665 841 тис. грн.

Таблиця 1.5 - Горизонтальний аналіз активу балансів за 2022-2024 рр.

Актив	2022, тис. грн	2023, тис. грн	2024, тис. грн	Темп росту 22- 23 рр.	Темп росту 23- 24 рр.
Необоротні активи					
Нематеріальні активи	29	29	29	1,00	1,00
Первісна вартість	30	30	30	1,00	1,00
Накопичена амортизація	1	1	1	1,00	1,00
Основні засоби	84 799	112 676	246 859	1,33	2,19
Первісна вартість	109 807	157 670	325 816	1,44	2,07
Знос	25 008	44 994	78 957	1,80	1,75
Необоротні активи	84 828	112 705	246 888	1,33	2,19
Оборотні активи					
Запаси	202 773	139 164	204 931	0,69	1,47
Виробничі запаси	195 264	94 565	125 907	0,48	1,33
Готова продукція	6 426	43 562	77 967	6,78	1,79
Товари	1 060	1 014	1 036	0,96	1,02

Продовження таблиці 1.5

Актив	2022, тис. грн	2023, тис. грн	2024, тис. грн	Темп росту 22- 23 рр.	Темп росту 23- 24 рр.
Дебіторська заборгованість за П, Т, Р, П	41 474	60 362	61 464	1,46	1,02
За виданими авансами	56 778	103 101	27 522	1,82	0,27
З бюджетом	7 770	1 747	2 158	0,22	1,24
Інша поточна дебіторська заборгованість	45 582	48 587	46 914	1,07	0,97
Рахунки в банках	53 585	31 596	13 114	0,59	0,42
Витрати майбутніх періодів	1 115	415	946	0,37	2,28
Інші оборотні активи	12 201	14 771	61 904	1,21	4,19
Оборотні активи	421 278	399 743	418 953	0,95	1,05
Баланс	506 106	512 448	665 841	1,01	1,30

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2024 рр.

Таким чином, у період з 2023 по 2024 роки активи збільшилися на 30 %, що свідчить про розширення виробничо-господарської бази підприємства та його розвиток, і масштабування виробничих процесів та відповідно процесів збуту.

Щодо динаміки розширення виробничої бази підприємства можна додати, що вона має швидкий рівень розвитку про що свідчить темп зростання у 2023 році, який становив 1,33, а у 2024 році - 2,19, що вказує на суттєве нарощення частки основних засобів.

У висновку можна додати, що у 2024 році підприємство суттєво розширило свої виробничі потужності, що позитивно впливає на довгострокову стабільність та конкурентоспроможність.

Основними складовими оборотних активів є запаси, дебіторська заборгованість і грошові кошти.

Виробничі запаси в 2023 році скоротилися майже вдвічі (з 195 264 тис. грн до 94 565 тис. грн), проте у 2024 році знову зросли до 125 907 тис. грн. Така тенденція може бути пов'язана з оптимізацією складських запасів і переходом на більш точне планування виробництва.

Дебіторська заборгованість загалом залишалася стабільною (61 464 тис. грн у 2024 році проти 60 362 тис. грн у 2023-му), що характеризує належну роботу підприємства з контрагентами. Разом з тим, грошові кошти на рахунках у банках зменшилися більш ніж утричі (з 53 585 тис. грн у 2022 році до 13 114 тис. грн у 2024 році), що пояснюється активним вкладенням ресурсів у модернізацію основних засобів.

У цілому за період з 2022 по 2024 роки структура активів підприємства змінилася на користь зростання необоротних активів: їх частка в балансі зросла з 16,8 % у 2022 році до 37,1 % у 2024 році. Це свідчить про інвестиційну спрямованість діяльності підприємства та його прагнення до довгострокового розвитку.

Підприємство активно оновлює матеріально-технічну базу, нарощує виробничі потужності, що забезпечує основу для подальшого зростання обсягів виробництва та покращення фінансових результатів у майбутніх періодах.

Ми провели структурний аналіз активів підприємств та сформували певні тенденції у розвитку суб'єкта господарювання, але господарські засоби, тобто активи, не можуть бути розглянуті та адекватно проаналізовані без розгляду джерел походження та природи забезпеченості їх існування у балансі підприємства.

З огляду даних табл. 1.6, ми можемо сформулювати думку, що всі розглянуті активи майже на 50 % забезпечені власним капіталом Товариства.

Питома вага власного капіталу Товариства складає частку у розмірі 47%, 49 % та 47% за період з 2022 по 2024 роки ведення господарської діяльності Підприємства відповідно. Доволі велику питому вагу у власному капіталі Підприємства складає нерозподілений прибуток.

Взагалі переглянувши тенденцію, яка формується за останні три роки можна сказати, що власний капітал підприємства підтримується на певному рівні, щоб мати доволі високий рівень автономності підприємства напроти залежності від зовнішніх кредиторів.

Таблиця 1.6 - Вертикальний аналіз пасиву балансів за 2022-2024 рр.

Пасив	2022, тис. грн	Питом а вага, %	2023, тис. грн	Питом а вага, %	2024, тис. грн	Питом а вага, %
Власний капітал						
Зареєстрований капітал	10 000	2%	50 000	10%	50 000	8%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	226 539	45%	198 876	39%	262 444	39%
Власний капітал	236 539	47%	248 876	49%	312 444	47%
Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Довгострокові кредити банків	49 246	10%	46 121	9%	123 047	18%
Інші довгострокові зобов'язання	52 619	10%	54 654	11%	60 491	9%
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	101 865	20 %	100 775	19%	183 538	27%
Поточні зобов'язання і забезпечення						
Товари, роботи, послуги	40 047	8%	47 078	9%	55 382	8%
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	19 176	4%	10 659	2%	16 391	2%
Поточні забезпечення	4 411	1%	5 702	1%	6 276	1%
Доходи майбутніх періодів	4 458	1%	4 458	1%	4 458	1%

Продовження таблиці 1.6

Пасив	2022, тис. грн	Питом а вага, %	2023, тис. грн	Питом а вага, %	2024, тис. грн	Питом а вага, %
Інші поточні зобов'язання	96 232	19%	90 395	18%	82 467	12%
Поточні зобов'язання і забезпечення	167 702	33%	162 797	32%	169 859	26%
Баланс	506 106	100%	512 448	100%	665 841	100%

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2023 рр.

Керівництво підприємства провадить доволі стратегічну політику, так як віддає перевагу довгостроковим зобов'язанням на противагу короткостроковим, що підтверджує доволі значну питому вагу їх у складі пасиву Підприємства на рівні 20 % у 2022 році, 19 % у 2023 році та 27 % у 2024 році.

Частка поточних зобов'язань підприємства знаходить приблизно на одному рівні за період 2022 року - 2024 року, а саме на рівні 33 %, 32% та 26 % відповідно послідовним рокам. Хоча можна зауважити, що питома вага короткострокових зобов'язань зменшилась у 2024 році до 26 %, а питома вага довгострокових зобов'язань навпаки збільшилась до рівня 27 %.

Горизонтальний аналіз показників пасиву балансу з табл. 1.7 Підприємства показує нам значне збільшення зареєстрованого капіталу у 2023 році по відношенню до 2022 року у 5 разів, абсолютна зміна статутного фонду склала 40 мільйонів грн. Нерозподілений прибуток має тенденцію до накопичення з урахуванням виплати дивідендів на користь власників Товариства.

Щодо стану довгострокових зобов'язань, то за період 2022-2023 спостерігалось їх зменшення, що свідчить про стабільне погашення відповідного зобов'язання.

Таблиця 1.7 - Горизонтальний аналіз пасиву балансів за 2022-2024 рр.

Пасив	2022, тис. грн	2023, тис. грн	2024, тис. грн	Темп росту 22- 23 рр.	Темп росту 23- 24 рр.
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	10 000	50 000	50 000	5,00	1,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	226 539	198 876	262 444	0,88	1,32
Власний капітал	236 539	248 876	312 444	1,05	1,26
Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Довгострокові кредити банків	49 246	46 121	123 047	0,94	2,67
Інші довгострокові зобов'язання	52 619	54 654	60 491	1,04	1,11
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	101 865	100 775	183 538	0,99	1,82
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Товари, роботи, послуги	40 047	47 078	55 382	1,18	1,18
Розрахунками з бюджетом	2 390	3 133	3 266	1,31	1,04
У тому числі з податку на прибуток	2 390	1 300	1 930	0,54	1,48
Розрахунками з оплати праці	988	1 372	1 619	1,39	1,18
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	19 176	10 659	16 391	0,56	1,54
Поточні забезпечення	4 411	5 702	6 276	1,29	1,10
Доходи майбутніх періодів	4 458	4 458	4 458	1,00	1,00
Інші поточні зобов'язання	96 232	90 395	82 467	0,94	0,91
Поточні зобов'язання і забезпечення	167 702	162 797	169 859	0,97	1,04
Баланс	506 106	512 448	665 841	1,01	1,30

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2024 рр.

У 2024 році Товариством був отриманий новий довгостроковий кредит терміном на 9 років на що вказує зміна статті «довгострокові кредити» у 2,67 разів порівняно з 2023 роком. Інші довгострокові зобов'язання зберігають тенденцію до зростання.

Стаття поточних зобов'язань в загалом не має достатньо високого рівня збільшення, темп росту складає 1,01 та 1,04 за 2022-2023 роки та 2023-2024 роки відповідно.

Загалом показники діяльності підприємства мають доволі позитивні тенденції, тому можна сказати, що керівництво ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» веде досить плановану та розсудливу діяльність.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

2.1. Організація документування виробничих витрат на підприємстві

Законодавство визначає, що всі господарські операції, що відбуваються у суб'єктів господарювання мають бути відповідним чином задокументовані. Закон України № 996 -XIV від 16.07.1999 року надає визначення первинному документу та наголошує, що це документ певної форми, який має містити інформацію про господарську операцію та підтверджувати факт її реального здійснення. Раніше закон надавав інше визначення на противагу сучасному і вказував, що первинний документ має фіксувати факт господарської операції. Поточне визначення терміну «первинний документ» є досить релевантним для сучасних умов за яких працює лєвова частка підприємств, бо надає дійсно влучне визначення документів, що використовуються на практиці.

Законодавчо встановлено певні вимоги до первинних документів та реквізитів, які вони мають містити, щоб мати юридичну силу. Первинні документи та реєстри бухгалтерського обліку маю містити наступні обов'язкові реквізити:

- назву документа;
- дату складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади і прізвища осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;

– особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції [48].

У діяльності кожного підприємства відбувається велика кількість господарських операцій, які мають бути відображені в обліку. Всі первинні документи можна поділити на дві умовні великі групи – це зовнішні первинні документи та внутрішні первинні документи.

Зовнішні первинні документи – це ті, які підприємство отримує від своїх контрагентів. Прикладом зовнішніх первинних документів можуть бути видаткова накладна, акт наданих послуг, акт приймання-передачі, акт виконаних робіт, товарно-транспортна накладна, податкова накладна та інші.

Внутрішні первинні документи відображають операції, які відбуваються всередині підприємства та між його підрозділами. Внутрішні первинні документи, їх кількість та їх специфіка залежить від діяльності самого підприємства.

Нормативне регулювання документального забезпечення бухгалтерського обліку в Україні спирається на фундаментальні принципи достовірності, повноти та юридичної обґрунтованості господарських операцій. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом МФУ № 88, формує той рамковий підхід, у межах якого підприємства зобов'язані організовувати процес первинного обліку. Цей документ визначає ключові правила складання, обробки, перевірки та зберігання первинних документів, підкреслюючи, що саме вони є основою будь-якого бухгалтерського запису, адже фіксують факт здійснення господарської операції та підтверджують її економічну сутність [46].

Важливою рисою положення є його наголос на тому, що первинні документи виступають не просто технічним носієм інформації, а юридичним доказом реальності відповідної операції. Усі бухгалтерські записи повинні ґрунтуватися виключно на таких документах, що надає системі обліку

нормативну легітимність. Документ має містити обов'язкові реквізити, які дозволяють ідентифікувати суб'єкта, що здійснив операцію, її місце, дату, зміст та кількісні чи вартісні параметри.

Положення також приділяє значну увагу точності складання документів. У ньому підкреслюється, що будь-які помилки мають бути виправлені у встановленому порядку, а будь-яке втручання, яке не відповідає вимогам законодавства, вважається неприпустимим. Такий підхід пояснюється тим, що помилки у первинних документах автоматично породжують помилки в облікових регістрах, а також у подальшому у фінансовій звітності, що може спотворити неправдиве уявлення про діяльність підприємства для широкого кола користувачів інформації. Питання достовірності відображення облікової інформації в регістрах спричиняє вплив і на формування податкових зобов'язань суб'єктів господарювання.

Ще однією важливою тезою положення є вимога щодо належного зберігання документів і забезпечення їх захисту від втрати або пошкодження. Це положення відображає розуміння того, що первинний документ має цінність не лише в момент його складання, а й у подальший період, коли він може бути використаний для внутрішньої перевірки, заходів державного регулювання та зовнішнього аудиту. Норма про зберігання документів фактично гарантує можливість здійснювати ретроспективний контроль за діяльністю підприємства, і тим самим забезпечує безперервність облікової інформації.

Положення також визнає рівноправність паперових і електронних документів, підкреслюючи, що електронна форма первинних документів є повноцінною за умови дотримання вимог до її автентичності, цілісності та наявності електронного підпису чи інших засобів ідентифікації. Цей аспект є особливо важливим в умовах цифровізації бухгалтерського обліку, коли значна частина операцій здійснюється дистанційно, а документообіг переходить у електронне середовище. Положення фактично формує правові

умови для розвитку сучасних облікових систем, які забезпечують автоматизоване створення, обробку та зберігання документів [19].

Основним внутрішнім розпорядчим документом щодо організації та ведення обліку на підприємстві є наказ про облікову політику. Наказ про облікову політику є важливим внутрішнім документом підприємства, який визначає, як саме воно буде вести бухгалтерський облік. Методичні рекомендації затверджені наказом МФУ № 635 від 27.06.2013 року [31] акцентують увагу на всіх ключових моментах політики, що мають бути враховані під час складання внутрішнього розпорядчого документу. Рекомендації наголошують на потребі вибору методів, принципів та правил, які підприємство обирає серед тих, що дозволені законодавством. Наприклад, вказується, який метод амортизації буде застосовуватись, як оцінюватимуться запаси, які калькуляційні статті виділяються, як здійснюється розподіл витрат. Наказ забезпечує узгодженість і стабільність облікової політики, тобто правила ведення обліку не змінюються без потреби, а дані обліку залишаються послідовними та порівнюваними між періодами.

Основними акцентами розробки наказу про облікову політику має бути врахування специфіки діяльності підприємства, галузевих особливостей та організаційно-правової форми. Вона допомагає адаптувати облік до реальних умов роботи компанії. У результаті, наказ про облікову політику не просто формальність, а практичний інструмент для впорядкування обліку та ефективного управління підприємством.

Наказ про облікову політику як правило затверджує додатки, що містять: графік документообігу на підприємстві - це внутрішній організаційно-розпорядчий документ, який встановлює послідовність, строки, відповідальних осіб та маршрут руху первинних документів у процесі фіксації, обробки та передачі облікової інформації між структурними підрозділами підприємства, перелік статей калькулювання продукції, перелік загальновиробничих витрат з розподілом на змінні та постійні, а також

затвердження внутрішніх форм первинного обліку різних видів господарських операцій, активів та зобов'язань [51].

Витрати документуються як на підставі зовнішніх джерел (накладні, акти виконаних робіт/наданих послуг, товарно-транспортні накладні), так і внутрішніх - довідок, актів списання, авансових звітів, матеріальних звітів. Використання матеріалів й ресурсів фіксуються у типових формах: прибуткових ордерах, лімітно-забірних картках, актах приймання, накладних-вимогах. Витрати, пов'язані з нарахуванням заробітної плати, премій чи використанням енергоносіїв, часто оформлюються відповідними внутрішніми службами на підставі наказів, відомостей, нарядів на виконання робіт, табелів обліку робочого часу [58].

Важливою складовою процесу документообігу на підприємстві є створення розпорядчих документів, що мають слугувати для встановлення відповідальності за відпуск та переміщення товарно-матеріальних цінностей, наділення правом підпису, правильністю їх складання та у подальшому належне документування виробничих процесів [53].

Документування виробничих витрат як правило потребує не лише фактичного відображення використаних матеріалів, а також певного нормування матеріальних, людських та інших ресурсів задіяних у виробничих процесах. Специфікація виробу або певної кількості виробів має містити нормативні показники витрат ресурсів на її виготовлення, щоб можна було регулювати наявність необхідних запасів, а також контролювати ефективність їх використання. Також підприємства розробляють планові калькуляції собівартості та калькуляції ціни, що в свою чергу не є первинними документами, бо не відображають жодної господарської операції, але є важливим інструментом для виконання контрольної функції [27].

Автори пропонують розглянути документи, що опосередковано надають відомості про господарські операції пов'язані з виробництвом продукції, бо мають загальне відношення до всього випуску за певний період. Мова йде про акти введення в експлуатацію МНМА, відомості з нарахування амортизації

виробничих необоротних активів, довідок-розрахунків пов'язаних з визначенням і розподілом загальновиробничих витрат звітного періоду.

Завершальним етапом процесу калькулювання виробничої собівартості продукції є складання звітної калькуляції, яка узагальнює всі понесені виробничі витрати й використовується для аналізу собівартості, визначення фінансового результату, а також і формування податкових зобов'язань у подальшому.

У сучасних умовах цифрової трансформації, ефективна організація документообігу є ключовим чинником підвищення продуктивності облікового процесу, також у контексті документування виробничих витрат. Традиційна модель, заснована на паперових носіях, вимагає значних трудових і часових ресурсів, що часто призводить до затримок у відображенні господарських операцій, порушень термінів подачі первинних документів та помилок, спричинених людським фактором. Упровадження електронного документообігу (ЕДО) дозволяє значно оптимізувати ці процеси за рахунок автоматизації обробки, зберігання та контролю документів. Перехід на ЕДО дозволяє скоротити витрати на папір, друк, канцелярське приладдя, а також зменшити ризики втрати документів або несанкціонованого доступу. Особливо це актуально в умовах віддаленої роботи або переміщення працівників. Електронні документи, за умови дотримання законодавчих вимог (зокрема, наявності електронного підпису), мають повну юридичну силу, що дозволяє включати їх до складу облікових реєстрів нарівні з паперовими. Використання спеціалізованих систем ЕДО дає можливість своєчасно формувати калькуляції, контролювати ліміти витрат матеріалів, автоматизовано відстежувати виконання внутрішніх регламентів документообігу [11].

Отже, процес документування виробничих витрат доволі складна та багаторівнева система, що потребує значного рівня компетентності від облікового персоналу. Вона включає в себе дотримання законодавчих вимог,

встановлених виробничих технологій та постійного цифрового вдосконалення облікових систем.

2.2. Сучасні методи обліку виробничих витрат та калькулювання собівартості

У сучасних умовах господарювання питання формування достовірної собівартості продукції є одним із центральних завдань управлінського та фінансового обліку. Від точності обліку виробничих витрат і вибору методу калькулювання залежить не лише адекватне визначення фінансового результату, а й ефективність прийняття управлінських рішень, пов'язаних з плануванням, контролем витрат, ціноутворенням і підвищенням рентабельності виробництва [32].

В українській обліковій практиці традиційно застосовуються такі методи калькулювання, як нормативний, попроцесний, позамовний, попередільний та коефіцієнтний. Ці методи закладені в основу П(С)БО 16 «Витрати» та відповідають загальним вимогам бухгалтерського обліку. Проте вони були сформовані ще в умовах планової економіки, де домінували стандартизовані підходи та централізоване управління. У результаті, зазначені методи не завжди забезпечують достатню гнучкість і аналітичну деталізацію, необхідну для оперативного управління витратами в умовах ринкової економіки [9].

У зв'язку з цим дедалі більше уваги привертають іноземні підходи до калькулювання, такі як метод обліку витрат за видами діяльності (ABC), маржинальний метод (direct costing), метод повного поглинання витрат (absorption costing), стандартизований облік (standard costing). Ці моделі дозволяють підприємствам глибше аналізувати структуру витрат, враховувати

непрямі витрати з вищою точністю, формувати релевантну інформацію для стратегічного планування й прийняття економічно обґрунтованих рішень [59].

На переробних підприємствах, зокрема у виробництві тари з пластмас, питання впровадження новітніх методів калькулювання собівартості продукції є ключовим для якісного управління витратами та підвищення ефективності виробництва. Аналізуючи актуальні наукові дослідження фахівців можемо виділити низку актуальних підходів, які можуть бути адаптовані до умов переробної промисловості. Зокрема, поділ виробничого процесу на окремі стадії (наприклад, підготовка сировини, формування тари, охолодження, маркування, пакування) дозволяє більш точно розраховувати собівартість на кожному етапі. Зазначене розмежування виробничого процесу дає змогу ідентифікувати центри витрат, виявити «вузькі місця» та оптимізувати ресурси. Подібно до збагачувальних підприємств, виробництво пластмасової тари також передбачає участь обладнання з різною продуктивністю, що впливає на рівень витрат.

Важливим є застосування комбінованої системи, тобто поєднання нормативного обліку з елементами цільового калькулювання. Цільова собівартість одиниці продукції може визначатися не лише з урахуванням витрат минулого періоду, а й із запланованим «кайзен-завданням» - очікуваним рівнем економії. Це дозволяє впроваджувати системний підхід до зниження витрат, оновлювати технології, змінювати норми витрат сировини чи енергії [26]. Досвід інших галузей демонструє ефективність розподілу витрат за процесами, чіткої організації обліку в розрізі структурних підрозділів і поетапного аналізу собівартості.

АВС-калькулювання передбачає облік витрат не за структурними підрозділами, а за окремими процесами та операціями, що безпосередньо залучені у виробництво конкретної продукції. Застосування цього методу дозволяє враховувати витрати на переналагодження обладнання, контроль якості партій, логістику та зміну дизайну упаковки, які традиційно

розподіляються рівномірно, без врахування їхньої реальної участі у створенні продукту [61].

Завдяки визначенню драйверів витрат (носіїв затрат) - таких як кількість партій, налаштувань, заявок чи клієнтів - ABC-система дозволяє більш точно визначити, який саме продукт або клієнтський сегмент генерує найбільше витрат. Виокремлення зазначеного питання особливо актуально для виробників, що одночасно обслуговують як масові, так і індивідуальні замовлення. Керівництво отримує можливість ідентифікувати мало рентабельні напрямки діяльності, ухвалювати обґрунтовані рішення щодо оптимізації асортименту, змін у ціноутворенні чи навіть закриття певних ліній виробництва [55].

Хоча впровадження ABC-системи потребує певних ресурсів та є більш трудомістким, ніж традиційні методи, сучасні інформаційні технології значно спрощують цей процес. Автоматизовані системи управлінського обліку дозволяють інтегрувати ABC-калькулювання у загальну систему планування та контролю, забезпечуючи постійний моніторинг ефективності виробничих процесів [14].

Стратегічний управлінський облік як дисципліна приділяє значну увагу формуванню достовірної інформації про витрати підприємства для цілей довготривало та далекоглядного управління. Одним з його ключових напрямів є калькулювання собівартості продукції, яке дозволяє не лише визначити фактичні витрати на виготовлення продукції, а й оцінити їхню динаміку протягом життя продукту на ринку. У традиційному підході облік витрат концентрується переважно на виробничому етапі, тобто на витратах сировини, праці, накладних витратах, пов'язаних із безпосереднім виготовленням продукції. Однак сучасне управлінське середовище вимагає більш глибокого та комплексного аналізу, що охоплює всі стадії життєвого циклу виробу від його ідеї до виведення з ринку.

Концепція калькулювання життєвого циклу (Life Cycle Costing, LCC) передбачає оцінювання та накопичення всіх витрат, пов'язаних з конкретним

продуктом протягом усього життя - від стадії проектування і розробки, через виробництво, маркетинг і розповсюдження, до етапів післяпродажного обслуговування, утилізації чи виведення продукції з ринку. Зазначений підхід дозволяє виходити за межі короткострокових виробничих витрат та враховувати довгострокові зобов'язання і можливості оптимізації. Однією з важливих передумов такого підходу є розуміння того, що витрати можуть виникати не лише під час безпосереднього виготовлення продукції. Наприклад, витрати на розробку нового дизайну тари, впровадження нових технологій виробництва або на обслуговування гарантійних зобов'язань можуть бути значними і мають вплив на загальну рентабельність виробництва, тому калькулювання в рамках життєвого циклу продукції дозволяє менеджерам оцінювати повну картину витрат і ухвалювати більш обґрунтовані стратегічні рішення. Ідея LCC узгоджується з вимогами управлінського обліку щодо формування релевантної інформації для довгострокового планування, бюджетування та контролю витрат. Такий підхід особливо актуальний для компаній, що інвестують у масштабні проекти, мають довгий життєвий цикл виробів або значну частку накладних витрат, які не прив'язані безпосередньо до одиниці продукції. Об'єднуючи дані про витрати на всіх етапах створення та функціонування продукту, система LCC сприяє оптимізації ресурсів, підвищенню ефективності виробництва і конкурентоспроможності підприємства [13].

Таким чином, у науковій спільноті існує доволі широкий перелік можливих методів калькулювання від простих до більш складних та трудозатратних. Підприємства мають зважати на специфіку своєї діяльності та достатню наявність кваліфікованих кадрів, котрі маю змогу дотримуватись процедур визначених окремими методами калькулювання під час обрання певного методу.

2.3. Автоматизація облікових процесів за допомогою сучасних інструментів для повного висвітлення фінансової інформації

Автоматизація облікових процесів доволі довгий час не сприймається як модна тенденція, яка надає бізнесу переваги, а є вимогою сьогодення. Впровадження сучасних систем автоматизації стає основою здатності для компаній взагалі формувати повну і якісну фінансову інформацію, відповідати вимогам зовнішніх регуляторів, інвесторів та суспільства в цілому. Сучасні вимоги до прозорості, швидкості та деталізації фінансової звітності зростають значно швидше, ніж можливість проведення ручних процедур, тому всеосяжне питання зводиться до того – яким чином, якими інструментами і з якою концепцією управління даними здійснювати процес всеосяжної автоматизації облікових процесів.

Цифрова трансформація обліку йде у двох тісно пов'язаних напрямках. З одного боку, це власне автоматизація - заміна ручних операцій програмними алгоритмами, роботизованими сценаріями, вбудованими модулями ERP-систем. З Іншого боку, збільшення рівня цифровізації бізнес-моделі, коли первинна інформація від моменту виникнення до розкриття у фінансовій звітності існує уже не як набір паперових документів, а як цілісний масив даних, що проходить свій шлях через величезну кількість бізнес процесів на підприємстві. Більшість українських та зарубіжних науковців у сфері бухгалтерського обліку наголошують, що примітивне перенесення «паперової логіки» оформлення облікових документів у цифрове середовище не дає суттєвого ефекту, якщо при впровадженні автоматизації процесу не переосмислено підхід до управління обліковою інформацією [20].

Аналіз сучасних наукових праць дає змогу розглядати автоматизацію бухгалтерського обліку не лише як технологічний інструмент модернізації підприємства, а як складову стратегічного управління, що визначає якість фінансової інформації, швидкість реагування на зміни та рівень

конкурентоспроможності в умовах цифрової економіки. Основні проблеми, окреслені у дослідженні, демонструють, що перехід до автоматизованих систем обліку є багатоаспектним процесом, який охоплює технічні, організаційні, людські й регуляторні виклики.

Однією з ключових тенденцій є зростання ролі інтегрованих програмних рішень, які дозволяють поєднувати бухгалтерський облік із логістикою, виробництвом, закупівлями та аналітикою. Відмова українських підприємств від російських програмних продуктів після введення санкцій актуалізувала потребу у формуванні власної екосистеми програмного забезпечення. Перелічені українські облікові системи - від BAS (рис.2.1) і SMARTFIN до спеціалізованих рішень «Дебет Плюс», «Афіна», KBS чи «Елфі» – свідчать не лише про розширення ринку, а й про рух у напрямі стандартизації, безпеки та відповідності національному законодавству [16].

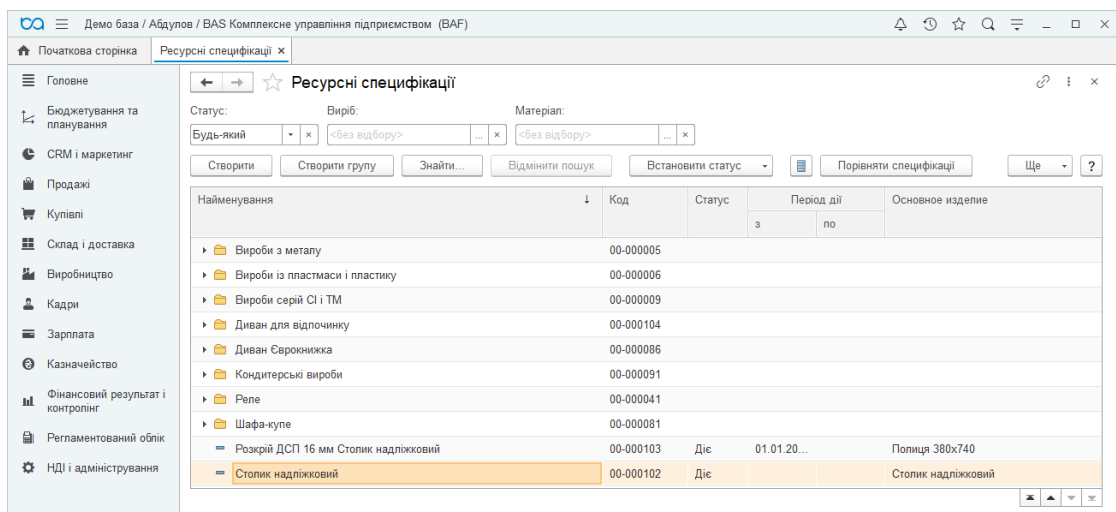

Рисунок 2.1 - Специфікації виробів

Водночас процес автоматизації виявляє низку проблем, що впливають на організацію бухгалтерського обліку. Зокрема, складність інтеграції програмних систем із наявними процесами обумовлює необхідність модернізації внутрішніх регламентів, документообігу та політики контролю. Людський фактор проявляється у супротиві персоналу, брак навичок роботи з новими цифровими платформами, що потребує системної підготовки

бухгалтерів і керівного складу. Значна увага приділяється кібербезпеці: облік, який повністю переходить у цифрову площину, стає вразливим до кібератак та втрати даних, а тому потребує захищених каналів доступу, резервного копіювання та дотримання технічних стандартів. Окремий вимір становлять хмарні технології, які трансформують підхід до зберігання та використання фінансової інформації. Вони забезпечують гнучкість, віддалений доступ, автоматичні оновлення і здатність масштабування, однак водночас породжують питання юрисдикції, конфіденційності та технічної залежності від провайдерів [5].

Автоматизація обліку виробничих витрат логічно постає як продовження тих тенденцій, які спостерігаємо в автоматизації обліку випуску продукції. Якщо традиційні підходи до обліку витрат базуються на значній частці ручної роботи, фрагментованих масивах даних та постфактум-аналізі, то сучасні інформаційні системи дають змогу інтегрувати облік витрат безпосередньо в логіку виробничих бізнес-процесів. Функціональна підсистема автоматизованої системи обліку, про яку йдеться у наведеному матеріалі, у випадку виробничих витрат охоплює не лише спостереження за господарськими операціями та їх фіксацію у первинних документах, а й безперервний моніторинг ресурсоспоживання, калькулювання собівартості, аналіз відхилень від нормативів та формування управлінської інформації для прийняття рішень.

Особливої ваги набуває поділ інформаційних потоків на первинну, вторинну та результативну інформацію. Для виробничих витрат це означає, що дані про споживання матеріалів, робочого часу, використання обладнання фіксуються максимально близько до місця їх виникнення (MES-рівень, сканери, термінали), далі систематизуються в облікових модулях ERP-систем (BAS ERP, Odoo, Zoho, QuickBooks тощо) і в підсумку трансформуються в аналітичні звіти про собівартість, структуру витрат, точку беззбитковості, рентабельність окремих видів продукції. У такій конфігурації саме виробничі витрати стають «нервовою системою» автоматизованої моделі, через яку

управлінці оперативно отримують сигнали про відхилення, вузькі місця, перевитрати ресурсів [56].

Технологічна підсистема автоматизації посилює цей ефект завдяки інтеграції облікових, виробничих, складських і збутових модулів. Процесно-орієнтований підхід дозволяє пов'язати кожен гривню витрат із конкретним етапом технологічного процесу; модульний - адаптувати типові рішення до специфіки галузі чи підприємства; інтеграційний - забезпечити єдину інформаційну базу для фінансового та податкового обліку. У підсумку автоматизація виробничих витрат не зводиться до «оцифрування» калькуляцій, а формує якісно новий контур управління: від оперативного контролю нормативів до стратегічного планування структури собівартості й підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Автоматизація бухгалтерського обліку на підприємствах переробної промисловості сьогодні є не просто технологічним оновленням, а стратегічною умовою ефективності, прозорості та стійкості бізнес-процесів. Запровадження сучасних інформаційних систем має орієнтуватися на реальні потреби підприємства, його масштаби, складність виробничого циклу та вимоги до фінансової звітності. Науковці у сфері автоматизації підкреслюють як беззаперечні переваги автоматизації, так і ризики, що потребують обдуманого менеджменту. Інтегруючи ці висновки, можна сформулювати комплексні рекомендації для підприємства переробної промисловості.

Передусім, підприємству слід оцінити власні інформаційні потреби та визначити, які процеси найбільш критично потребують цифрової трансформації. У переробній промисловості особливу роль відіграє калькулювання собівартості, облік матеріальних запасів, контроль за технологічними витратами, документування операцій у режимі реального часу та формування звітності. Найбільший ефект від автоматизації можуть отримати ці процеси - зменшення ручної праці, мінімізацію помилок, оперативне виявлення відхилень і підвищення керованості виробничих потоків. Проте важливо не лише інтегрувати програму, а й забезпечити її

сумісність з існуючою ERP/CRM-системою та технологічним обладнанням, яке використовується у виробничих цехах.

Однією з ключових рекомендацій, що випливає з аналізу наукових надбань вітчизняних вчених, є завчасне ретельне планування процесу впровадження. Підприємству необхідно сформувати міждисциплінарну проєктну групу - бухгалтерів, технологів, планово-економічну службу, ІТ-фахівців. Лише їх спільне бачення дозволить правильно сформувати технічне завдання для постачальника програмних продуктів та уникнути типових помилок, пов'язаних із неповною міграцією даних чи некоректними налаштуваннями. Переробні підприємства часто працюють із великими обсягами первинної документації та різноманітними видами витрат, тому якісна підготовка інформації до перенесення є критичним етапом [4].

При виборі програмного забезпечення для підприємства переробної промисловості варто звернути увагу на гнучкі системи, здатні працювати з багатоступеневими виробничими циклами, такими як MASTER: Бухгалтерія, ISpro, АБ ОФІС, Дебет Плюс або комплексні ERP-рішення (рис.2.2). Важливими критеріями є підтримка складського обліку в розрізі партій і технологічних карт, можливість калькуляції собівартості різними методами, інтеграція з довідниками матеріалів, нормами витрат, контролем відхилень. Системи мають підтримувати автоматичне оновлення під зміни податкового законодавства та забезпечувати електронний документообіг із контрагентами, що сьогодні є обов'язковою передумовою ефективності [12].

З огляду на існуючі ризики, підприємству варто приділити особливу увагу кібербезпеці. Хмарні сервіси, які дедалі активніше використовуються у бухгалтерському обліку, потребують захищених каналів доступу, багаторівневих паролів, систем резервного копіювання та обмеження доступів відповідно до службових обов'язків. Рекомендується впровадити політику інформаційної безпеки, регламентувати порядок доступу, оновлення паролів і відповідальність працівників за збереження комерційної інформації [7].

Рисунок 2.2 - Функціонал комплексного ERP-рішення

Систематичне навчання персоналу є особливо важливим аспектом його діяльності: працівники, які відповідають за облік запасів, виробничі звіти, табелювання, технологічні відхилення, мають не просто знати інтерфейс програми, а розуміти принципи логіки системи та особливості зв'язку облікових модулів, тому впровадження має супроводжуватися тренінгами, індивідуальними консультаціями та підтримкою від постачальника протягом перших місяців роботи.

На думку авторів, вартість автоматизації не повинна розглядатися як одноразова витрата. Підприємству потрібно оцінювати довгострокову економію: скорочення часу на обробку документів, зменшення кількості помилок, оптимізацію витрат на бухгалтерію, покращення планування закупівель та виробництва. Рекомендується здійснити попередній розрахунок окупності проекту (ROI), врахувавши економію людських ресурсів, пришвидшення управлінських рішень, мінімізацію штрафів завдяки правильності та достовірності даних відображених у податковій звітності.

На завершення варто наголосити, що автоматизація бухгалтерського обліку на підприємстві переробної промисловості повинна бути не технічним проєктом, а елементом загальної цифрової стратегії підприємства. Вона має інтегруватися в операційну діяльність, підтримувати виробничі процеси, забезпечувати прозорість фінансових потоків і підсилювати економічну стійкість підприємства в умовах нестабільного ринку. Правильно організована автоматизація здатна трансформувати облікову систему в інструмент підвищення ефективності всього виробничого комплексу, створюючи передумови для розвитку й інноваційної модернізації.

2.4. Система управлінського обліку виробничих витрат та узагальнення звітних даних для прийняття стратегічних рішень

У сучасних умовах динамічного економічного середовища та жорсткої конкуренції, ключовим чинником забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства виступає ефективна система стратегічного управління. Одним із найбільш вагомих інформаційних джерел для підтримки стратегічних управлінських рішень є управлінська звітність з виробничих витрат. Такий вид звітності дозволяє керівникам не лише відслідковувати структуру витрат, а й виявляти резерви для їх оптимізації, підвищення економічної ефективності та формування обґрунтованих стратегічних цілей.

Управлінська звітність має внутрішній характер і формується з урахуванням потреб конкретного підприємства, тому її склад, структура та деталізація можуть змінюватися залежно від стратегічних орієнтирів. Вона зазвичай охоплює дані про прямі й непрямі виробничі витрати, їх розподіл між центрами відповідальності, аналіз відхилень від запланованих показників, дані щодо драйверів витрат, а також прогнознi обчислення на базі сценарного

аналізу. Важливо, що така звітність не лише фіксує фактичні витрати, а й служить інструментом моделювання витратної поведінки підприємства за різних умов.

Управлінська звітність у виробничому обліку з'являється там, де закінчується комфорт стандартизованої фінансової звітності й починається щоденна відповідальність менеджменту за маржу, продуктивність і ризики. Законодавча логіка бухгалтерського обліку зосереджена на тому, щоб дати користувачам повну, правдиву та неупереджену інформацію про фінансовий стан і результати діяльності для ухвалення рішень. Однак в реальному виробництві рішення живуть не раз на квартал і не в межах одного узагальненого показника. Вони мають вирішувати наступні питання: що робити з браком, як реагувати на стрибок цін на сировину, де «тече» норма часу, чому зросла частка непрямих витрат, як утримати собівартість у межах цільового рівня. Саме тому управлінський облік і сформована на його основі управлінська звітність стають окремою внутрішньою мовою підприємства, яка має бути релевантною, своєчасною і прив'язаною до конкретних управлінських контурів. Ключова проблема, яку добре відчують - це асиметрія інформації: інколи даних забагато, але вони не ті, інколи даних бракує саме в тому розрізі, де необхідно. Звідси природно народжується вимога до методології управлінської звітності: не просто зробити звіт, а організувати систему, що забезпечує внутрішніх користувачів достовірною картиною поточного стану бізнесу у потрібному часовому інтервалі й у потрібній деталізації. У контексті виробничого обліку це означає, що управлінська звітність повинна «бачити» собівартість не як підсумок, а як процес, тобто структуру прямих матеріалів і праці, поведінку змінних і постійних загальновиробничих витрат, ритм незавершеного виробництва, втрати від браку, простої, відхилення від норм і їхні першопричини [21].

У виробничому контурі управлінська звітність має відповісти на три фундаментальні питання: де формується собівартість, тобто центри відповідальності та процеси, чому вона змінюється, а це драйвери витрат і

відхилення, що з цим робити (бюджети, КРІ, коригувальні дії). Спочатку визначаються цілі й завдання, склад, форми та терміни подання, а потім бюджетування за центрами фінансової відповідальності, визначення КРІ, узгодження з показниками фінансової, податкової, статистичної звітності, консолідація, а завершально - контроль і аналіз. У виробничому середовищі ця послідовність не є бюрократією, але це спосіб зробити собівартість керованою. Окремого акценту потребує розподіл загальновиробничих витрат і тема «нормальної потужності». Управлінська звітність має показати менеджменту ціну недозавантаження як окремий сигнал для рішень. Такими рішеннями можуть бути перегляд виробничої програми, оптимізація змінності, аутсорсинг операцій [63].

Отже, управлінська звітність із виробничих витрат у сучасному конкурентному середовищі перетворюється на один із ключових інформаційних опорів стратегічного управління. Її цінність полягає не лише у фіксації структури прямих і непрямих витрат, а у здатності пояснювати логіку формування собівартості, виявляти резерви оптимізації та підтримувати обґрунтоване визначення стратегічних цілей підприємства. На відміну від стандартизованої фінансової звітності, управлінська має внутрішній, адаптивний характер: вона налаштовується під потреби конкретної компанії, забезпечує релевантну деталізацію за центрами відповідальності, відображає відхилення від плану, розкриває драйвери витрат і дозволяє моделювати витратну поведінку через сценарні розрахунки.

РОЗДІЛ 3

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕДУР НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Фінансовий аналіз витрат на формування виробничої собівартості продукції підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022-2024 роки

Кожний суб'єкт господарювання працює задля отримання доходу та його діяльність як правило спрямована на максимізацію прибутковості, тому автори пропонують проаналізувати фінансове становище ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за останні три роки та визначити основні тенденції пов'язані з виробничими витратами підприємства.

Аналіз динаміки фінансових результатів діяльності підприємства за 2022–2024 роки представлений в табл. 3.1 свідчить про суттєві коливання прибутковості, пов'язані як із внутрішніми виробничими процесами, так і зі зміною ринкової кон'юнктури.

У 2022 році чистий дохід від реалізації продукції становив 1 174 354 тис. грн, а у 2023 році зріс до 1 185 038 тис. грн, що відповідає незначному приросту - лише на 1 %. У 2024 році показник досяг рівня 1 257 025 тис. грн, збільшившись ще на 6 %, що свідчить про поступове розширення обсягів реалізації та стабілізацію попиту на продукцію підприємства.

Водночас собівартість реалізованої продукції у 2023 році суттєво зросла - з 968 275 тис. грн до 1 099 396 тис. грн (на 14 %), що зумовило різке скорочення валового прибутку - з 206 079 тис. грн до 85 642 тис. грн, тобто майже у 2,5 рази.

Така ситуація, найімовірніше, пов'язана з підвищенням цін на сировину, енергоносії та логістичні витрати. Проте у 2024 році спостерігається суттєве покращення - валовий прибуток зріс до 160 151 тис. грн, що відповідає темпу зростання 1,87 разу, порівняно з попереднім роком.

Таблиця 3.1 - Аналіз результатів діяльності за 2022-2024 рр.

Стаття	2022	2023	2024	Темп росту 22- 23 рр.	Темп росту 23-24 рр.
Чистий дохід від реалізації продукції	1 174 354	1 185 038	1 257 025	1,01	1,06
Собівартість реалізованої продукції	968 275	1 099 396	1 096 874	1,14	1,00
Валовий прибуток:	206 079	85 642	160 151	0,42	1,87
Інші операційні доходи	33 347	7 814	6 537	0,23	0,84
Адміністративні витрати	9 777	14 145	13 189	1,45	0,93
Витрати на збут	23 293	29 927	36 692	1,28	1,23
Інші операційні витрати	31 213	7 652	10 795	0,25	1,41
Прибуток	175 143	41 732	106 012	0,24	2,54
Інші фінансові доходи	1 247	3 452	1 554	2,77	0,45
Фінансові витрати	4 152	2 831	5 654	0,68	2,00
Прибуток	172 238	42 353	101 912	0,25	2,41
Витрати (дохід) з податку на прибуток	31 003	10 016	18 344	0,32	1,83
Прибуток	141 235	32 337	83 568	0,23	2,58

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2024 рр.

Це свідчить про підвищення ефективності виробництва, можливо - завдяки модернізації обладнання та кращому контролю витрат.

Щодо структури операційних витрат, то адміністративні витрати у 2023 році зросли на 45 %, проте у 2024 році дещо скоротилися до 13 189 тис. грн. Витрати на збут постійно збільшувалися, досягнувши 36 692 тис. грн у 2024 році, що свідчить про розширення ринків збуту та активізацію маркетингової діяльності. Натомість інші операційні доходи мали тенденцію до зниження (з 33 347 тис. грн у 2022 році до 6 537 тис. грн у 2024 році), що частково зменшило можливості компенсувати зростання операційних витрат.

Фінансові результати показують певну циклічність: у 2022 році прибуток після сплати операційних витрат становив 175 143 тис. грн, але вже у 2023 році він скоротився до 41 732 тис. грн (зниження майже у 4 рази). Втім, у 2024 році підприємство продемонструвало пожвавлення фінансової активності, підвищивши прибуток до 106 012 тис. грн, що означає зростання у 2,5 рази порівняно з попереднім роком.

Додатково варто відзначити, що фінансові доходи у 2023 році зросли більш ніж удвічі, але в 2024 році знову знизилися, що свідчить про нестабільність доходів від фінансових інструментів. Водночас фінансові витрати у 2024 році подвоїлися (до 5 654 тис. грн), що, ймовірно, пов'язано з обслуговуванням нових кредитів, залучених для інвестицій у розширення виробничих потужностей.

Після оподаткування кінцевий прибуток зріс із 32 337 тис. грн у 2023 році до 83 568 тис. грн у 2024 році, що демонструє явне покращення результатів господарювання. Загалом можна зробити висновок, що у 2023 році підприємство зіткнулося з тимчасовим зниженням ефективності через підвищення собівартості, проте у 2024 році зуміло стабілізувати фінансові результати, підвищити маржинальність та зміцнити прибутковість.

Отже, динаміка показників свідчить про позитивну тенденцію до зростання фінансової стійкості та підвищення рентабельності діяльності ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ». Підприємство ефективно адаптується до змін зовнішнього середовища, удосконалює виробничу структуру та поступово відновлює рівень прибутковості, що створює передумови для подальшого розвитку й інвестиційної привабливості.

Вертикальний аналіз структури елементів витрат за 2022-2024 роки, що представлений у табл. 3.2, дає змогу оцінити, як змінювалися пропорції між основними складовими собівартості продукції на ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» та визначити напрями зміни ефективності використання ресурсів.

Таблиця 3.2 - Вертикальний аналіз структури елементів витрат за 2022-2024 р.

Стаття	Питома вага, %	2023	Питома вага, %	2024	Питома вага, %
Матеріальні затрати	82%	937 788	83%	884 477	80%
Витрати на оплату праці	4%	47 694	4%	53 745	5%
Відрахування на соціальні заходи	1%	9 176	1%	10 812	1 %
Амортизація	1%	20 182	2%	33 963	3%
Інші операційні витрати	13%	117 552	10%	118 076	11%
Разом	100%	1 132 392	100%	1 101 073	100%

Джерело: складено автором на підставі даних з фінансової звітності підприємства за 2022-2024 рр.

Як видно з даних таблиці, матеріальні затрати стабільно займають найбільшу питому вагу у структурі витрат, що є типовим для виробничого підприємства полімерної галузі. У 2022 році їх частка становила 82 %, у 2023 році - 83 %, а в 2024 році дещо зменшилася до 80 %. Незначне скорочення питомої ваги може бути наслідком раціональнішого використання сировини або впровадження більш технологічного обладнання, яке забезпечує менші втрати матеріалів у виробничому процесі. Це свідчить про поступове підвищення ефективності матеріаломісткості продукції.

Витрати на оплату праці залишаються стабільними у структурі витрат: 4 % у 2022-2023 роках і зростають до 5 % у 2024 році. Така тенденція є позитивною, оскільки відображає збільшення фонду оплати праці, що може бути пов'язано зі зростанням кваліфікаційного рівня персоналу, розширенням штату або

запровадженням нових систем мотивації. З іншого боку, це свідчить про підвищення ролі трудових ресурсів у створенні доданої вартості.

Відрахування на соціальні заходи залишаються стабільними – на рівні 1 %, що є закономірним, оскільки вони безпосередньо залежать від фонду оплати праці та регламентуються законодавством.

Амортизаційні витрати демонструють виразну позитивну динаміку: з 1 % у 2022 році до 2 % у 2023-му і 3 % у 2024-му році. Це свідчить про активне оновлення основних засобів і зростання частки нового обладнання в загальній вартості виробничих фондів. Збільшення амортизації є результатом реалізації інвестиційної політики підприємства, спрямованої на технічну модернізацію та підвищення продуктивності праці.

Інші операційні витрати мають тенденцію до скорочення від 13 % у 2022 році до 10 % у 2023 році, однак у 2024 році зростають до 11 %. Це може бути пов'язано з коливанням витрат на енергоресурси, транспорт, послуги сторонніх організацій або маркетингові заходи. Незважаючи на незначне зростання, частка цих витрат залишається відносно стабільною і не перевищує допустимих меж для підприємств виробничого типу.

У цілому структура витрат свідчить про раціональну та збалансовану політику управління витратами. Основну роль у собівартості продукції продовжують відігравати матеріальні ресурси, але водночас простежується тенденція до підвищення частки амортизаційних і трудових витрат, що свідчить про технологічне оновлення виробництва та зростання інвестицій у персонал. Такі зміни є позитивними, адже вони формують передумови для підвищення продуктивності, якості продукції та довгострокової конкурентоспроможності підприємства.

3.2. Методики податкових перевірок витрат пов'язаних з формування собівартості продукції

Методики податкових перевірок витрат, пов'язаних із формуванням собівартості продукції, посідають важливе місце у системі державного контролю за діяльністю підприємств, оскільки визначають не лише коректність податкових зобов'язань, а й прозорість фінансового результату загалом. У сучасних умовах динамічних змін податкового законодавства та зростання вимог до обґрунтованості витрат особливої ваги набуває питання методичного забезпечення перевірок, що дозволяє своєчасно виявляти порушення, зокрема необґрунтоване завищення собівартості, неправомірне формування податкового кредиту чи недотримання правил визнання витрат. Ефективні методики перевірок ґрунтуються на поєднанні нормативно-правових актів, аналітичних процедур та ризик-орієнтованих підходів, що дає змогу податковим органам оцінювати реальність господарських операцій, відповідність витрат первинним документам та правильність їх відображення у податковому обліку. Саме тому розгляд методик податкових перевірок є ключовим для забезпечення податкової дисципліни, підвищення фінансової відповідальності бізнесу та зменшення кількості спорів між підприємствами та контролюючими органами.

Класифікація податкових перевірок, яка впливає з аналізу наукових праць та чинних норм ПКУ, охоплює декілька ключових вимірів, що визначають зміст, цілі та механізми державного податкового контролю. Центральним елементом цієї класифікації виступає поділ перевірок за формою їх проведення. До основних видів належать камеральні, документальні та фактичні перевірки (рис.3.1). Камеральна перевірка здійснюється посадовими особами контролюючого органу виключно на підставі даних податкової звітності, без будь-якого контакту з платником, і тому становить найбільш «м'який» різновид контролю, спрямований насамперед на виявлення арифметичних, логічних і технічних порушень [17].

Рисунок 3.1 – Види податкових перевірок в Україні

Джерело: узагальнено автором [17]

Набагато ширшим за обсягом є інститут документальних перевірок, які можуть бути плановими або позаплановими, виїзними або невиїзними. Вони передбачають аналіз первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, внутрішніх даних підприємства та інших доказів, що підтверджують дотримання податкового законодавства [24]. Особливу увагу потрібно приділяти акту документальної перевірки, який має юридичне значення, оскільки фіксує встановлені порушення та може слугувати підставою для притягнення до відповідальності, включно з ініціюванням кримінальних проваджень. Тому в науковій та судовій практиці дедалі частіше підкреслюється необхідність надання платнику права оскаржувати не лише податкові повідомлення-рішення, а й сам акт перевірки [22].

Найбільш проблемним і водночас найбільш чутливим видом контролю є фактичні перевірки, що здійснюються без попередження платника податків. Їх предмет охоплює питання обігу готівки, дотримання касової дисципліни, наявності ліцензій, фактичного використання підакцизних товарів та дотримання трудових відносин. Відповідні норми ПКУ містять широкий перелік підстав для їх проведення, однак нечіткість законодавчих формулювань спричиняє численні

спори та суперечливу судову практику. Особливо складними є випадки, коли одна підстава зумовлює можливість перевірки одразу кількох суміжних сфер, що створює ризик надмірного втручання [57].

Класифікація податкових перевірок в Україні відображає поєднання нормативної логіки, потреб податкового адміністрування та умов воєнного стану. Вона включає різні за глибиною та інтенсивністю форми контролю, кожна з яких виконує окрему функцію у забезпеченні фінансової дисципліни, однак потребує подальшого вдосконалення з огляду на актуальну судову практику та стратегічні напрями реформування податкової сфери.

Податкові перевірки, як ключовий інструмент фінансового контролю, безпосередньо впливають на процес формування та обґрунтування собівартості продукції на підприємствах. Оскільки виробничі витрати є базовим елементом обліку та калькулювання собівартості, об'єктом уваги контролюючих органів під час документальних перевірок є, зокрема, законність включення певних витрат до складу податкових. Перевіряється правильність класифікації витрат (прямі/непрямі), їх економічне обґрунтування, відповідність нормам податкового обліку, первинним документам та внутрішній обліковій політиці. Невідповідності у відображенні витрат, завищення собівартості або використання недопустимих схем оптимізації податків можуть стати підставою для донарахувань податкових зобов'язань, що особливо актуально в умовах зростаючої фіскальної активності. У контексті виробничої діяльності перевірки також охоплюють амортизаційні відрахування, облік запасів, послуг, що формують непрямі витрати. Зростання ролі цифрового ризик-орієнтованого підходу дозволяє податковим органам зосереджуватись саме на тих суб'єктах, у яких є ознаки порушень. Тому підприємства мають забезпечити не лише точність калькуляцій, а й аналітичну прозорість у структурі витрат [10].

Податковий аудит витрат виступає критично важливою складовою сучасної системи фінансового контролю, що забезпечує не лише відповідність підприємницької діяльності вимогам податкового законодавства, а й формує основу для обґрунтованого визначення собівартості продукції. У центрі уваги податкового аудиту перебувають питання: чи законно, доцільно й ефективно

сформовані витрати, чи правильно вони відображені в обліку та чи відповідають вимогам податкових норм. Такий аудит є невід'ємною частиною державного фінансового контролю, що гарантує справедливе наповнення бюджету та дисципліну у фінансових відносинах між бізнесом і державою.

На сучасному етапі розвитку податкового адміністрування дедалі актуальнішим стає цифровий податковий аудит, що базується на автоматизованому аналізі даних. Одним із прикладів такого підходу є впровадження в Україні стандарту SAF-T UA (Standard Audit File for Tax) - електронного формату передавання бухгалтерської та податкової інформації. Стандарт SAF-T був розроблений Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) для уніфікації обміну податковими даними і вже широко застосовується в країнах ЄС. Його впровадження сприяє автоматичному аналізу великих масивів даних, зменшенню людського фактору та звуженню простору для маніпуляцій у формуванні собівартості [18].

Податковий аудит витрат у рамках SAF-T дозволяє оперативно ідентифікувати ризикові операції, вирізняти непрямі витрати, що не мають обґрунтованої економічної основи, та забезпечує більшу прозорість у витратах на виробництво. Завдяки цьому податкова служба може застосовувати ризик-орієнтований підхід до перевірок, підвищуючи ефективність контролю та зменшуючи кількість адміністративних ревізій. Цифрові формати аудиту значно знижують навантаження на бізнес щодо подачі документів і дозволяють підприємствам зосередитись на оптимізації виробничих процесів [17]. Важливо відзначити, що податковий аудит впливає на формування собівартості продукції не лише технічно, але й стратегічно. Непрозоро задекларовані витрати підвищують ризики донарахувань, штрафів та судових спорів. Використання електронного податкового аудиту, зокрема SAF-T UA, сприяє не лише оптимізації процесів податкового контролю, а й підвищенню відповідальності підприємств у формуванні собівартості. Висока якість податкового аудиту забезпечує підприємствам прогнози щодо майбутніх податкових зобов'язань, знижує невизначеність і сприяє довірі між бізнесом і податковими адміністраціями.

Таким чином, знання та готовність до заходів державного регулювання у сфері податкового контролю надають підприємства переваги під час проведення перевірок, а подальший рівень цифровізації нагляду за формування податкових зобов'язань шляхом проведення податкового аудиту витрат стає інструментом не лише контролю, а й управлінського моніторингу, що допомагає краще планувати, аналізувати та оптимізувати наявні чи можливі ризики.

3.3. Шляхи удосконалення облікових процесів формування собівартості продукції в контексті впровадження принципів сталого розвитку

В умовах стрімкої трансформації глобальної економіки принципи сталого розвитку перестають бути декларативною формулою й перетворюються на реальний орієнтир модернізації управління, виробництва та корпоративної поведінки. Наукові дискусії останніх років дедалі переконливіше доводять: підприємство, яке ігнорує баланс між економічними, природними й соціальними системами, втрачає здатність до довгострокового зростання. Суть сталого розвитку полягає у досягненні гармонії між природним, антропогенним і людським середовищем, забезпечуючи добробут нинішніх та майбутніх поколінь через раціональне поєднання економічного, людського та природного капіталу. Інтеграція політичних, економічних і соціальних компонентів за умови збереження природної рівноваги формує нову нормативну рамку для сучасного бізнесу. Слід наголосити, що сталий розвиток - це не лише концепція, а й інструмент передбачення майбутніх викликів. Поширення знань про нього стає критично важливим, адже дія можлива тільки там, де наявне усвідомлення. Міждисциплінарний характер проблеми охоплює питання етики, корпоративного управління, організаційної культури та соціально-економічної відповідальності. На практиці це означає переосмислення ролі підприємства: воно перестає існувати у відриві від середовища, натомість впливає на громаду,

довкілля, працівників і акціонерів, формуючи імідж відповідальної організації [60].

Удосконалення облікової політики в контексті інтегрованої звітності та формування собівартості продукції потребує системного переосмислення ролі обліку у відображенні економічної, соціальної та екологічної результативності діяльності підприємства. Традиційний підхід, орієнтований виключно на фінансові показники, виявляється недостатнім в умовах, коли суспільство, інвестори та регулятори очікують прозорої інформації про те, як виробничі процеси впливають на довкілля, людський капітал і корпоративне управління. Облікова політика має трансформуватися так, щоб забезпечувати повноцінну інформаційну базу для інтегрованої звітності. Одним із ключових напрямів удосконалення є включення до облікової політики положень щодо збору та класифікації нефінансових даних, пов'язаних із виробничими витратами. Доцільно встановити порядок фіксації енергоспоживання, утворення відходів, втрат матеріалів, витрат на утилізацію та екологічні заходи, тобто тих елементів, які прямо впливають на фактичну собівартість, але зазвичай не відображаються у стандартному обліку. Узгодження цих даних із принципами НП(С)БО або МСФЗ та ESG-індикаторами дозволить підприємству формувати реалістичну картину ресурсної ефективності та сталості виробництва [50].

Другим напрямом є посилення ролі управлінського обліку в частині калькулювання витрат на основі центрів відповідальності та життєвого циклу продукції. Такий підхід забезпечить можливість оцінювати не тільки прямі витрати, а й довгострокові екологічні та соціальні наслідки виробничих рішень. Доцільно ввести у політику методики ABC-калькулювання, екологічного калькулювання та оцінки інноваційних витрат. Також облікова політика має містити процедури внутрішнього контролю за достовірністю нефінансових показників, оскільки інтегрована звітність передбачає їх рівнозначність із фінансовими даними. Підприємству варто визначити відповідальних осіб за формування екологічних та соціальних блоків інформації, а також механізм їх узгодження з бухгалтерськими даними.

Сфера обліку виробничих процесів вимагає переорієнтації з вузького фінансового підходу до більш комплексної моделі. З огляду на те, що традиційний облік фокусується на минулих даних і не відображає стратегічних факторів сталого розвитку, постає потреба посилити його аналітичну та прогностичну функції. Передусім доцільно інтегрувати нефінансові індикатори у систему управлінського калькулювання, так як: ресурсну ефективність, енергоємність, рівень витрат матеріалів. Окреслений підхід дозволяє глибше оцінити реальну економічну ціну виробничих процесів та сприятиме переходу до інтенсивної моделі зростання, заснованої на ефективності, інноваціях і підвищенні продуктивності [43].

Ще одним напрямом є цифровізація облікових процедур, що дає змогу підприємствам обробляти великі масиви даних, отримувати актуальну інформацію про процеси та ухвалювати рішення на основі прогностичної аналітики. Впровадження інноваційних технологій особливо важливо для середніх підприємств, які, за світовим досвідом, є фундаментом економічного розвитку, але часто мають обмежені технічні та управлінські ресурси. Важливим кроком є впровадження збалансованої системи показників як елемента стратегічного управлінського обліку. Вона дозволяє поєднати фінансові результати з показниками якості виробництва, задоволеності клієнтів, інноваційності та розвитку персоналу. Інтеграція робить облік не лише інструментом фіксації витрат, а й механізмом формування стійкої конкурентної позиції підприємства в умовах глобальних змін [62].

Отже, ми можемо прийти до висновку, що напрями покращення облікових процедур в контексті сталого розвитку мають бути комплексними та направленними на покращення рівня показників не лише фінансової звітності, а також формування аналітичних даних пов'язаних з кількісними та якісними факторами впливу виробничих процесів на соціальну, екологічну та корпоративну сферу діяльності підприємства. Такий підхід дозволить компанії підготувати себе до того моменту, коли складання звітності зі сталого розвитку стане не просто перевагою компанії серед інших представників ринку, а законодавчо визначеним обов'язком.

ВИСНОВОК

Узагальнення викладеного матеріалу логічно підсумовує той маршрут, який пройдено від теоретичного осмислення категорії «витрати» до практичного аналізу формування виробничої собівартості, організації облікових процедур, податкового контролю та пошуку шляхів удосконалення обліку в умовах цифровізації й переходу бізнесу до принципів сталого розвитку. Проведене дослідження підтвердило, що собівартість у сучасному виробництві не є лише калькуляційним підсумком за місяць чи рядком у фінансовій звітності. Процес формування собівартості продукції є «нервовою системою» підприємства, яка визначає маржинальність, конкурентну ціну, стійкість до шоків ринку сировини та енергоносіїв, інвестиційну привабливість і навіть податкові ризики. Для переробної промисловості, де матеріаломісткість традиційно висока, питання обліку витрат перетворюється на питання управління ресурсами, дисципліни процесів і якості інформації.

У першому розділі доведено, що еволюція уявлень про витрати від класичної політичної економії до сучасного управлінського обліку відображає зміщення фокуса від «вартісної природи» витрат до їхньої поведінки, причинності та керованості. Власне сучасна логіка cost accounting та управлінського обліку підвела до практичного висновку: витрати потрібні підприємству не для того, щоб їх «зафіксувати», а для того, щоб ними керувати. Ця думка особливо актуальна там, де загальновиробничі витрати істотно впливають на собівартість. Окремим теоретичним результатом роботи стало узагальнення класифікацій витрат як інформаційної мови підприємства. Виявлено, що у практиці виробничих підприємств ключовим фактором завжди є облік і розподіл загальновиробничих витрат, адже саме тут найчастіше виникають ризики методологічної помилки: невдала база розподілу, некоректна класифікація змінних і постійних складових, неузгодженість із нормальними потужностями та некоректне віднесення нерозподілених витрат на результат.

Нормативно-правове регулювання обліку та податкового відображення витрат у сучасній українській практиці функціонує в багаторівневому нормативному полі, де базовий каркас задає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а методичну логіку деталізують НП(С)БО, зокрема стандарти щодо витрат, запасів, основних засобів, доходів та підзаконні акти з документального забезпечення записів у бухгалтерському обліку. У роботі визначено, що облікова політика - не формальний наказ для перевірки, а документ, який з'єднує законодавчі вимоги з реальністю бізнес-моделі.

Макроекономічний аналіз за даними Державної служби статистики України, надав широку рамку для розуміння місця підприємства в економіці. Показано, що переробна промисловість формує значну частку витрат на виробництво в економіці, близько третини за останні три роки, а структура витрат за елементами для України в цілому демонструє домінування матеріальних витрат та зростання частки витрат на оплату праці. На цьому тлі підприємство полімерної галузі логічно «вписується» в макротренд матеріаломісткості та чутливості до цін на ресурси. Динаміка прибутковості галузей у 2022–2024 роках також підкреслила контекст: 2022 рік став шоком, 2023 - роком адаптації з інерційними провалами, а 2024 - періодом відновлення та пристосування бізнесу до нових умов.

Аналіз економічної характеристики ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022–2024 роки дозволив конкретизувати, як стратегічні рішення й ринкові коливання відобразилися у фінансово-майновому стані. За період дослідження валюта балансу підприємства мала тенденцію до збільшення. Структурно відбулася помітна зміна на користь збільшення необоротних активів. Така динаміка свідчить про інвестиційну фазу розвитку - підприємство нарощує виробничу базу, модернізує обладнання, закладає основу для майбутнього зростання обсягів виробництва та потенційного зниження питомих витрат за рахунок технологічних ефектів і продуктивності.

Питання організації та методиці обліку витрат і показує, що документування є не бюрократичним «додатком», а основою доказовості витрат

і точності калькулювання. Розмежування первинних документів на зовнішні та внутрішні, визначення обов'язкових реквізитів, дотримання вимог Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку та внутрішніх регламентів, включаючи графік документообігу, є критично важливими. Тут помилка в первинці не просто «псує облік» - вона спотворює нормування, руйнує контроль відхилень, створює «сліпі зони» в аналізі причин браку та втрат.

Дослідження методів обліку та калькулювання собівартості підтвердило, що традиційні підходи, поширені в українській практиці, забезпечують базову відповідність вимогам обліку, але часто не дають управлінцям достатньої аналітичної глибини щодо непрямих витрат і драйверів собівартості. Автори довели у роботі обґрунтовану доцільність використання сучасних управлінських підходів до калькулювання як ABC-калькулювання, а також концепції калькулювання витрат життєвого циклу (LCC). Для ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ», підприємства, що займається виробництва полімерної продукції це особливо актуально через наявність партійності, переналагоджень, контролю якості, втрат у технологічному циклі, різної складності замовлень і відмінностей у клієнтських вимогах.

Питання автоматизації виробничих процесів є провідним фактором на який наголошують автори в процесі дослідження, бо цифровізація не повинна зводитися до «електронної копії паперу». Її мета - сформувати єдиний потік даних від моменту виникнення операції до управлінської та фінансової звітності. Підвищення рівня автоматизації процесів надає можливість оперативно бачити споживання матеріалів, відхилення від норм, структуру ЗВВ, витрати на переналагодження, енергоємність операцій, а також формувати аналітику за центрами відповідальності. За таких умов бухгалтерія перестає бути «архівом» і стає частиною системи управління, а управлінська звітність - регулярним інструментом коригування бізнес процесів.

Державне регулювання бухгалтерського та податкового обліку виробничих витрат не закінчується лише на прийнятих законодавчих актах, а також переходить у площину податкового контролю, що вимагає від підприємств удосконалення облікових процедур. Поєднання інструментів

фінансового аналізу із ризик-орієнтованим підходом до перевірок і стратегічним баченням сталого розвитку надає бізнесу конкурентні переваги під час проходження документальних перевірок запобігаючи ризику фіскальних донарахувань. Фінансовий аналіз ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ» за 2022–2024 роки показав циклічність результатів, характерну для підприємств, що працюють у середовищі цінових шоків і змін попиту. Чистий дохід від реалізації зростав поступово, водночас собівартість реалізованої продукції мала різкий стрибок у 2023 році, що спричинило падіння валового прибутку.

У процесі наукового пошуку автори розглянули питання напрямів удосконалення облікових процесів у контексті сталого розвитку та інтегрованої звітності. Сучасна конкурентоспроможність дедалі частіше визначається не лише ціною й якістю продукту, а тим, як підприємство управляє ресурсами, впливає на довкілля, проявляє турботу до персоналу та приділяє увагу розвитку їх професійних якостей, а також зовнішнім ризиками та прозорості даних. Система обліку має навчитися бачити не лише традиційні витрати, а й витрати, які раніше губилися в агрегатах: енергоспоживання, втрат матеріалів, витрат на утилізацію, екологічні заходи та безпеку праці й розвиток компетенцій. Інтеграція таких даних в управлінський облік і облікову політику дозволяє формувати більш чесну картину ресурсної ефективності та закладати основу для нефінансової звітності, яка поступово стає нормою для ринків капіталу й ланцюгів постачання.

Практичне значення отриманих висновків полягає в тому, що на основі дослідження сформовано орієнтири для подальших управлінських та облікових рішень для підприємства ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ». Удосконалення облікових процедур доцільно спрямовувати на підвищення аналітичності виробничого обліку, розвиток управлінської звітності як регулярного механізму контролю собівартості, автоматизацію та електронний документообіг, а також на підготовку до цифрових форм податкового контролю. У стратегічному горизонті підприємству варто інтегрувати принципи сталого розвитку в облікову політику та інформаційну систему так, щоб собівартість відображала не лише фінансові, а й ресурсні та екологічні аспекти виробництва.

Отже, проведене дослідження підтвердило, що облік витрат і формування виробничої собівартості в сучасних умовах - це перетин економічної теорії, права, технології, управління та відповідальності. Підприємство, яке вибудовує цей перетин як систему, отримує не просто достовірну звітність, а керовану собівартість, прогнозовану прибутковість, нижчі податкові ризики та стійкішу конкурентну позицію на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Horngren C.T., Datar S.M., Rajan M.V. Cost Accounting: A Managerial Emphasis. 16th ed. — Harlow: Pearson Education Limited, 2018. — 946 p.
2. Балан , О. С., Тютюнник , С. В., Лега, О. В., Тютюнник, Ю. М., & Салига, О. С. (2025). Цифровізація і трансакційні витрати: вплив трансформації бізнес-процесів на собівартість продукції та конкурентоспроможність. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15459493>.
3. Бардадим М. В. До питання сутності загальновиробничих витрат підприємства та управління ними / М. В. Бардадим // Бізнес Інформ. – 2024. – № 2. – С. 139-145. – Режим доступу : <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/10507>.
4. Боскін О.О., Кузиченко А.С. Огляд засобів безпечного збереження та передачі даних для запобігання кіберзагроз. «Сучасна молодь в світі інформаційних технологій»: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених та здобувачів вищої освіти присвяченої Дню науки (19 травня 2023 р.). Ред. Г.В. Жосан, Г.О. Димової та ін. Херсон-Кропивницький: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. 109 с.
5. Бразілій Н. М. Ефективне використання комп'ютерних програм для бухгалтерського обліку: тенденції, проблеми та перспективи / Бразілій Наталія Миколаївна, Крот Юлія Миколаївна, Пасенко Вікторія Володимирівна // Галицький економічний вісник. — Т. : ТНТУ, 2024. — Том 88. — № 3. — С. 70–81. — (Облік і оподаткування).
6. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
7. Бунда, О. М., & Матюха, М. М. (2024). DIGITALIZATION OF THE ACCOUNTING SYSTEM OF THE ENTERPRISE. Journal of Strategic

- Economic Research, (6), 133–142. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.14>.
8. Бутинець Ф. Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу Вип. 1 (22) 2012. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3168/2.pdf>.
 9. Вергун В. С., Цвек О. В., Воронко Р. М. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції та напрями їх удосконалення // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія економічна. – 2022. – № 69. – DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-69-04>.
 10. Вінницька, О., & Чвертко, Л. (2025). ПОДАТКОВІ ПЕРЕВІРКИ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВИ. Економічні горизонти, (4(33), 130–140. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.4\(33\).2025.345369](https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(33).2025.345369).
 11. Галайко, А.В. 2024. Організація документообігу як засіб удосконалення роботи підприємства. Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері. (Чер 2024), 30-33.
 12. Гаркуша, С. (2021). ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Економіка та суспільство, (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-34>.
 13. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. / С.Ф. Голов. - Київ: “Центр учбової літератури”, 2023. 532 с.
 14. Гордієнко Д.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО КАЛЬКУЛЮВАННЯ (АВС). Інноваційні ідеї та проекти для економічного відродження України: зб. доп. 89-ї наукової студентської конференції, 20 травня — 4 червня 2022 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2022. 1108 с. С. 724-726.
 15. Гороховець Ю. А. Пушкар І. В. Виробничий облік : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Облік і

оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і аудит». Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 98 с.

16. Грицай , О., & Папіш , В. (2024). РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ІНТЕГРУВАННЯ У СФЕРІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ. Економіка та суспільство, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-88>.
17. Державна податкова служба України (ДПС). Презентація технічного опису стандартного аудиторського файлу SAF-T UA. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/saf-t-ua/prezentatsiya/791398.html> (дата звернення 01.12.2025).
18. Державна податкова служба України (ДПС). Щодо запровадження електронного аудиту («е-аудит»). URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/news/2B1F9FBC3A4609AAE0630A214220F40C> (дата звернення 01.12.2025).
19. Єрмолаєва Є.В. Первинні документи в бухгалтерському обліку. Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку: Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Том 1 (м.Херсон - Кропивницький, 23 травня 2023р.). Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2023. 232с.
20. Жиглей, І. В., Лайчук, С. М., & Поліщук, І. Р. (2024). Використання інформаційних технологій у бухгалтерському обліку. Економіка, управління та адміністрування, (1(107), 95–102. [https://doi.org/10.26642/ema-2024-1\(107\)-95-102](https://doi.org/10.26642/ema-2024-1(107)-95-102).
21. Заворітній, М. (2024). МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ. Сталий розвиток економіки, (3(50), 283-289. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-42>.
22. Захарченко С., Фоміна Т. Фактичні перевірки як спосіб здійснення податкового контролю. Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності : збірник матеріалів засідання №

- 5 постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 24 березня 2023 р.). Кропивницький: ТОВ «Центрально-Українське видавництво», 2023. 593 с.
23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. (Редакція станом на 13.12.2024 р.) // Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 01.10.2025).
24. Кисіль, Л. Є. (2022). АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРНИХ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ. Часопис Київського університету права, (2-4), 42-46. <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2-4.2022.06>.
25. Колісник, О., & Суходольська, Д. (2023). ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ. Економіка та суспільство, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-130>.
26. Куцик, П., Бачинський, В., Кузьмінська, К., & Чабанюк, О. (2022). ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ЦІЛЬОВОГО КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ У ПРОЦЕСНООРІЄНТОВАНОМУ ВИРОБНИЦТВІ. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2(43), 25–32. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3363>.
27. Любезна, І. В. Нормування матеріальних запасів в системі управління підприємствами целюлозно-паперової промисловості [Текст] / І. В. Любезна // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка / ред. кол.: В.П.Мікловда, М.І.Пітюлич, Н.М.Гапак та ін. – Ужгород : УжНУ, 2013. – Вип. 3(40). – С. 89–92. – Бібліогр.: с. 92 (11 назв). 91 с.

- 28.Макроекономічний аналіз : навчальний посібник [Електронний ресурс] / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 275 с.
- 29.Маркс К. Капітал. Том 1. Критика політичної економії / пер. з нім. О. І. Рябчука. Київ: Наш формат, 2019. - 624 с.
- 30.Маршалл А. Принципи економікс / Альфред Маршалл; пер. з англ. Київ: Наш формат, 2019. 688 с.
- 31.Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. (Редакція станом на 18.10.2022 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru> (дата звернення 10.10.2025).
- 32.Міценко Н. Г., Бачинський В. І., Кузьмінська К. І. Теоретичні та практичні аспекти технологічного процесу обліку виробничих витрат промислового підприємства // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія економічна. – 2022. – № 67. – DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-67-08>.
- 33.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. (Редакція станом на 06.03.2025 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення 01.10.2025).
- 34.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. (Редакція станом на 03.11.2020 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення 05.10.2025).
- 35.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290.

- (Редакція станом на 03.11.2020 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення 05.10.2025).
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318. (Редакція станом на 03.11.2020 р.) // Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення 30.09.2025).
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39. (Редакція станом на 06.03.2025 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 05.10.2025).
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. (Редакція станом на 29.07.2022 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення 01.10.2025).
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246. (Редакція станом на 01.01.2023 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення 05.10.2025).
40. Ночовна Ю.О. Класифікація витрат за елементами та статтями: сучасний стан та проблеми. Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол. : Башнянин Г.І., Апоцій В.В., Вовчак О.Д. та ін.]. - Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. - Вип. 35. - 482 с. - (Серія економічна).
41. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 15.09.2025).
42. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення 01.10.2025).

- 43.Петролюк, Ю., & Гребенюк, Н. (2024). СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК СТРАТЕГІЧНА ПЕРЕВАГА ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА. Економіка та суспільство, (68). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148>.
- 44.Податковий кодекс України: Податковий кодекс від 02.12.2010 р. №2755 – VI. (Редакція станом на 03.09.2025 р.) // Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.09.2025).
- 45.Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Абрамова І. С. Актуальні аспекти розподілу загальновиробничих витрат у системі обліку. Агросвіт. 2018. № 24. С. 54–59. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.54.
- 46.Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. (Редакція станом на 09.03.2023 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення 01.10.2025).
- 47.Порядок подання фінансової звітності: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2000 № 419. (Редакція станом на 02.12.2022 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF> (дата звернення 01.10.2025).
- 48.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. (Редакція станом на 03.09.2024 р.) // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 30.09.2025).
- 49.Рікардо Д. Принципи політичної економії та оподаткування / пер. з англ. В. Корецького. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. - 360 с.
- 50.Розіт, Т., & Слюніна, Т. (2021). ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ. Економіка та суспільство, (27). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-30>.
- 51.Рябікіна, К., & Рябікіна, Н. (2025). ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ.

- Економіка та суспільство, (77). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-95>.
52. Самуельсон П. Економіка: підручник. Львів : Світ, 1993. - 495 с.
53. Скорнякова, Ю., & Лукіна, Д. (2022). ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ. Економіка та суспільство, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-50>.
54. Сміт А. Багатство народів: Дослідження про природу та причини добробуту націй / пер. О. Васильєва, М. Межевікіна, А. Малівський. - Київ: Наш формат, 2020. - 722 с.
55. Сначов М. П., Ломтєва І. М. Особливості застосування системи АВС-калькулювання для обліку затрат. Modern Economics. 2020. № 20(2020). С. 253-260. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-39](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-39).
56. Стендер, С. В., Бойченко, М. В., & Дорош, Р. І. (2025). Дослідження потенціалу цифрового фінансового простору для сталого розвитку економіки України. Актуальні питання економічних наук, (9). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15014109>.
57. Фоміна, Т., & Пугаченко, О. (2023). ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК ТА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИМИ ПОДАТКАМИ. Економіка та суспільство, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-17>.
58. Черепаня К.С., Головачко В.М. Система документування обліку витрат на виробництво. Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачєво. – 279 с.
59. Чичуліна К. В., Міщук Є. М., Арзуманян А. С. Сучасні методи обліку витрат // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 13. – С. 1435-1442.

- 60.Шаульська Л., Перерва П., Кобелева Т. Дослідження впливу підприємницьких ризиків на сталий розвиток підприємства // Підприємництво. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. — 2023. — № 3(181). — DOI: 10.20998/2313-8890.2023.03.02.
- 61.Шкроміда В.В., Бабій В.Т. КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ АУТСОРСИНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА. Сучасні виклики та сталий розвиток економіки і бізнесу: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (10 грудня 2024 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 322 с. - С. 319-321.
- 62.Шматковська Т. О. Стратегічний управлінський облік в умовах цифрової економіки / Тетяна Олександрівна Шматковська, Микола Іванович Дзямулич // Галицький економічний вісник. — Т. : ТНТУ, 2022. — Том 74. — № 1. — С. 61–67. — (Облік і оподаткування).
- 63.Ясінська, А. (2024). МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ. Економіка та суспільство, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-88>.

ДОДАТКИ

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЗАВОД ПРЕФОРМ»
(ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ»)**

Код ЄДРПОУ 39632675

Н А К А З

10.02.2015

Дніпро

№ 1-ОП

**Про затвердження
облікової політики**

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про облікову політику разом із додатками та ввести його в дію з 10 лютого 2015 року.
2. Контроль за виконанням Положення про облікову політику покласти на головного бухгалтера.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишити за собою.

Директор

Максим РУБАНОВ

З наказом ознайомлені:

Головний бухгалтер

Юлія КРУГЛУШИНА

10.02.2015

Додаток до
наказу від 10.02.2015 № 1-ОП

**ПОЛОЖЕННЯ
про облікову політику Товариства з обмеженою відповідальністю
«ЗАВОД ПРЕФОРМ»**

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» від 30.11.1999 № 291, а також з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності Товариство з обмеженою відповідальністю «ЗАВОД ПРЕФОРМ» (далі — Підприємство) застосовує такі положення.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Відображати господарські операції в бухгалтерському обліку і складати фінансову звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

1.2. Застосовувати на Підприємстві журнально-ордерну систему обліку з використанням програмного комплексу «BAS Комплексне управління підприємством».

1.3. Встановити таку форму організації бухгалтерського обліку: самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо керівником підприємства.

1.4. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний квартал, півріччя, 9 місяців та рік, відповідно дату балансу визначати останнім календарним днем кожного з періодів.

2. Повноваження на підпис документів

2.1. Право першого підпису на банківських, касових та розрахунково-платіжних документах має директор.

2.2. На час відсутності директора право першого підпису надається відповідно до виданого наказу директора підприємства іншій особі.

2.5. Право підпису окремих документів може надавати директор за письмовим наказом (розпорядженням).

3. Документообіг

3.1. Застосовувати Графік документообігу (додаток 1).

3.2. Отримувати і видавати матеріальні цінності мають право особи, наведені у Переліку (додаток 2).

3.3. До дати затвердження відповідними органами окремих форм первинних документів застосовувати форми, затверджені Підприємством (додаток 3).

3.4. Для відображення операцій у разі відсутності первинних документів на дату балансу застосовувати внутрішній акт (додаток 4).

3.5. Первинні та зведені облікові документи складати у паперовій або в електронній формі.

4. Інвентаризація

4.1. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань за письмовим наказом (розпорядженням) директора, якщо інше не передбачено законом.

4.2. Затвердити склад постійно діючої інвентаризаційної комісії:

Голова комісії — Головний бухгалтер.

Члени комісії:

Головний інженер;

Енергетик;

Комірник.

4.3. Проводити повну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків з перевіркою їх фактичної наявності та документального підтвердження станом на «01» листопада відповідного року.

5. Оцінка

5.1. Не проводити переоцінку основних засобів і нематеріальних активів на дату балансу.

5.2. Суму дооцінки необоротних активів зараховувати до нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) під час вибуття переоцінених необоротних активів;

5.3. Покласти на інвентаризаційну комісію обов'язки приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.

5.4. Залучати для проведення оцінки окремих об'єктів активів суб'єктів оціночної діяльності за письмовим наказом (розпорядженням) директора.

6. Бухгалтерський облік

6.1. Вести бухгалтерський облік відповідно до Робочого плану рахунків (додаток 5).

6.2. Для обліку витрат застосовувати рахунки класу 8 «Елементи операційних витрат» та 9 «Витрат діяльності».

6.3. Встановити тривалість операційного циклу для виробництва продукції — один календарний день або до п'яти календарних днів для деяких видів продукції.

6.4. Ступінь завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) оцінювати шляхом вивчення виконаної роботи.

6.5. До основних засобів відносити матеріальні необоротні активи, вартість яких перевищує 20 000 грн.

6.6. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити ті необоротні активи, вартість яких перевищує 1 000 грн, але є меншою за 20 000 грн.

6.7. Визначати строки корисного використання основних засобів і нематеріальних активів з урахуванням відповідних мінімально допустимих строків, встановлених податковим законодавством.

6.8. Амортизацію основних засобів та нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів і нематеріальних активів окремо на підставі письмового наказу (розпорядження) директора.

6.9. Нараховувати амортизацію основних засобів та нематеріальних активів щомісяця.

6.10. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів встановлювати окремо на підставі письмового наказу (розпорядження) директора.

6.11. Нараховувати амортизацію малоцінних необоротних матеріальних активів в першому місяці використання об'єкта у сумі 100 відсотків його вартості.

6.12. Факт поліпшення об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) встановлює директор за письмовим наказом (розпорядженням).

6.13. Доручити інвентаризаційній комісії проведення щорічного моніторингу та внесення пропозицій щодо перегляду на кінець звітного року строку корисного використання, ліквідаційної вартості та методу амортизації об'єктів основних засобів у разі зміни очікуваних економічних вигід від їх використання.

6.14. Встановити час для створення кваліфікаційного активу — три місяці.

6.15. Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.

6.16. Облік транспортно-заготівельних витрат відносити безпосередньо до первісної вартості відповідних запасів.

6.17. У разі вибуття запасів застосовувати метод перших за часом надходжень запасів (ФІФО).

6.18. Створювати резерв сумнівних боргів за методом коефіцієнту сумнівності.

6.19. Створювати резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам Підприємства.

6.20. Створювати резерв виконання гарантійних зобов'язань.

6.21. Встановити перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (додаток 6).

6.22. Затвердити перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат (додаток 7).

6.23. Застосовувати прямі матеріальні витрати як базу розподілу змінних і постійних розподілених загальновиробничих витрат.

6.24. У виробництві застосовувати позамовний метод обліку витрат на виробництво та калькулювання виробничої собівартості продукції.

6.25. Встановити межу суттєвості для:

- окремих об'єктів обліку, що належать до активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства, — 5% підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно;
- окремих видів доходів і витрат — 3% чистого прибутку (збитку) підприємства;
- зменшення корисності об'єктів основних засобів та нематеріальних активів — відхилення залишкової вартості від їхньої справедливої вартості — 10%;
- визначення подібних активів — різниця між справедливою вартістю об'єктів обміну не має перевищувати 10%;
- статей балансу — 5% підсумку балансу;
- статей звіту про фінансові результати — 5% суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- статей звіту про рух грошових коштів — 5% суми чистого руху грошових коштів від операційної діяльності;
- статей звіту про зміни у власному капіталі — 5% розміру власного капіталу підприємства.

6.26. Розрахунок курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті на дату балансу та на дату операції проводити за сумою операції.

6.27. Застосовувати для дисконтування:

- довгострокових зобов'язань облікову ставку НБУ встановлену на дату виникнення відповідного зобов'язання;
- довгострокової дебіторської заборгованості облікову ставку НБУ встановлену на дату виникнення відповідної заборгованості.

6.28. Зміни до цього Положення вносить директор за письмовим наказом (розпорядженням).

Увести в дію цей наказ з 10.02.2015 року

Контроль за виконанням цього Положення покласти на економіста з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності.

Директор		Максим РУБАНО
Ознайомлені: Головний бухгалтер		Юлія КРУГЛУШИНА

ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

(назва підприємства)

Директор ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ»

підпис Максим РУБАНОВ
«10» лютого 2015 р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ
головного бухгалтера
(Код КП – 1231)

1. Загальні положення

- 1.1. Ця посадова інструкція визначає функціональні обов'язки, права та відповідальність головного бухгалтера.
- 1.2. Головний бухгалтер належить до професійної групи «Керівники».
- 1.3. Призначення на посаду головного бухгалтера та звільнення з неї здійснюється наказом керівника підприємства.
- 1.4. Головний бухгалтер безпосередньо підпорядковується керівнику підприємства.
- 1.5. Головний бухгалтер здійснює керівництво працівниками бухгалтерії підприємства.
- 1.6. _____.

2. Завдання та обов'язки

- 2.1. Забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних.
- 2.2. Організує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.
- 2.3. Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.
- 2.4. Вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і регістрах бухгалтерського обліку та збереження оброблених документів, регістрів і звітності протягом встановленого терміну.
- 2.5. Забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки користувачам.
- 2.6. Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.
- 2.7. Бере участь у підготовці та поданні інших видів періодичної звітності, які передбачають підпис головного бухгалтера, до органів вищого рівня у відповідності з нормативними актами, затвердженими формами та інструкціями.
- 2.8. За погодженням з власником (керівником) підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.
- 2.9. Здійснює контроль за веденням касових операцій, раціональним та ефективним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

2.10. Бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства.

2.11. Забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах.

2.12. Організує роботу з підготовки пропозицій для власника (керівника) підприємства щодо:

- визначення облікової політики підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, вибору форми бухгалтерського обліку з урахуванням діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних;

- розроблення системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій;

- визначення прав працівників на підписання первинних та зведених облікових документів;

- вибору оптимальної структури бухгалтерської служби та чисельності її працівників, підвищення професійного рівня бухгалтерів, забезпечення їх довідковими матеріалами;

- поліпшення системи інформаційного забезпечення управління та шляхів проходження обробленої інформації до виконавців;

- впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої;

- забезпечення збереження майна, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, залучення кредитів та їх погашення;

- виділення на окремий баланс філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів підприємства та включення їх показників до фінансової звітності підприємства.

2.13. Керує працівниками бухгалтерського обліку підприємства та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки.

2.14. Знайомить цих працівників із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їх діяльності, а також із змінами в чинному законодавстві.

2.15. _____.

3. Права

Головний бухгалтер має право:

3.1. Діяти від імені бухгалтерії підприємства, представляти інтереси підприємства у взаємовідносинах зі структурними підрозділами та іншими організаціями з господарсько-фінансових та інших питань.

3.2. В межах своєї компетенції підписувати та візувати документи.

3.3. Самостійно вести листування зі структурними підрозділами підприємства, а також з іншими організаціями з питань, які належать до компетенції бухгалтерії та не вимагають рішення керівника підприємства.

3.4. Вносити на розгляд керівника підприємства пропозиції по вдосконаленню роботи, пов'язаної з обов'язками, що передбачені цією інструкцією.

3.5. Вносити пропозиції керівнику підприємства: про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності посадових осіб за результатами перевірок; про заохочення працівників, що відзначилися.

3.6. В межах своєї компетенції повідомляти керівнику підприємства про всі виявлені недоліки в діяльності підприємства та вносити пропозиції щодо їх усунення.

3.7. Вимагати та отримувати у керівників структурних підрозділів та фахівців інформацію та документи, необхідні для виконання його посадових обов'язків.

3.8. Залучати фахівців усіх структурних підрозділів до виконання покладених на нього завдань.

3.9. Вимагати від керівника підприємства (інших керівників) сприяння у виконанні обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.

3.10. _____.

4. Відповідальність

Головний бухгалтер несе відповідальність:

4.1. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією, - в межах, визначених чинним законодавством України про працю.

4.2. За правопорушення, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності, - в межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України.

4.3. За завдання матеріальної шкоди - в межах, визначених чинним цивільним законодавством та законодавством про працю України.

4.4. _____.

5. Повинен знати

Головний бухгалтер повинен знати:

5.1. Закони України, Укази Президента України, постанови, розпорядження, рішення Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Державної податкової адміністрації України з питань правових засад регулювання господарської діяльності підприємства.

5.2. Положення (стандарты) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України щодо порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також методичні документи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо галузевих особливостей застосування положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

5.3. Основи технології виробництва продукції, порядок оформлення операцій і організацію документообігу за розділами обліку, форми і порядок розрахунків, порядок приймання, зарахування на баланс, зберігання і витрат коштів, товарно-матеріальних та інших цінностей.

5.4. Правила проведення інвентаризацій активів та зобов'язань.

5.5. Економіку, організацію виробництва, праці і управління.

5.6. Податкову справу, основи цивільного права.

5.7. Трудове, фінансове та господарське законодавство.

5.8. Правила та норми охорони праці.

5.9. _____.

6. Кваліфікаційні вимоги

Головний бухгалтер. Начальник (завідувач) відділу (управління) бухгалтерського обліку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж бухгалтерської роботи за професіями керівників нижчого рівня: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

7. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

7.1. За відсутності головного бухгалтера його обов'язки виконує заступник (за відсутності останнього - особа, призначена у відповідному порядку), який набуває відповідних прав і несе відповідальність за належне виконання покладених на нього обов'язків.

7.2. Для виконання обов'язків та реалізації прав головний бухгалтер взаємодіє:

7.2.1. З керівниками всіх структурних підрозділів підприємства з питань фінансово-господарської діяльності підприємства.

7.2.2. З начальником відділу кадрів - з питань підбору, прийняття на роботу, звільнення, переміщення матеріально відповідальних осіб та працівників бухгалтерії підприємства.

7.2.3. З начальником планово-економічного відділу з питань:

7.2.3.1. Отримання:

- планів виробництва продукції;
- проектів оптових та роздрібних цін на продукцію;
- звітів про виконання планів структурними підрозділами і підприємством в цілому;

7.2.3.2. Надання:

- даних, необхідних для економічного планування, прогнозування та аналізу;
- балансу та оперативних звітів про доходи та видатки, про використання бюджету;
- розрахунків заробітної плати;

7.2.4. З начальником відділу технічного контролю з питань:

7.2.4.1. Отримання:

- актів відбракування продукції;
- висновків про винність відповідальних осіб;
- висновків щодо прийнятих рекламаций;

7.2.4.2. Надання:

- відомостей про результати обліку втрат від браку;
- відомостей про стягнення з винних осіб;

7.2.5. З начальником відділу збуту (маркетингу) з питань:

7.2.5.1. Отримання:

- товарно-супроводжувальної документації;
- звітів про відвантажену продукцію;
- відомостей про стан залишків продукції на складах;
- рахунків, виставлених контрагентам за відвантажену продукцію;
- копій претензій та рекламаций, пред'явлених підприємству;

7.2.5.2. Надання:

- відомостей про рух продукції;
- норм запасів продукції на складах;
- підсумків інвентаризації продукції;

7.2.6.3 _____ з питань: _____.

Графік документообігу

Найменування документа	Створення документа				Перевірка документа			Обробка документа				Здавання до архіву	
	кількість примірників	за оформлення	відповідальний за виконання	строк виконання	за здавання	відповідальний за перевірку	строк подання	виконавець	строковиконання	подальше проходження документа	виконавець	строковиконання	Здавання до архіву
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Накладна вимога	2	Комірник	Комірник	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Архівування	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Після закінчення строку	Після закінчення строку
Акт на списання матеріалів	2	Комірник	Комірник	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Відображення в обліку	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Після закінчення строку	Після закінчення строку
Відаткова накладна	2	Менеджер	Менеджер	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Протягом дня	Відображення в обліку / Оплата	Менеджер	Після закінчення строку	Після закінчення строку
Товарно-транспортна накладна	2	Менеджер	Менеджер	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	На кожну відповідну операцію	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Протягом дня	Відображення в обліку	Менеджер	Після закінчення строку	Після закінчення строку

Додаток В

Відомість з нарахування амортизації	2	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	До 10 числа місяця наступного за звітним кварталом	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	До 10 числа місяця наступного за звітним кварталом	Головний бухгалтер	До 10 числа місяця наступного за звітним кварталом	Бухгалтер з обліку ТМЦ	До 25 числа місяця наступного за звітним кварталом	Архівування	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Після закінчення місяця
Бухгалтерська довідка з розподілу ЗВВ	1	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	До 5 числа місяця наступного за звітним	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	До 10 числа місяця наступного за звітним	Відображення в обліку	Бухгалтер з обліку зобов'язань	Після закінчення місяця
Калькуляція виробничої собівартості	1	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ	До 5 числа місяця наступного за звітним	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	До 10 числа місяця наступного за звітним	Відображення в обліку	Бухгалтер з обліку ТМЦ	Бухгалтер з обліку ТМЦ
Бухгалтерська довідка з нарахування резерву сумнівних боргів	1	Бухгалтер з обліку зобов'язань	Бухгалтер з обліку зобов'язань	До 10 числа місяця наступного за звітним	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	До 12 числа місяця наступного за звітним	Відображення в обліку	Бухгалтер з обліку зобов'язань	Після закінчення місяця
Відомість з нарахування зарплати	1	Бухгалтер з оплати праці	Бухгалтер з оплати праці	До 5 числа місяця наступного за звітним	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	До 7 числа місяця наступного за звітним	Виплата	Бухгалтер з оплати праці	Після закінчення місяця

ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

підприємство, організація

Форма № 1-ТМЦ

ПРИБУТКОВИЙ ОРДЕР №

1-К

Дата складання

11.02.2025

Постачальник		Кореспондуючий рахунок		Номер та дата супро-відного документа	
Найменування / ПІБ	код ЄДРПОУ/РНОКПП	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНО-ВИРОБНИЧА ГРУПА "КУНІЦА"	19143995	221	-	РНк-04379	11.02.2025

Матеріальні цінності		Одиниця виміру		Кількість	Ціна	Сума
найменування, сорт, розмір, марка	номен-клатурний номер	код	найменування			
1	2	3	4	5	6	7
Папір А4 80г/м2, 500л., Tecnis Copier	4802562000	2112	пач	33	73,50	2 425,50
Ручка гелева 0,5мм., ОСТАВА чорний	9608101000	2009	шт	3	7,50	22,50
Конверт DL 110x220мм., 75г/м2., СКЛ	4817	2009	шт	30	0,50	15,00
Скоби №24/6, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	8,35	33,40
Скоби №10, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	4,70	18,80
Папір для нотаток з липким шаром 76x76мм., 100л., пастель тіх	4823904000	2907	блок	2	8,20	16,40
Скотч пакувальний 48ммx100, 40мм., прозорий.,	3919900012	2009	шт	2	9,50	19,00

2 550,60

Прийняв

Комірник
(посада)Птеренко О.Н.
(підпис, ПІБ)11.02.2025
(дата)

ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

(підприємство, організація)

Форма № 2-ГМЦ

НАКЛАДНА-ВИМОГА
на відпуск /внутрішнє переміщення матеріалів

Номер документа	Дата складання
1-К	15.02.2025

Кореспондуючий рахунок (Дебет)	Матеріальні цінності		Одиниця виміру		Кількість	Ціна	Сума
	Найменування	ном-ний №	код	найменування			
1	2	3	4	5	6	7	8
231	Папір А4 80г/м2, 500л., Tecnis Copier	4802562000	2112	пач	33	73,5	2 425,50
231	Ручка гелева 0,5мм., OSTA VA чорний	9608101000	2009	шт	3	7,5	22,50
231	Конверт DL 110x220мм., 75г/м2., СКЛ	4817	2009	шт	30	0,5	15,00
231	Скоби №24/6, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	8,35	33,40
231	Скоби №10, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	4,7	18,80
231	Папір для нотаток з липким шаром 76x76мм., 100л., пастель міх	4823904000	2907	блок	2	8,2	16,40
231	Скотч пакувальний 48ммx100, 40мкм., прозорий.,	3919900012	2009	шт	2	9,5	19,00
							2 550,60

Здав

Комірник
(посада)

Птеренко О.Н.
(підпис, ПІБ)

15.02.2025
(дата)

Прийняв
Головний інженер
(посада)

Пашко В.П.
(підпис, ПІБ)

15.02.2025
(дата)

ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

(підприємство, організація)

Форма № 3-ТМЦ

АКТ

на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів

Номер документа	Дата складання
1-К	28.02.2025

Кореспондуючий рахунок (Кредит)	Матеріальні цінності		Одиниця виміру		Кількість	Ціна	Сума
	Найменування	ном-ний №	код	найменування			
1	2	3	4	5	6	7	8
МЦ	Папір А4 80г/м2, 500л., Tecnis Copier	4802562000	2112	пач	33	73,5	2 425,50
МЦ	Ручка гелева 0,5мм., OSTA VA чорний	9608101000	2009	шт	3	7,5	22,50
МЦ	Конверт DL 110x220мм., 75г/м2., СКЛ	4817	2009	шт	30	0,5	15,00
МЦ	Скоби №24/6, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	8,35	33,40
МЦ	Скоби №10, 1000шт.	8305200000	2102	паков	4	4,7	18,80
МЦ	Папір для нотаток з липким шаром 76x76мм., 100л., пастель тіх	4823904000	2907	блок	2	8,2	16,40
МЦ	Скотч пакувальний 48ммx100, 40мкм., прозорий.,	3919900012	2009	шт	2	9,5	19,00
							2 550,60

Інвентаризаційна комісія

Комірник
(посада)

Птеренко О.Н.

(підпис, ПІБ)

28.02.2025

(дата)

Головний
інженер
(посада)

Пашко В.П.

(підпис, ПІБ)

28.02.2025

(дата)

Підприємство ТОВ «ЗАВОД ПРЕФОРМ»

Ідентифікаційний код 39632675

Звітна калькуляція виробничої собівартості за липень 2025 року

Назва продукції: *Товар А(опис, номенклатурний номер)*Кількість: *1000шт.*Замовник: *ТОВ «Мрія»*Планова собівартість: *159,20 грн за 1 шт.*Фактична собівартість: *162,27 грн за 1 шт.*Відпускна ціна: *200 грн за 1 шт.*

Статті калькуляції виробничої собівартості продукції	Нормативна собівартість на початок місяця, грн	Зміна нормативної собівартості на кінець місяця, грн. (+, -)	Нормативна собівартість на кінець місяця, грн	Фактичні витрати, грн. на 1 одиницю	Примітка
Сировина та матеріали	60000,00	+2000,00	62000,00	62,00	
Покупні комплектуючі вироби і напівфабрикати	32000,00	-	32000,00	32,00	
Зворотні відходи (віднімаються)	3000,00	-	3000,00	3,00	
Основна та додаткова заробітна плата виробничих робітників	10000,00	+1000,00	11000,00	11,00	
Відрахування на соціальне страхування	2200,00	+220,00	2420,00	2,42	
Амортизація виробничого обладнання	2000,00	-150,00	1850,00	1,85	
Загальновиробничі витрати	50000,00	-	50000,00	50,00	
Разом виробнича собівартість продукції	159200,00	+3070,00	162270,00	162,27	

Калькуляцію склав:
бухгалтер з обліку
ТМЦ

Сидоренко

Олег СИДОРЕНКО

31 липня 2025 року

Технологічна карта: Преформа 0,5 л

На кількість: 1000 шт

№ рядка	Матеріал / комплектуючий	Код	Кількість	Облікова ціна	Планова собівартість
1	поліетилентерефталат (ПЕТ) у гранулах	54	100,000	150,00	15 000,00
2	барвниковий концентрат К5	25	85,000	80,00	6 800,00
3	ацетальдегід	89	65,000	96,00	6 240,00
4	стабілізуючі добавки	102	80,000	102,00	8 160,00
Повна собівартість					36 200,00

Увага! Дані змінюються щоденно.

Актуально на 17.12.2025

Повне дос'є на кожну
компанію України0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАВОД ПРЕФОРМ" ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

Код ЄДРПОУ 39632675

Зареєстровано

Входить у корпоративну
групу

"Група родини Рубанових"

"Група родини
Миргородських"

Фінансова звітність за 2022 рік *

Дата та час подачі звіту	28.02.2023 13:53
Керівник	РУБАНОВ МАКСИМ ОЛЕГОВИЧ
Головний бухгалтер	Круглушина Юлія Олександрівна
Вид економічної діяльності	22.22
Телефон	7900418
КАТОТТГ	UA12020010010757287
Середня кількість працівників	140

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2022 року *

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	29	29
• первісна вартість	1001	30	30
• накопичена амортизація	1002	1	1
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	-
Основні засоби	1010	31 581	84 799
• первісна вартість	1011	44 110	109 807
• знос	1012	12 529	25 008
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
• первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	-
• знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
• первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-

• накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
• які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	-
• інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	31 610	84 828

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	92 165	202 773
• виробничі запаси	1101	73 384	195 264
• незавершене виробництво	1102	0	-
• готова продукція	1103	16 756	6 426
• товари	1104	2 003	1 060
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	75 282	41 474
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
• за виданими авансами	1130	54 324	56 778
• з бюджетом	1135	111	7 770
• у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	46 474	45 582
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 422	53 585
• готівка	1166	0	-
• рахунки в банках	1167	9 422	53 585
Витрати майбутніх періодів	1170	430	1 115
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-

у тому числі:

• резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
• резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
• резервах незароблених премій	1183	0	-
• інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	6 138	12 201
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	284 346	421 278
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс (Усього активів)	1300	315 956	506 106

Пасив

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10 000	10 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	0	-
• емісійний дохід	1411	0	-
• накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87 304	226 539
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	97 304	236 539

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	19 685	49 246
Інші довгострокові зобов'язання	1515	39 251	52 619
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-

Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
<i>у тому числі:</i>			
• резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
• резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
• резерв незароблених премій	1533	0	-
• інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	58 936	101 865

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
• довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
• товари, роботи, послуги	1615	50 239	40 047
• розрахунками з бюджетом	1620	4 449	2 390
• у тому числі з податку на прибуток	1621	1 600	2 390
• розрахунками зі страхування	1625	0	-
• розрахунками з оплати праці	1630	1 127	988
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3 182	19 176
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	3 421	4 411
Доходи майбутніх періодів	1665	4 458	4 458
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	92 840	96 232
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	159 716	167 702
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	-

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	315 956	506 106

Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2022 рік *

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 174 354	639 167
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
• премії підписані, валова сума	2011	-	0
• премії, передані у перестрахування	2012	-	0
• зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
• зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	968 275	555 428
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
• прибуток	2090	206 079	83 739
• збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
• зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
• зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	33 347	6 393
<i>у тому числі:</i>			
• дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
• дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
• дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	9 777	9 334
Витрати на збут	2150	23 293	13 645
Інші операційні витрати	2180	31 213	3 990
<i>у тому числі:</i>			

• витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
• витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
• прибуток	2190	175 143	63 163
• збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	1 247	201
Інші доходи	2240	-	1 325
<i>у тому числі:</i>			
• дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	4 152	2 224
Втрати від участі в капіталі	2255	-	0
Інші витрати	2270	-	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
• прибуток	2290	172 238	62 465
• збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-31 003	-11 244
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
• прибуток	2350	141 235	51 221
• збиток	2355	-	-
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0

Сукупний дохід	2465	141 235	51 221
----------------	------	---------	--------

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	790 612	381 505
Витрати на оплату праці	2505	34 636	27 202
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 799	5 527
Амортизація	2515	12 479	5 119
Інші операційні витрати	2520	123 368	73 696
Разом	2550	967 894	493 049

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3) за 2022 рік *

I. Рух коштів у результаті операційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 453 444	742 073
Повернення податків і зборів	3005	-	0
• у тому числі податку на додану вартість	3006	-	0
Цільового фінансування	3010	-	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	0
Надходження від повернення авансів	3020	-	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	520	740

Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	2 750	0
Надходження від операційної оренди	3040	-	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	0
Надходження від страхових премій	3050	-	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	0
Інші надходження	3095	789	57
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 254 558)	(680 290)
Праці	3105	(26 757)	(20 467)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(7 558)	(5 854)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(132 752)	(42 619)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(30 213)	(6 740)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(95 019)	(26 750)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(7 520)	(9 129)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(0)
Інші витрачання	3190	(1 749)	(1 110)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	34 129	-7 470

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від реалізації:			
• фінансових інвестицій	3200	-	0
• необоротних активів	3205	-	0
• відсотків	3215	-	0
• дивідендів	3220	-	0
Надходження від деривативів	3225	-	0
Надходження від погашення позик	3230	-	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	0
Інші надходження	3250	-	0
Витрачання на придбання:			

• фінансових інвестицій	3255	(-)	(0)
• необоротних активів	3260	(-)	(0)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(0)
Інші платежі	3290	(-)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	0

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	0
Отримання позик	3305	61 297	29 217
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	0
Інші надходження	3340	-	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(0)
Погашення позик	3350	(44 237)	(7 304)
Сплату дивідендів	3355	(1 870)	(10 285)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2 730)	(2 840)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(0)
Інші платежі	3390	(-)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	12 460	8 788
Чистий рух грошових коштів за звітний період			
Залишок коштів на початок року	3405	9 422	8 629
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-2 426	-525
Залишок коштів на кінець року	3415	53 585	9 422

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (копіюваннями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне досьє на кожну компанію України

[ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA](https://youcontrol.com.ua)

© YouControl. All rights reserved

Увага! Дані змінюються щоденно.

Актуально на 17.12.2025

Повне дос'є на кожну
компанію України

0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАВОД
ПРЕФОРМ"
ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

Код ЄДРПОУ 39632675

Зареєстровано

Входить у корпоративну
групу
"Група родини Рубанових"
"Група родини
Миргородських"

Фінансова звітність за 2023 рік *

Дата та час подачі звіту	28.02.2024 16:54
Керівник	РУБАНОВ МАКСИМ ОЛЕГОВИЧ
Головний бухгалтер	Круглушина Юлія Олександрівна
Вид економічної діяльності	22.22 Виробництво тари з пластмас
Телефон	7900418
КАТОТТГ	UA12020010010757287
Середня кількість працівників	155

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2023 року *

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	29	29
• первісна вартість	1001	30	30
• накопичена амортизація	1002	1	1
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	-
Основні засоби	1010	84 799	112 676
• первісна вартість	1011	109 807	157 670
• знос	1012	25 008	44 994
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
• первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	-
• знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
• первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-

• накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
• які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	-
• інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	84 828	112 705

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	202 773	139 164
• виробничі запаси	1101	195 264	94 565
• незавершене виробництво	1102	0	-
• готова продукція	1103	6 426	43 562
• товари	1104	1 060	1 014
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	41 474	60 362
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
• за виданими авансами	1130	56 778	103 101
• з бюджетом	1135	7 770	1 747
• у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	45 582	48 587
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	53 585	31 596
• готівка	1166	0	-
• рахунки в банках	1167	53 585	31 596
Витрати майбутніх періодів	1170	1 115	415
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-

у тому числі:

• резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
• резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
• резервах незароблених премій	1183	0	-
• інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	12 201	14 771
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	421 278	399 743
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс (Усього активів)	1300	506 106	512 448

Пасив

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10 000	50 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	0	-
• емісійний дохід	1411	0	-
• накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	226 539	198 876
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	236 539	248 876

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	49 246	46 121
Інші довгострокові зобов'язання	1515	52 619	54 654
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-

Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
<i>у тому числі:</i>			
• резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
• резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
• резерв незароблених премій	1533	0	-
• інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	101 865	100 775

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
• довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
• товари, роботи, послуги	1615	40 047	47 078
• розрахунками з бюджетом	1620	2 390	3 133
• у тому числі з податку на прибуток	1621	2 390	1 300
• розрахунками зі страхування	1625	0	-
• розрахунками з оплати праці	1630	988	1 372
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	19 176	10 659
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	4 411	5 702
Доходи майбутніх періодів	1665	4 458	4 458
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	96 232	90 395
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	167 702	162 797
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	-

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	506 106	512 448

Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2023 рік *

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 185 038	1 174 354
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
• премії підписані, валова сума	2011	-	0
• премії, передані у перестраховання	2012	-	0
• зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
• зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 099 396	968 275
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
• прибуток	2090	85 642	206 079
• збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
• зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
• зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	7 814	33 347
<i>у тому числі:</i>			
• дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
• дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
• дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	14 145	9 777
Витрати на збут	2150	29 927	23 293
Інші операційні витрати	2180	7 652	31 213
<i>у тому числі:</i>			

• витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
• витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
• прибуток	2190	41 732	175 143
• збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	3 452	1 247
Інші доходи	2240	-	0
<i>у тому числі:</i>			
• дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	2 831	4 152
Втрати від участі в капіталі	2255	-	0
Інші витрати	2270	-	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
• прибуток	2290	42 353	172 238
• збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-10 016	-31 003
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
• прибуток	2350	32 337	141 235
• збиток	2355	-	-
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0

Сукупний дохід	2465	32 337	141 235
----------------	------	--------	---------

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	937 788	790 612
Витрати на оплату праці	2505	47 694	34 636
Відрахування на соціальні заходи	2510	9 176	6 799
Амортизація	2515	20 182	12 479
Інші операційні витрати	2520	117 552	123 368
Разом	2550	1 132 392	967 894

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3) за 2023 рік *

I. Рух коштів у результаті операційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 392 364	1 453 444
Повернення податків і зборів	3005	-	0
• у тому числі податку на додану вартість	3006	-	0
Цільового фінансування	3010	-	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	0
Надходження від повернення авансів	3020	-	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	3 452	520

Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	725	2 750
Надходження від операційної оренди	3040	-	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	0
Надходження від страхових премій	3050	-	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	0
Інші надходження	3095	116	789
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 233 673)	(1 254 558)
Праці	3105	(36 350)	(26 757)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(10 451)	(7 558)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(100 678)	(132 752)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(11 106)	(30 213)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(78 382)	(95 019)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(11 190)	(7 520)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(0)
Інші витрачання	3190	(4 512)	(1 749)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	10 993	34 129

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від реалізації:			
• фінансових інвестицій	3200	-	0
• необоротних активів	3205	-	0
• відсотків	3215	-	0
• дивідендів	3220	-	0
Надходження від деривативів	3225	-	0
Надходження від погашення позик	3230	-	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	0
Інші надходження	3250	-	0
Витрачання на придбання:			

• фінансових інвестицій	3255	(-)	(0)
• необоротних активів	3260	(-)	(0)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(0)
Інші платежі	3290	(-)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	0

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	0
Отримання позик	3305	73 685	61 297
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	0
Інші надходження	3340	-	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(0)
Погашення позик	3350	(83 920)	(44 237)
Сплату дивідендів	3355	(18 700)	(1 870)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1 237)	(2 730)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(0)
Інші платежі	3390	(-)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-30 172	12 460
Чистий рух грошових коштів за звітний період			
Залишок коштів на початок року	3405	53 585	9 422
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-2 810	-2 426
Залишок коштів на кінець року	3415	31 596	53 585

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (копіюваннями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне дос'є на кожну компанію України

[ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA](https://youcontrol.com.ua)

© YouControl. All rights reserved

Увага! Дані змінюються щоденно.

Актуально на 17.12.2025

Повне дос'є на кожну
компанію України

0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЗАВОД
ПРЕФОРМ"
ТОВ "ЗАВОД ПРЕФОРМ"

Код ЄДРПОУ 39632675

Зареєстровано

Входить у корпоративну
групу
"Група родини Рубанових"
"Група родини
Миргородських"

Фінансова звітність за 2024 рік *

Дата та час подачі звіту	08.09.2025 14:01
Керівник	РУБАНОВ МАКСИМ ОЛЕГОВИЧ
Головний бухгалтер	Круглушина Юлія Олександрівна
Вид економічної діяльності	22.22 Виробництво тари з пластмас
Телефон	7900418
КАТОТТГ	UA12020010010757287
Середня кількість працівників	160

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2024 року *

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	29	29
• первісна вартість	1001	30	30
• накопичена амортизація	1002	1	1
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	112 676	246 859
• первісна вартість	1011	157 670	325 816
• знос	1012	44 994	78 957
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
• первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
• знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
• первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-

• накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
• які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
• інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	112 705	246 888

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	139 164	204 931
• виробничі запаси	1101	94 565	125 907
• незавершене виробництво	1102	-	-
• готова продукція	1103	43 562	77 967
• товари	1104	1 014	1 036
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	60 362	61 464
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
• за виданими авансами	1130	103 101	27 512
• з бюджетом	1135	1 747	2 158
• у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	48 587	46 914
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	31 596	13 114
• готівка	1166	-	-
• рахунки в банках	1167	31 596	13 114
Витрати майбутніх періодів	1170	415	946
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-

у тому числі:			
• резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
• резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
• резервах незароблених премій	1183	-	-
• інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	14 771	61 906
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	399 743	418 945
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс (Усього активів)	1300	512 448	665 833

Пасив

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50 000	50 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
• емісійний дохід	1411	-	-
• накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	198 876	262 436
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	248 876	312 436
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	46 121	123 047
Інші довгострокові зобов'язання	1515	54 654	60 491
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-

Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
<i>у тому числі:</i>			
• резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
• резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
• резерв незароблених премій	1533	-	-
• інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	100 775	183 538

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
• довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
• товари, роботи, послуги	1615	47 078	55 382
• розрахунками з бюджетом	1620	3 133	3 266
• у тому числі з податку на прибуток	1621	1 300	1 930
• розрахунками зі страхування	1625	-	-
• розрахунками з оплати праці	1630	1 372	1 619
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	10 659	16 391
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 702	6 276
Доходи майбутніх періодів	1665	4 458	4 458
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	90 395	82 467
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	162 797	169 859
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-

V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	512 448	665 833

Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2024 рік *

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 257 025	1 185 038
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
• премії підписані, валова сума	2011	-	-
• премії, передані у перестраховання	2012	-	-
• зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
• зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 096 874	1 099 396
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
• прибуток	2090	160 151	85 642
• збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
• зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
• зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	6 537	7 814
<i>у тому числі:</i>			
• дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
• дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
• дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	13 189	14 145
Витрати на збут	2150	36 700	29 927
Інші операційні витрати	2180	10 795	7 652
<i>у тому числі:</i>			

• витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
---	------	---	---

• витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
---	------	---	---

Фінансовий результат від операційної діяльності:

• прибуток	2190	106 004	41 732
------------	------	---------	--------

• збиток	2195	-	-
----------	------	---	---

Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
-----------------------------	------	---	---

Інші фінансові доходи	2220	1 554	3 452
-----------------------	------	-------	-------

Інші доходи	2240	-	-
-------------	------	---	---

у тому числі:

• дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
----------------------------------	------	---	---

Фінансові витрати	2250	5 654	2 831
-------------------	------	-------	-------

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
------------------------------	------	---	---

Інші витрати	2270	-	-
--------------	------	---	---

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
---	------	---	---

Фінансовий результат до оподаткування:

• прибуток	2290	101 904	42 353
------------	------	---------	--------

• збиток	2295	-	-
----------	------	---	---

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-18 344	-10 016
---------------------------------------	------	---------	---------

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
---	------	---	---

Чистий фінансовий результат:

• прибуток	2350	83 560	32 337
------------	------	--------	--------

• збиток	2355	-	-
----------	------	---	---

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
--	-----	-----------------------------	-------------------------------

Сукупний дохід

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
---------------------------------------	------	---	---

Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
---	------	---	---

Накопичені курсові різниці	2410	-	-
----------------------------	------	---	---

Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
---	------	---	---

Інший сукупний дохід	2445	-	-
----------------------	------	---	---

Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
--	-------------	----------	----------

Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
--	------	---	---

Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
---	-------------	----------	----------

Сукупний дохід	2465	83 560	32 337
----------------	------	--------	--------

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	884 477	937 788
Витрати на оплату праці	2505	53 745	47 694
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 812	9 176
Амортизація	2515	33 963	20 182
Інші операційні витрати	2520	118 076	117 552
Разом	2550	1 101 073	1 132 392

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3) за 2024 рік *

I. Рух коштів у результаті операційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 512 393	1 392 364
Повернення податків і зборів	3005	-	-
• у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	2 303	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 554	3 452

Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	66	725
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	43	116
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 388 906)	(1 233 673)
Праці	3105	(41 509)	(36 350)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(12 022)	(10 451)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(133 367)	(100 678)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(17 713)	(11 106)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(102 871)	(78 382)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(12 783)	(11 190)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(1 744)	(4 512)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-61 189	10 993

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від реалізації:			
• фінансових інвестицій	3200	-	-
• необоротних активів	3205	-	-
• відсотків	3215	-	-
• дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			

• фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
• необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	0

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	119 038	73 685
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(53 302)	(83 920)
Сплату дивідендів	3355	(18 700)	(18 700)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(3 895)	(1 237)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	43 141	-30 172
Чистий рух грошових коштів за звітний період			
Залишок коштів на початок року	3405	31 596	53 585
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-434	-2 810
Залишок коштів на кінець року	3415	13 114	31 596

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (копіюваннями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне досьє на кожну компанію України

[ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA](https://youcontrol.com.ua)

© YouControl. All rights reserved

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-8>

УДК 658.261/.262:658.18]:005.591.3(477)

ВПЛИВ ВЕКТОРУ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ESG-ФАКТОРІВ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

THE IMPACT OF THE ENERGY EFFICIENCY DEVELOPMENT VECTOR AND THE IMPLEMENTATION OF ESG FACTORS ON THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ENTERPRISES

Розіт Тетяна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8846-7590>

Дубина Данило Олександрович

здобувач другого (магістерський) рівня вищої освіти,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-5109-8839>

Rozit Tetiana, Dubyna Danylo**V.N. Karazin Kharkiv National University**

Актуальність проблеми енергетичної ефективності набула стратегічного значення для українського бізнесу. Внаслідок повномасштабної військової агресії та обмеженого доступу до енергетичних ресурсів, суб'єкти господарювання функціонують в умовах значних операційних обмежень. Облік усіх ресурсів є критично необхідним для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень. Метою дослідження є ідентифікація та аналіз механізмів, за допомогою яких підприємства підвищують рівень власної енергоефективності та використовують інтеграцію факторів сталого розвитку (ESG) для масштабування бізнесу. Економічна парадигма світу спрямована на вдосконалення ESG критеріїв. Інтеграція зазначених чинників набуває стратегічного значення для конкурентоспроможності українських компаній. Основою роботи є кейс-аналіз діяльності обраної вибірки підприємств, що емпірично демонструє ефективність стратегічного вектору розвитку, обраного бізнесом в умовах високої невизначеності, протидіючи стагнаційним явищам та забезпечуючи конструктивну розбудову.

Ключові слова: енергоефективність, сталий розвиток, облік, інвестиції, соціальна відповідальність, корпоративне управління.

The issue of energy efficiency has acquired paramount strategic importance for Ukrainian enterprises. Owing to the full-scale military aggression and the systematic destruction of critical energy infrastructure, domestic economic entities are compelled to operate under conditions of severe operational constraints, and acute resource scarcity. This context necessitates a systemic transformation in resource allocation and management practices. Crucially, systematic accounting for all utilized resources, performance metrics, and externalities becomes a prerequisite for establishing corporate operational continuity. Notwithstanding these critical national challenges, a segment of Ukrainian enterprises demonstrates remarkable resilience and an ability to not only maintain but also incrementally increase operational volumes. The primary objective of this comprehensive study is to identify, analyze, and empirically substantiate the specific mechanisms utilized by these resilient domestic enterprises to enhance their level of internal energy efficiency. Furthermore, the research critically examines the strategic role of integrating Environmental, Social, and Governance (ESG) factors as a core tool for achieving business scaling and sustained developmental growth. The findings underscore that the current global economic paradigm emphasizes the consistent adoption and implementation of ESG criteria. The effective integration of these principles is a strategic imperative for Ukrainian companies to secure international investment capital, maintain global market competitiveness, and strategically align their operations with international sustainability standards. The methodological framework relies on a multi-case study analysis grounded in empirical evidence derived from the operational activities of a selected cohort of Ukrainian enterprises. This qualitative approach allows for the demonstration of adaptive strategies and

progressive development vectors chosen by the business community. The study's results offer valuable theoretical insights into corporate resilience under extreme duress and provide actionable recommendations for corporate management seeking viable and sustainable pathways for expansion, even during prolonged crisis periods.

Keywords: energy efficiency, sustainable development, accounting, investments, social responsibility, corporate governance.

Постановка проблеми. Процес інтеграція України у європейський простір та вихід українських підприємств на ринки країн – членкинь Європейського Союзу, а також отримання фінансових інвестицій від міжнародних фінансових установ або навіть можливість залучення прямих інвестицій через котирування акцій чи облігацій на міжнародних фондових біржах, вимагає дотримання стандартів, встановлених на відповідних ринках. Насамперед, питання впровадження факторів сталого розвитку доволі довгий час розглядається як позитивний показник інвестиційної привабливості для зовнішніх інвесторів, а для підприємств України, у зв'язку з доволі небезпечним становищем на території держави, також важливу роль має енергетична ефективність. На тлі глобалізації економічних процесів та зростання рівня суспільних вимог до прозорості бізнесу, бухгалтерський облік набуває нових стратегічних рис у забезпеченні сталого розвитку підприємств. Раніше бухгалтерський облік мав доволі тривіальну мету – фіксувати господарські операції та відображати фінансово-економічне становище підприємств. Однак, з плином часу, бухгалтерський облік стає базовим інформаційним підґрунтям для забезпечення достовірності, системності та зіставності показників, які відображають у нефінансовій звітності про екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сталого розвитку доволі часто, останнім часом, розглядається великою кількістю науковців. Серед яких можна виділити, зокрема, Ліпич Л. Г. [1], Рудь Н. Т. [1], Кушнір А. К. [1], Хілуха О. А. [1], Мануйлов О. В. [2], Федотова І. В. [3], Бочарова Н. А. [3], Архіпов О. В. [3] та інші. Автори розкривають питання пов'язані з загальною концепцією сталого розвитку підприємств, акцентуючи увагу на адаптації до умов криз та війни. Досліджують механізми реалізації принципів сталого розвитку, зокрема інновації, управління ресурсами та екологічні практики. Матеріал цікавий тим, що описує загальні стратегічні підходи до підвищення ефективності використання ресурсів [1]. Інші науковці основну увагу приділяють ризик-менеджменту, довгостроковому

плануванню та інтеграції екологічних та соціальних чинників у бізнес-процеси. Особливо у частині оптимізації виробничих процесів та ресурсозбереження як складової стратегічної стійкості [2]. Федотова І. В. [3], Бочарова Н. А. [3], Архіпов О. В. досліджують способи підвищення енергоефективності автотранспортних підприємств через впровадження сучасних технологій, оптимізацію маршрутів, використання альтернативних джерел енергії та інтеграцію екологічних стандартів [3]. Перелічені науковці та матеріал викладений у їх публікаціях приділяє увагу питанням впровадження ESG-факторів як чинника, що має визначний вплив на формування успішного та сталого бізнесу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз останніх напрацювань надає доволі обширну теоретичну базу для розуміння організації та впровадження питань сталого розвитку на підприємствах України, але публікації не наводять конкретних прикладів яким саме чином великий бізнес сприяє покращенню питань, пов'язаних з енергетичною ефективністю ведення діяльності, що має вплив на екологічні чинники, а також соціальну відповідальність та корпоративне управління на підприємстві. У межах даної статті буде емпірично обґрунтовано та продемонстровано шляхи досягнення значних результатів компаніями, які інтегрували концепцію розумного (раціонального) підходу до факторів свого сталого розвитку (ESG-факторів).

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є визначення ролі факторів сталого розвитку та впровадження вектору енергоефективності на підприємствах України для успішного масштабування бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. З давніх часів визначення «підприємництва» було завжди пов'язано з ризиком та спрямовано на отримання доходу від здійснюваної діяльності [4, с. 4-5], а у випадку успішного ведення зазначеної діяльності – отримання прибутку, але з плином часу у підприємницьку діяльність почали інтегруватися соціальні та екологічні чинники. Поява цих факторів зумовлена значними змінами у соці-

альному становищі населення різних країн світу та змінам у кліматі. На сучасному етапі суб'єкти господарювання зобов'язані здійснювати свою діяльність, керуючись принципами сталого розвитку, що передбачає перехід від хаотичного використання наявних ресурсів (природних, капітальних та людських) до їх раціонального та стратегічно виваженого застосування. Ощадливе використання ресурсів та дбайливе ставлення до них стало необхідним трендом для існування майбутнього у глобальному сенсі.

Україна, на шляху до інтеграції у ЄС, має здійснити низку кроків, пов'язаних з врегулювання норм чинного законодавства, судової влади та багатьох інших соціально-економічних чинників. Одним з цих чинників є запровадження обов'язкової звітності про сталий розвиток для суб'єктів господарювання. Законодавець планує запровадити обов'язок щодо звітування про сталий розвиток шляхом внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", яким буде передбачено обов'язок подачі звітності про питання сталого розвитку (sustainability reporting), а саме екологічні, соціальні фактори та питання пов'язані з трудовими відносинами, дотриманням прав людини, боротьби з корупцією [5].

Перші, кого стосуються питання звітування щодо сталого розвитку, будуть великі підприємств з чисельністю співробітників понад 500 осіб та відповідним першим звітним періодом для них буде 2027 рік. Розмір підприємства для питань подачі звітності зі сталого розвитку визначається вищезазначеним законом, у який будуть додані відповідні зміни щодо критеріїв приналежності до відповідного розміру у сторону їх збільшення відносно діючих [5].

Складання звітності завжди починається з облікового процесу, тобто з того, яким чином ми зможемо відображати відомості про певні подій, пов'язані з питаннями сталого розвитку, узагальнювати та, відповідно, складати зведені звітні дані за Міжнародними стандартами звітності зі сталого розвитку (ESRS). У зв'язку з інтеграцією України у європейську спільноту та запровадженням на законодавчому рівні стандартів звітування, прийнятих Європейською Комісією, підприємствам доцільно вивчати вимоги та положення зазначених стандартів з подальшим їх впровадженням у бізнес діяльність, бо формування звітності з урахуванням відповідних змін стане обов'язком, а не правом для підприємств.

Сучасні тенденції поглиблюють обов'язок до провадження принципів сталого розвитку у структуру економіки країн - членкинь Європейського Союзу, тому відбувається значна кількість заходів щодо врегулювання принципів звітування підприємствами в контексті їх впливу на соціальні, корпоративні та екологічні чинники.

Регламенти питань звітування про сталий розвиток вимагають розкривати нефінансову інформацію підприємства з урахуванням багатьох принципів, але можна сформулювати певну низку основних:

- релевантність (relevance) – нефінансова інформація має охоплювати аспекти сталості, що є важливими для підприємства, а також зацікавлених осіб;

- достовірність (verifiability) – дані, що зазначають у звітах мають бути такими, щоб користувач мав змогу перевірити їх та отримати відповідні гарантії правдивості зазначеної інформації;

- порівнянність (comparability) – стандарти регламентують однаковий ступінь розкриття інформації, щоб користувачі мали змогу оцінити результати окремих суб'єктів звітування;

- надійність (faithful representation) – дані, які компанії розкривають, мають надавати реальну картину розвитку подій щодо питань сталості, а не викривляти її;

- зрозумілість (understandability) – інформація представлена у звітах має бути описана доступною мовою та не бути перевантаженою складною термінологією, зрозумілою лише вузькому колу осіб;

- кількісність (quantitative nature) – фактори впливу на різноманітні сфери сталого розвитку за можливості мають мати кількісні вимірники, що надає змогу провести аналітичний огляд реальної ситуації;

- взаємодія з міжнародними стандартами (interoperability with globally recognised standards) – стандарти розроблені ЄС, прагнуть сягати максимальної узгодженості з іншими міжнародними ініціативами, щоб досягти єдиних підходів звітування щодо сталості;

- пропорційність (proportionality) – впровадження стандартів звітування щодо сталості не мають створювати великий адміністративний тягар для суб'єктів господарювання, тобто ефект отриманий від розкриття нефінансової інформації має перевищувати витрати на його реалізацію [6].

Великі українські та міжнародні компанії, що представлені в Україні, вже доволі багато

років звітують з питань сталого розвитку, щоб показати себе як надійних партнерів, фінансово стабільних дебіторів, учасників соціальних заходів та відповідальних роботодавців перед суспільством. Такі великі групи компаній як «НОВА ПОШТА», ДТЕК та інші оприлюднюють звіти про сталий розвиток на своїх веб-сторінках, задля демонстрації прозорості своєї діяльності та відповідальності перед суспільством за надану їм довіру. Вони розкривають питання власного впливу від провадження підприємницької діяльності компанії на екологічні фактори, соціальні чинники та корпоративне управління. Розглянемо яким чином діяльність великих підприємств України впливає на фактори сталого розвитку та створення вартості компанії, що в свою чергу, вимагає доволі великих фінансових вкладень.

«НОВА ПОШТА», як найбільший гравець на сучасному логістичному ринку України, стоїть перед викликом: як поєднати розширення мережі з підвищенням енергоефективності та відповідальністю перед довкіллям і громадою у той час, коли питання сталого розвитку все частіше стають доволі вагомим фактором розвитку успішного бізнесу. За інформацією з корпоративного розділу про питання сталого розвитку компанії, «НОВА ПОШТА» взяла на себе зобов'язання підтримувати 17 «Цілей сталого розвитку ООН» та дотримуватись 10 принципів «Глобального договору ООН» щодо прав людини, праці, довкілля й антикорупції [7].

Одним із ключових напрямів компанії є розширення мережі відділень і поштоматів з одночасним підвищенням ефективності роботи цих об'єктів, що є просто неможливим без запровадження методів оптимізації використання енергоресурсів. Компанія має у своїй структурі дочірню компанію «Nova Energy», що забезпечую повну паливно-енергетичну автономність об'єктів групи. У 2024 році компанія інвестувала 1,8 млрд грн у розвиток мережі відділень, щоб кожен клієнт мав змогу отримати їх послугу. З іншого боку, це створює як нові можливості для групи, так і значні виклики пов'язані зі збільшенням інфраструктури бізнесу, що означає більше споживання енергетичних ресурсів, більше витрат на обслуговування і потенційні ризики з точки зору екології [7].

Водночас, компанія декларує модернізацію обладнання, оптимізацію логістичних маршрутів і підвищення продуктивності через технології. Зростання обсягу відправлень до 480 мільйонів у 2024 році свідчить про сут-

тєве масштабування бізнесу. У таких умовах збереження екологічної відповідальності вимагає впровадження системних кроків з енергоефективності. Насамперед, заходи передбачають використання LED-освітлення, теплоізоляцію відділень, перехід на електромобілі чи гібридні транспортні засоби, оптимізацію маршрутів доставки, впровадження сортувальних систем нового покоління, крім того, компанія заявляє, що 100% пакувальних матеріалів, які вона використовує, підлягають переробці. За 2024 рік вдалося зібрати та утилізувати приблизно 2 200 тонн таких матеріалів. Хоча компанія не представляє повних даних щодо обсягів викидів чи споживання енергії у відкритих публікаціях, інвестиції в інфраструктуру та технології свідчать про спрямованість на розвиток енергоефективності та поступове скорочення негативного впливу на довкілля [7].

Ще одна сфера впливу, яка зачіпляє питання сталості є корпоративне управління і на цей напрям компанія також робить значний акцент, що відображає значні суми вкладених коштів. Зокрема, на комплексні заходи з охорони праці працівників у 2024 р. витрачено більше 1,35 млрд грн, інвестиції у безпеку персоналу під час війни за 2024 р. склали 1,95 млрд грн. Щодо безпосередньої грошової допомоги співробітникам компанії, то група виплатила 20,9 млн грн матеріальної допомоги вразливим верствам працівників, які опинились у скрутному становищі через бойові дії на території України. Також «НОВА ПОШТА» продовжує виплачувати грошову допомогу мобілізованим працівникам, сума якої за 2024 р. склала приблизно 400 млн грн [7].

Найбільш наглядно питання енергоефективності будуть розглянуті на прикладі компанії, котра має безпосереднє відношення до сфери енергетики в Україні, а саме група ДТЕК, яка у 2024 р. позиціонувала себе як ключового гравця, що поєднує відновлення інфраструктури, масштабну трансформацію енергетичного портфеля та поступове переосування в бік низьковуглецевої, технологічно орієнтованої діяльності.

Звіт зі сталого розвитку ДТЕК «Action Report / Sustainability in Action 2024» відображає три взаємопов'язані стратегічні напрями розвитку енергоефективності:

- масштабування відновлюваних джерел енергії (ВДЕ);
- підвищення стійкості та ефективності енергетичної інфраструктури;

– цифровізація операцій для оптимізації споживання й управління попитом [8].

У звіті викладена інформація, що компанія прискорює запуск сонячної та вітрової генерації енергії, що має на меті заміщення традиційних вугільних і газових потужностей та зниження інтенсивності викидів у довгостроковій перспективі. Дані звіту наголошують на рекордних темпах розбудови потужностей і прагненні забезпечити енергетичну незалежність регіонів, у яких працює ДТЕК. Такий підхід є не стільки про миттєву економію енергії на одиницю виробництва, скільки про трансформацію джерел енергії: інвестиції у відновлювальні джерела енергетики (ВДЕ) змінюють структуру капітальних інвестицій групи, збільшуючи капітальні вкладення у «зелений» генераторний флот та інфраструктуру передачі. Компанія також підкреслює, що розвиток ВДЕ поєднується з оцінкою екологічних ризиків проєктів та зобов'язаннями щодо мінімізації негативного впливу на біорізноманіття [8].

У 2024 році ДТЕК приділяла багато уваги відновленню енергетичної інфраструктури, підвищенню надійності постачання та створенню елементів гнучкості системи, зокрема, батарейних сховищ і модернізації мереж. Звіт містить початкові підсумки масштабних відновлювальних робіт після руйнувань інфраструктури, а також проєкти зі встановлення потужних систем накопичення енергії, що знижують втрати і дозволяють краще інтегрувати непостійні ВДЕ у систему. У короткому періоді ці ініціативи підвищують капітальні інвестиції і поточні витрати на впровадження нових систем, але у середньому горизонті вони підвищують енергоефективність системи як цілого, зменшуючи витрати, пов'язані з аварійними відключеннями, простоями та імпортом енергії [8].

ДТЕК з 2008 року впроваджує інвестиції у відновлювальні джерела енергетики, такі як сонячна та вітрова електроенергія і станом на 2024 рік ці вкладення сягнули 1,4 млрд євро, а під час війни в Україні компанія зрозуміла, що ВЕД є ключовими для енергетичної стійкості майбутнього країни та в загалом всього європейського континенту. Також компанія у співпраці з американською енергетичною компанією Fluence почала у 2024 р. реалізацію масштабного проєкту із збереження елек-

троенергії потужність у 200 МВт, запланована вартість проєкту сягає 140 млн євро та має бути завершена у жовтні 2025 р. [8]. У той же час, звіт зі сталого розвитку компанії немає великої кількості грошових показників, але навіть з загально вказаних сум інвестицій, можна зрозуміти, що компанія доволі довгий час знаходиться у стані постійного розвитку власної енергоефективності. Це підтверджується заміною старих традиційних технологій генерації електроенергії, які уже не відповідають стандартам сталого розвитку та є доволі небезпечними для довкілля, на сучасні альтернативні види енергії.

Більшість компаній України розвивають власну енергоефективність та впроваджують стандарти сталого розвитку, бо через військові дії на теренах України питання енергетичної незалежності стало критично важливим для продовження ведення господарської діяльності та шансу на розвиток суб'єктів господарювання. Події спричинені військовою агресією наразі показують рівень соціальної відповідальності бізнесу та рівень корпоративного управління як ніколи раніше. Компанії допомагають громадам, у яких вони ведуть власну діяльність, а також провадять значні інвестиції у добробут та розвиток персоналу та корпоративної культури усереднені бізнесу.

Висновок. За сучасних умов роль бухгалтерського обліку має трансформуватись із виконання лише фінансової функції до стратегічного інструменту управління сталим розвитком. Застосування елементів управлінського та екологічного обліку, запровадження сучасних інформаційних технологій для збору та аналізу нефінансових показників, а також підвищення кваліфікації кадрового складу компанії, має сприяти підвищенню рівня інформативності звітності за сталого розвитку (sustainability reporting). У той же час, на тлі доволі значних ризиків та невизначеності за сучасних реалій для ведення підприємницької діяльності, українському бізнесу потрібно дотримуватись вектору розвитку власної енергоефективності та провадження чинників сталого розвитку, тому інтеграція ESG-факторів у бізнес середовище компанії наддасть їй можливість досягнути більшого рівня енергоефективності та створить надійний фундамент для сталого розвитку у подальшому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сталий розвиток підприємства: концепція, механізми реалізації та виклики в умовах війни [Електронний ресурс]. *Економіка та підприємництво*. 2024. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/529/487> (дата звернення: 11.11.2025)
2. Формування стратегії сталого розвитку підприємств в умовах невизначеності [Електронний ресурс]. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2024. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ujae_2024_r02_a10.pdf (дата звернення: 11.11.2025)
3. Енергоефективність і сталий розвиток: аналіз взаємозв'язку та можливостей для автотранспортних підприємств [Електронний ресурс]. Репозитарій ХНАДУ. 2024. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4b85ba15-7c4b-4811-a21a-6575d83cc83a/content> (дата звернення: 11.11.2025)
4. Колот, В. М., Щербина, О. В. Підприємництво: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 240 с. URL: <https://vpu29.rv.ua/wp-content/uploads/2025/03/Pidpriemnytstvo.pdf> . 4-5 с. (дата звернення: 11.11.2025)
5. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо запровадження звітності із сталого розвитку [Електронний ресурс]. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56996>
6. Європейські стандарти звітності щодо сталого розвитку [Електронний ресурс]. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj/eng (дата звернення: 11.11.2025)
7. Звіт зі сталого розвитку групи компаній «Нова Пошта» за 2024 рік [Електронний ресурс]. URL: https://novaposhta.ua/csr/zvit_zi_stalogo_rozvitku_2024/#reports (дата звернення: 11.11.2025)
8. Звіт зі сталого розвитку групи компаній «DTEK» за 2024 рік [Електронний ресурс]. URL: https://dtek.com/content/upload/Sustainability_in_Action_report.pdf (дата звернення: 11.11.2025)

REFERENCES:

1. Sustainable development of enterprises: concept, implementation mechanisms, and challenges in wartime [Electronic resource]. *Economics and Entrepreneurship*. 2024. Available at: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/529/487> (accessed November 11, 2025)
2. Formulation of a sustainable development strategy for enterprises in conditions of uncertainty [Electronic resource]. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2024. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ujae_2024_r02_a10.pdf (accessed November 11, 2025)
3. Energy efficiency and sustainable development: analysis of the relationship and opportunities for motor transport enterprises [Electronic resource]. Repository of KhNADU. 2024. Available at: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4b85ba15-7c4b-4811-a21a-6575d83cc83a/content> (accessed November 11, 2025)
4. Kolot, V. M., Shcherbina, O. V. Entrepreneurship: a textbook. Kyiv: KNEU, 2003. 240 p. Available at: <https://vpu29.rv.ua/wp-content/uploads/2025/03/Pidpriemnytstvo.pdf> . 4-5 p. (accessed November 11, 2025)
5. Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" regarding the introduction of sustainable development reporting [Electronic resource]. Available at: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56996> (accessed November 11, 2025)
6. European standards for sustainable development reporting [Electronic resource]. Available at: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj/eng (accessed November 11, 2025)
7. Sustainability Report of the Nova Poshta Group of Companies for 2024 [Electronic resource]. Available at: https://novaposhta.ua/csr/zvit_zi_stalogo_rozvitku_2024/#reports (accessed November 11, 2025)
8. Sustainability Report of the DTEK Group of Companies for 2024 [Electronic resource]. Available at: https://dtek.com/content/upload/Sustainability_in_Action_report.pdf (accessed November 11, 2025)

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Державний податковий університет
Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Державний торговельно-економічний університет
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького
Одеський національний економічний університет
Західноукраїнський національний університет
Сумський національний аграрний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій
Привілейований інститут управлінських бухгалтерів (CIMA) (Велика Британія)
Європейський інститут безперервної освіти (EIDV) (Словацька Республіка)
Міжнародна Академія Прикладних Наук у Ломжі (Республіка Польща)
Державний університет прикладних наук імені Станіслава Сташиця в Пілі (Республіка Польща)
Сілезька Академія (Республіка Польща)
Міжнародний університет Daffodil (Народна Республіка Бангладеш)
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ТДВ «Інститут обліку і фінансів» Національної академії аграрних наук
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Компанія TG Consulting

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

14 листопада 2025 р.

Co-funded by
the European Union

Харків
ДБТУ
2025

Організаційний комітет:

Голова комітету: *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф.

Заступники голови: *М.Л. Серік*, канд. техн. наук, доц.; *Т.Ф. Ларіна*, д-р. екон. наук., проф.; *Н.Б. Кащена*, д-р. екон. наук., проф.

Члени оргкомітету: *Ю.С. Бездушина*, д-р екон. наук., проф.; *Т.О. Букорос*, канд. політ. наук, доц.; *С.І. Василішин*, д-р екон. наук, проф.; *В.М. Вовк*, канд. екон. наук, доц.; *Н.І. Вовчук*, представник СІМА-АІСПА; *З-М.В. Задорожний*, д-р екон. наук, проф.; *О.А. Зоріна*, д-р екон. наук, проф.; *О.М. Жданович*, начальниця редакційно-видавничого відділу ДБТУ; *В.М. Жук*, д-р екон. наук, проф.; *І. Жуховскі*, д-р інженер, проф.; *Й. Затько*, PhD, проф.; *Я.О. Ізмайлов*, д-р екон. наук, проф.; *І.Д. Лазаришина*, д-р екон. наук, проф.; *Н.О. Лоханова*, д-р екон. наук, проф.; *О.В. Манойленко*, д-р екон. наук, проф.; *О.В. Назаренко*, д-р екон. наук, проф.; *К.О. Назарова*, д-р екон. наук, проф.; *Ю.С. Нежид*, PhD; *О.О. Нестеренко*, д-р екон. наук, проф.; *Т.П. Несторенко*, канд. екон. наук, доц.; *В.С. Ніценко*, д-р екон. наук, проф.; *Нурул Мохаммад Заїд*, PhD; *В.О. Осмятченко*, д-р екон. наук, проф.; *Р.М. Остапенко*, канд. екон. наук, доц.; *А. Остенда*, PhD, проф.; *А.А. Пилипенко*, д-р екон. наук, проф.; *О.С. Прокопишин*, канд. екон. наук, доц.; *Т.О. Ставерська*, канд. екон. наук, доц.; *О.В. Чумак*, д-р екон. наук, проф.; *З. Шарлович*, канд. пед. наук, ад'юнкт; *В.П. Яковлева*, керівник відділу організації наукової роботи з науково-педагогічним персоналом та здобувачами освіти ДБТУ.

Видається відповідно до наказу в.о. ректора ДБТУ про проведення III Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід» (№ 01-01/413 від 03.11.2025 р.)

Конференція проводиться в межах реалізації грантового проекту Програми ЄС Еразмус+ за напрямом Jean Monnet Module «Біокластери ЄС: досвід формування та управління для забезпечення сталості українських агроєкосистем» / «EU Bioclusters: Experience of Formation and Management to Ensure Sustainability for Ukrainian Agroecosystems» – BioEFM4Agro (101176911).

Погляди та думки, висловлені в поданих матеріалах, належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейської комісії. Ні Європейський Союз, ані орган, що надав грант, не несуть за них відповідальності.

Т 65 Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід [Електронний ресурс] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 14 листопада 2025 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2025. – 506 с. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали, у яких розглядаються проблеми і перспективи трансформації обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності. Представлено інновації обліково-аналітичного і фінансового забезпечення, бізнес-консалтингу та аудиту, новітні цифрові рішення та управлінські аспекти модернізації систем інформаційної підтримки менеджменту бізнес-процесів з урахуванням міжнародного досвіду та орієнтацією на стале відновлення й економічний розвиток України, її визнання світовим співтовариством.

Матеріали видано в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 336.225.67**Д.О. Дубина**, здоб. ст. магістра (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, Харків*)**Т.В. Розіт**, канд. екон. наук, доц. (*ХНУ ім. В.Н. Каразіна, Харків*)

ЕЛЕКТРОННИЙ ПОДАТКОВИЙ АУДИТ SAF-T UA: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку фінансових систем характеризується стрімкою цифровізацією та інтеграцією на глобальному рівні. Одним із ключових напрямів трансформації податкового адміністрування є перехід до електронних форматів контролю, що базуються на принципах прозорості, уніфікації та автоматизації обміну даними між бізнесом і податковими органами. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження електронного податкового аудиту (e-audit) через систему SAF-T UA (Standard Audit File for Tax), яка створюється за міжнародними стандартами ОЕСР і вже успішно функціонує в країнах Європейського Союзу.

Запровадження SAF-T UA є не лише технічним нововведенням для України, яка прагне інтеграції у спільний економічний та податковий простір з країнами Європейського Союзу, а також стратегічним кроком у напрямі євроінтеграції. Це рішення відповідає вимогам цифрового розвитку фіскальних органів, сприяє зменшенню адміністративного навантаження на бізнес та підвищує ефективність контролю за дотриманням податкового законодавства. Стандарт SAF-T (Standard Audit File for Tax) був розроблений Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у 2005 році як єдиний формат електронного обміну бухгалтерськими та податковими даними між підприємствами і контролюючими органами. Основна мета SAF-T уніфікувати структуру податкових даних, спростити процедури аудиту й забезпечити прозорість фінансової звітності [1]. У межах SAF-T підприємства надають податковим органам структурований електронний файл у форматі XML, який містить дані про господарські операції, контрагентів, податкові накладні, облікові записи і велику кількість іншої облікової інформації. Це дозволяє здійснювати автоматизований аналіз великих масивів інформації, виявляти ризикові операції та уникати суб'єктивності в перевітках.

Першими країнами, які запровадили SAF-T, стали Португалія, Норвегія, Польща, Литва та Австрія. Наприклад, у Португалії SAF-T став обов'язковим для всіх компаній ще у 2008 році, і вже через два роки держава досягла суттєвого зниження рівня податкових порушень [2]. У країнах ЄС SAF-T розглядається не лише як інструмент контролю, а як елемент гармонізації податкової політики. Завдяки спільним технічним стандартам відбувається уніфікація звітності, спрощується обмін інформацією між державами, а також забезпечується прозорість транснаціональних операцій. В Україні впровадження SAF-T UA

розпочалося у 2023 році в межах цифрової стратегії Державної податкової служби України.

Очікувалось, що SAF-T UA стане обов'язковим для великих платників податків з 2026 року, а в невдовзі й для середнього бізнесу, але у 2025 році законопроект був відкликаний [3]. У тестовому форматі подача файлів SAF-T UA дозволить податковим органам автоматизувати ризикоорієнтований підхід до перевірок, зменшити кількість документальних ревізій та оперативно аналізувати податкову інформацію в електронному вигляді.

До основних переваг впровадження SAF-T UA можна віднести:

- підвищення прозорості бізнес-процесів та зниження корупційних ризиків;
- скорочення часу на перевірки завдяки автоматизованому аналізу даних;
- гармонізацію податкової звітності з країнами ЄС;
- створення єдиного цифрового простору для обміну податковою інформацією;
- зміцнення фінансової безпеки держави шляхом зменшення податкових втрат [4].

Разом із тим існують певні виклики: потреба в технічній готовності бізнесу, захисті персональних даних, підготовці фахівців з аналізу великих обсягів фінансової інформації та необхідність удосконалення законодавчої бази. Запровадження електронного податкового аудиту на базі SAF-T UA є важливим кроком на шляху цифрової гармонізації України з ЄС. У межах Угоди про асоціацію Україна взяла зобов'язання наближати свої податкові стандарти до європейських. Використання SAF-T UA сприятиме створенню єдиного інформаційного поля між українською та європейськими податковими адміністраціями, що дозволить ефективніше обмінюватися даними й підвищить довіру між державами у сфері фінансового моніторингу.

Таким чином, SAF-T UA виступає інституційним містком між національною податковою системою та європейською практикою, забезпечуючи поступову інтеграцію України у глобальні стандарти оподаткування. Впровадження системи SAF-T UA є не лише технологічною модернізацією податкової служби, а й важливим етапом євроінтеграційного розвитку України. Цей інструмент відповідає сучасним вимогам прозорості, ефективності та уніфікації податкового контролю, сприяє цифровій трансформації фіскальної сфери та зміцненню фінансової безпеки держави. Досвід країн Європейського Союзу доводить, що електронний аудит дозволяє суттєво зменшити податкові ризики, скоротити тіньові операції й підвищити рівень добровільної сплати податків. SAF-T UA може стати одним із ключових інструментів формування сучасної моделі податкового адміністрування, здатної відповідати викликам глобальної інтеграції. Подальші наукові дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на оцінку ефективності впровадження SAF-T UA, аналіз його впливу на податкову дисципліну та визначення оптимальних напрямів адаптації української податкової системи до цифрових стандартів Європейського Союзу.

Інформаційні джерела

1. OECD. (2010). *Standard Audit File for Tax (SAF-T) – Guidance Notes, Version 2.0*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development. URL: <https://www.oecd.org/tax/administration/standard-audit-file-tax.htm>
2. Державна податкова служба України (ДПС). *Презентація технічного опису стандартного аудиторського файлу SAF-T UA*. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/saf-t-ua/prezentatsiya/791398.html>
3. Проект закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо впровадження електронних перевірок (е-аудит)». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%97%D0%A3_%D0%B5_%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82_05072021_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf
4. Державна податкова служба України (ДПС). *Щодо запровадження електронного аудиту («e-audit»)*. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/news/2B1F9FBC3A4609AAE0630A214220F40C>

УДК 338.012:657.6(575.1)

Н.Ю. Єршова, д-р екон. наук, проф. (НТУ «ХПІ», Харків)

А.В. Юзова, здоб. ст. магістра (НТУ «ХПІ», Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективна організація внутрішнього аудиту для аудиту фінансової звітності має вирішальне значення для стабільності та конкурентоспроможності компанії. Це вимагає цілісного підходу, який поєднує дотримання стандартів, використання цифрових технологій та зміцнення професійної експертизи.

У контексті діджиталізації та зростання інформаційних ризиків стратегічна важливість внутрішнього аудиту (ВА) стає дедалі очевиднішою. Ефективність налагодженого ВА на підприємстві сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності та зміцненню довіри акціонерів, інвесторів та регуляторних органів. Було проведено широкі дослідження для покращення внутрішнього аудиту в компаніях як з академічної, так і з практичної точок зору. Наприклад, організація внутрішнього аудиту була проаналізована з точки зору ризику [1], запропоновано вдосконалені методи управлінської звітності для внутрішнього аудиту [2], оцінено стандарти внутрішнього аудиту [3] та розроблено рішення для вдосконалення методів аналізу фінансових показників для внутрішнього аудиту [4].

Нещодавні дослідження аналізують вплив покращених послуг внутрішнього аудиту на економічне зростання (рис. 1). Результати опитування показують, що сучасний внутрішній аудит характеризується гнучким плануванням (agile auditing) – 56% респондентів, які представляють Холдинг «Хлібні інвестиції», що об'єднує в своєму складі декілька підприємств - хлібокомбінатів.